

Londra Kentinde Çocuk Oyun Alanlarının İncelenmesi: Mimarlık, Kent ve Çocuk Gelişimi
İlişkisi

Begüm Uçan

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimarlık Anabilim Dalı

Ekim 2023

Exploring Children's Playgrounds in London: The Relationship between Architecture, City
and Child Development

Begüm Uçan

MASTER OF SCIENCE THESIS

Department of Architecture

October 2023

Londra Kentinde Çocuk Oyun Alanlarının İncelenmesi: Mimarlık, Kent ve Çocuk Gelişimi
İlişkisi

Begüm Uçan

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği Uyarınca
Mimarlık Anabilim Dalı
Bina Bilgisi Bilim Dalında
YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.

Danışman: Doç. Dr. AYŞE DUYGU KAÇAR

Ekim 2023

ONAY

Mimarlık Anabilim Dalı Bina Bilgisi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi **Begüm Uçan**'nın YÜKSEK LİSANS tezi olarak hazırladığı “Londra Kentinde Çocuk Oyun Alanlarının İncelenmesi: Mimarlık, Kent ve Çocuk Gelişimi İlişkisi” başlıklı bu çalışma, jürimizce lisansüstü yönetmeliğin ilgili maddeleri uyarınca değerlendirilerek oybirliği ile kabul edilmiştir.

Danışman : Doç. Dr. AYŞE DUYGU KAÇAR

İkinci Danışman :-

Yüksek Lisans Tez Savunma Jürisi:

Danışman: Doç. Dr. Ayşe Duygu Kaçar

Üye: Dr. Öğretim Üyesi T. Nihan Hacıömeroğlu

Üye: Doç. Dr. H Günseli Filiz Demirkol

Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Fatma TÜMSEK
Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Doç. Dr. Ayşe Duygu Kaçar danışmanlığında hazırlamış olduğum “Londra Kentinde Çocukların Oyun Alanlarını Keşfetmek: Mimarlık, Kent ve Çocuk Gelişimi İlişkisi” başlıklı YÜKSEK LİSANS tezimin özgün bir çalışma olduğunu; tez çalışmamın tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; tezimde verdiğim bilgileri, verileri akademik ve bilimsel etik ilke ve kurallara uygun olarak elde ettiğimi; tez çalışmamda yararlandığım eserlerin tümüne atıf yaptığımı ve kaynak gösterdiğimi ve bilgi, belge ve sonuçları bilimsel etik ilke ve kurallara göre sunduğumu beyan ederim.

Begüm Uçan

İmza

06.10.2023

ÖZET

Çocukların hayal gücü, yetişkinlerin hayal gücünden daha güçlüdür. Oyun, çocukların kendi oyun ortamlarını oluşturabildikleri aracı bir etkinliktir. Oyun ayrıca çocukların zihinsel gelişimlerinin bir aynasıdır. Çocuklar, oyunla birlikte etraflarındaki dünyayla ilişki kurmayı ve diğer sosyal ve kültürel fenomenleri öğrenmeyi tercih etmektedir. Çocukların kentsel mekanlarda kendi deneyimlerini yaşayıp yansıtabilecekleri alanlara ihtiyaç duydukları belirtilir.

Tasarımcıların, çocukların farklı yaş gruplarındaki ihtiyaçlarını anlamaları, gelişim aşamalarını dikkate almaları ve tasarım sürecinde bu faktörlere göre karar vermeleri gerekmektedir. Farklı kültürlerin çocukların oyun deneyimlerine farklı bir bakış açısı getirebileceği ve oyun alanlarının çeşitliliğini artırabileceği bilinmektedir. Çocuklar arasındaki kültürel etkileşim çocukların gelişimleri için de bir çok olumlu sonucu beraberinde getirmektedir. Çok kültürlü bir oyun alanı, çocukların dünyadaki çeşitliliği öğrenmelerini ve takdir etmelerini sağlamanın yanı sıra farklı geçmişlere sahip insanlara karşı daha açık ve anlayışlı bir zihniyet geliştirmelerini sağlayarak kültürel farkındalığı ve kabulü teşvik eder.

Araştırma kapsamında ele alınan konuya yön veren fikir Londra'nın çok köklü açık kamusal alanlara sahip yapısı ve çok kültürlü yapısıdır. Londra, kültürel çeşitliliği ile tanınan bir metropoldür. Şehir farklı kültürlerin bir arada yaşadığı birçok toplulukla dünyanın etnik ve kültürel açıdan en zengin bölgelerinden biri olarak kabul edilir. Bu çeşitlilik, kültürel farklılıkların gözlenmesi için çekici bir ortam sunmaktadır. Londra'nın farklı bölgelerinden seçilerek incelenen çocuk oyun parkları ise bu farklılığı gözler önüne sermektedir.

Sonuç olarak, Londra'daki açık kamusal oyun alanları, çocuklar arasında kültürler arası etkileşimi teşvik ederken farklı kültürlerin oyun tarzlarını yansıtır. Bu mekanlar, Londra'nın kültürel çeşitliliğini yansıtır ve şehrin sakinleri arasındaki değişim ve ilişkileri güçlendirmeye yardımcı olur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Oyun, Oyun Mekanları, Açık Oyun Alanları, Londra

SUMMARY

Children's imaginations are more powerful than adults' imaginations. Play is a transitional activity in which children can design their own play surroundings. Play also reflects children's mental growth. Children prefer to relate to the environment around them and learn about various social and cultural issues through play. It is stated that children need spaces where they can live and reflect their own experiences in urban spaces.

Designers must comprehend the requirements of children of various ages, consider their developmental phases, and make judgements based on these variables during the design process. diverse cultures are known to contribute a diverse viewpoint to children's play experiences, increasing the diversity of playgrounds. Cultural engagement amongst children has several benefits for children's development. A multicultural playground promotes cultural awareness and acceptance by allowing youngsters to learn and appreciate the world's variety while also developing a more open and tolerant attitude towards individuals from diverse origins.

The research is guided by the notion of London's deep-rooted structure with open public spaces and its multicultural structure. London is renowned for its cultural variety. The city is regarded as one of the world's most ethnically and culturally diverse places, with several places where people of various cultures coexist. This variety creates an appealing setting for examining cultural differences. This disparity is revealed by examining children's playgrounds from various regions of London.

As a consequence, open public playgrounds in London represent diverse cultures' play habits while fostering cross-cultural contact among children. These venues showcase London's cultural variety and aid in the development of interactions and connections among the city's citizens.

Keywords: Children, Play, Playgrounds, Outdoor Playgrounds, London

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans Tez danışmanlığımı üstlenerek benden yardımlarını esirgemeyen, araştırmanın her aşamasında bilimsel katkılarıyla bana destek olan çok kıymetli hocam Sayın Doç. Dr. Ayşe Duygu Kaçar’a saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Benden desteğini hiçbir zaman esirgemeyen ve tez hazırlama sürecinin başından sonuna kadar hep yanımda olan kıymetli kız kardeşim Merve’ye, erkek kardeşim Ege’ye ve bütün eğitim hayatım boyunca bana destek olan anneme ve babama teşekkürlerimi sunarım.

Begüm Uçan Mimar

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	vi
SUMMARY	vii
TEŞEKKÜR	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	x
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	xi
1. GİRİŞ VE AMAÇ	1
2. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI	7
3. YÖNTEM	21
4. BULGULAR VE TARTIŞMA.....	24
4.1. Çocuk Ve Oyun Alanları.....	24
4.1.1. Çocuk ve oyun	27
4.1.2. Tarihte açık oyun alanları.....	32
4.1.3. Londra şehrindeki kamusal açık alanlar.....	45
5. AÇIK OYUN ALANLARININ ÇOCUK GELİŞİMİNE KATKISI.....	50
6. LONDRA'DA BULUNAN ÇOCUK OYUN ALANLARINA KARŞILAŞTIRMALI BİR BAKIŞ.....	58
6.1. İncelenen Açık Oyun Alanları.....	64
6.2. Açık Oyun Alanlarının Farklı Özelliklerine Dair Bir Karşılaştırması.....	75
6.2.1. Malzeme.....	77
6.2.2. Sınır.....	83
6.2.3. Kullanım şekli.....	87
6.3. Farklı Bölgelerin Çocuk Oyun Alanlarına Yansımaları.....	90
7. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	95
KAYNAKLAR DİZİNİ.....	99

ŞEKİLLER DİZİNİ

<u>Sekil</u>	<u>Sayfa</u>
2.1. Desing for children.....	7
2.2. Oyun alanı birimleri.....	10
2.3. Oyun alanı ve doğa	18
4.1. Hyde park(https://www.royalparks.org.uk/).....	46
4.2. Green park (https://www.royalparks.org.uk/).....	47
4.3. Richmond park	48
6.1. Londra şehri etnik köken haritası.....	62
6.2. Londra şehri seçilen parkların konumu.....	65
6.3. Londra Aldersbrook sokağı rekreasyon alanı haritası.....	66
6.4. Londra St Michael's yeşil oyun alanı haritası.....	67
6.5. Londra Lindsay yeşil oyun alanı haritası.....	68
6.6. Londra Hounslow heath yeşil oyun alanı haritası.....	69
6.7. Londra Hounslow heath yeşil oyun alanı haritası.....	70
6.8. Londra Raphael park yeşil oyun alanı haritası.....	71
6.9. Londra Bedfords park yeşil oyun alanı haritası.....	72
6.10. Londra Footscray meadows yeşil oyun alanı haritası.....	73
6.11. Londra Lindsay park yeşil oyun alanı görseli.....	78
6.12. Londra Hounslow heath yeşil oyun alanı görseli.....	79
6.13. Londra Aldersbrook sokağı rekreasyon alanı görseli.....	80
6.14. Londra Lindsay yeşil oyun alanı görseli.....	81
6.15. Londra Aldersbrook sokağı rekreasyon alanı görseli.....	83
6.16. Londra Aldersbrook sokağı rekreasyon alanı görseli.....	84
6.17. Londra Raphael park yeşil oyun alanı görseli.....	85
6.18. Londra Raphael park yeşil oyun alanı görseli.....	85
6.19. Londra Footscray meadows yeşil oyun alanı görseli.....	86
6.20. Londra Raphael park yeşil oyun alanı görseli.....	87
6.21. Londra St Michael's yeşil oyun alanı görseli.....	89
6.22. Londra şehri yoğunluk haritası	92

ÇİZELGELER DİZİNİ

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
6.1. Londra şehri açık oyun parkı malzeme kullanımı	64
6.2. Londra şehri oyun alanları	77
6.3. Londra şehri oyun alanları malzeme kullanımı.....	82
6.4. Londra şehri oyun alanları sınır kullanımı ve sebepleri.....	86
6.5. Londra şehri oyun alanları kullanım şekli ve sebepleri.....	89
6.6. Londra şehri oyun alanları değerlendirmesi.....	94

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Çocukların hayal gücünün yetişkinlerin hayal gücünden daha güçlü olduğu bilinmektedir. Bunun en büyük sebebi henüz bir kalıba oturtulmamış, şekillendirilmemiş olmalarıdır. Çocuklar, bilişsel ve bireysel görüşleri eşleştirildiğinde gündelik nesneleri kendi kurgularına göre yorumlamaktadırlar. Oyunun çocukların kendi oyun ortamlarını oluşturabildikleri aracı bir etkinlik olduğunu söyleyebiliriz.

Oyunda, herhangi bir nesnenin zihinsel imgelerinin görsel temsili olarak çocukların canlı hayal gücü tarafından dönüştürülme potansiyeli vardır. “Çocukların önceden bilinen davranışları taklit olarak ortaya çıkar ve nesneler, rol yapma oyununu tetikleyen araçlar olarak düşünülür.”¹ Çocuklar gelişim süreçleri boyunca ne kadar fazla ve farklı duygularına hitap eden nesneler ile bir araya gelirler ise o kadar fazla gelişim gösterirler.

“Çocuklar kentsel mekanlarda, kendi özgün deneyimlerini yaşayıp yansıtabilecekleri alanlara ihtiyaç duyarlar. Çocuğun kent mekanında var olabilmesi, fiziksel ve zihinsel gelişimleri için vazgeçilmez bir koşul olduğu kadar, sağlıklı, canlı ve mutlu kent mekanları yaratmada da kaçınılmaz bir unsurdur.” (Aitken, S., 2001)

Çocuk oyun alanları için mimarlık ve toplumun birleşme noktası denilebilir. Kent ve mimarlık arasındaki ilişki, şehirlerin fiziksel ve kültürel dokusunu oluşturan ve şekillendiren önemli bir bağıntıyı ifade eder. Mimarlık, bir şehirdeki binaların tasarımı, yapısı ve işlevini içerirken, kent ise bu binaların yan yana gelerek oluşturduğu yaşam alanlarının, sokakların ve toplumsal mekanların bütününe ifade eder. Bu bütünün en aktif kullanılan ve bağlayıcısı olan birimlerden birisi olan açık çocuk alanları da şehrin en önemli parçalarından birisidir ve kent ölçeğinden başlanarak kullanıcı odaklı bir tasarım yapılmalıdır.

Çocuklar için yapılan kentsel mekan tasarımlarında öncelikli kriter olarak kullanıcı gereksinimleri ve beklentileri olarak düşünülmeli, yapılı çevreler bu temele dayanarak tasarlanmalıdır. Buna rağmen çocukların, günlük yaşantılarında içerisinde bulundukları mekanlar ve gösterdikleri davranışlar, nadiren sosyal ve maddi dönüşümleri anlamada bir rehber olarak kullanılır.

¹ Designing For Children

Çocuklar oyun oynamaya programlanmış bir makineye benzemek ile beraber yaşadıkları olumlu ya da olumsuz her deneyimi oyun içinde açık bir şekilde ifade etme olanağı bulduğunda, kendi sorunlarını kendi yollarıyla çözebilme becerisi geliştirirler.

Yapılan araştırmalar ve edinilen bilgi ve deneyimler sonucunda günümüzde çocuk oyun alanlarının önemi giderek artmaktadır. Özellikle şehirlerde yaşayan çocuklar için açık hava alanları sınırlıdır ve bu nedenle çocuklar evlerinde, okullarında ve çevrelerindeki oyun alanlarından çok daha fazla zaman geçirirler. Çocukların gelişimi açısından, uygun oyun alanlarının varlığı ve erişilebilirliği son derece önemlidir. Günümüzde, oyun alanları, çoğu zaman herhangi bir doğal unsurun bulunmadığı en yaygın rekreasyon alanlarıdır. Kentin çoğu küçük ve boş kentsel alanlardan oluşurken, kalan birimler fast-food restoranlarının yakınında veya alışveriş merkezlerinin içinde bulunan benzer şekilde tasarlanmış kentsel ekipmanlara sahip standart oyun alanlarından fazlasını sunmamaktadır. Çok azı bahçelerde bulunur ve hatta bunlar güvenlik nedenleriyle daima çitle çevrilir ve aynı standart ekipmanla donatılır.

Mimarlık ve çocuk oyun alanı tasarımı arasındaki ilişki, modern şehirlerin çocukların gelişimini destekleyen ve ailelere dinlenme imkanı sunan alanları nasıl oluşturduğunu gösteren önemli bir bağlantıdır. Bu ilişki, çocukların fiziksel ve duygusal sağlığını önemseyen bir yaklaşımı yansıtır. İşte bu ilişkiyi açıklayan bazı temel noktalar:

Öncelikle, güvenlik ve fonksiyonellik bu tasarımların temelini oluşturur. Çocuk oyun alanları, çocukların güvenli bir şekilde oynayabilecekleri ve gelişimlerini destekleyecekleri yerler olmalıdır. Mimarlar, bu alanlarda kullanılacak malzemelerin dayanıklılığını ve çocukların yaşına uygunluğunu dikkate almalıdır.

Mekan planlaması da kritik bir rol oynar. Oyun alanları, şehirlerin veya mahallelerin içinde yer aldığına, bu mekanların çevresel planlaması ve entegrasyonu önemlidir. Mimarlar, oyun alanlarını çevresel faktörlerle uyumlu hale getirerek çocukların rahatça erişebilmesini sağlamalıdır.

Estetik ve yaratıcılık, çocukların ilgisini çekmek ve hayal güçlerini canlandırmak için önemlidir. Renkler, formlar ve malzemeler, çocuklara görsel bir zenginlik sunmalıdır. Ayrıca, oyun alanlarının tasarımı, çocukların kendi yaratıcı düşüncelerini kullanmalarına olanak tanınmalıdır.

Sosyal etkileşim, çocukların oyun alanlarında bir araya gelip arkadaşlarını bulabilecekleri yerleri içermelidir. Mimarlar, oyun alanlarını grup oyunlarına veya etkileşimlere uygun hale getirebilirler. Aileler içinse izleme ve dinlenme alanları önemlidir.

Eğitim ve gelişim, oyun alanlarının tasarımında göz önünde bulundurulmalıdır. Oyun ekipmanları, çocukların motor becerilerini, dengeyi, koordinasyonu ve problem çözme yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmalıdır.

Son olarak, çocuk oyun alanları doğal çevreyle uyumlu olmalıdır. Doğal malzemeler ve yeşil alanlar, çocuklara doğayı keşfetme ve doğal çevre ile etkileşimde bulunma fırsatı sunar.

Sonuç olarak, çocuk oyun alanı tasarımı ve mimarlık, şehirlerde yaşayan aileler ve çocuklar için yaşam kalitesini artırmaya yönelik bir işbirliği sunar. Mimarlar, çocukların ihtiyaçlarına ve gelişimlerine uygun oyun alanları tasarlayarak toplumlara katkıda bulunurlar. Bu alanlar, çocukların oyun oynaması, öğrenmesi ve sosyalleşmesi için önemli mekanlar olarak şehirlerin dokusuna entegre edilir. Bu sayede, çocuklar sağlıklı bir şekilde büyürken aileler de dinlenme ve etkileşim fırsatlarına sahip olurlar.

Birçok ebeveynin kamusal alanın tehlikeleriyle karşı karşıya kaldıklarında güvenlik ile ilgili mevcut endişeleri oluşmaktadır. Böyle bir durum, genellikle çocukların aktiviteleri ve rutinleri üzerinde aşırı kontrol ve denetime yol açmaktadır. Dışarıda geçirilen zamanın neredeyse tamamını oyun oynayarak geçirme istediği içerisindeki çocuk için gelişiminde oyunun önemli bir yeri vardır.

Çocukların oyun alanlarında farklı kültürlerden çocuklarla bir arada oynamaları, çeşitliliği keşfetmeleri ve yeni şeyler öğrenmeleri için önemlidir. Ayrıca, bu etkileşim çocukların sosyal becerilerini geliştirmelerine, empati kurmalarına ve farklı bakış açlarına

açık hale gelmelerine yardımcı olabilir. Oyun ekipmanlarının farklı şekil, renk ve desenlerde olması, çocukların görsel algılarını geliştirmelerine ve hayal güçlerini kullanarak yaratıcılıklarını artırmalarına yardımcı olabilir. Farklı türde aktiviteler ve ekipmanlar da çocukların fiziksel becerilerini geliştirmelerine ve sağlıklı bir şekilde büyümelerine yardımcı olabilir. Çok kültürlü bir oyun alanı, çocukların dünyadaki çeşitliliği öğrenmelerini ve takdir etmelerini sağlamanın yanı sıra farklı geçmişlere sahip insanlara karşı daha açık ve anlayışlı bir zihniyet geliştirmelerini sağlayarak kültürel farkındalığı ve kabulü teşvik eder.

Bu çalışma, farklı öğrenme, oyun ve duyum kavramları çerçevesinde farklı kültür bölgelerindeki çocukların hayatlarında önemli bir yere sahip olan oyun mekanlarını incelemektedir. Özellikle çok fazla farklı kültüre ev sahipliği Londra şehri araştırma için seçilmiştir. İstatistikler, Londra'daki her üç yenidoğandan ikisinin en az bir yabancı doğumlu ebeveynine sahip olduğunu gösteriyor. Bazı bölgelerde, beş yeni doğan bebekten dördünden fazlasının yurtdışında doğmuş bir annesi veya babası olduğu tespit edilmiştir. Ulusal İstatistik Ofisi, ulusal olarak, dört bebekten birinin İngiltere dışında doğmuş bir ebeveynine sahip olduğunu ortaya çıkardı. New York'tan sonra ikinci en büyük göçmen nüfusa sahip şehirde 2015 yılında ise Londra'da doğan çocukların yaklaşık %69'unun en az bir ebeveyni yurtdışında doğmuştur. Bu veriler ışığında araştırma Londra'nın farklı bölgelerindeki kamusal park alanlarını referans almaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çocuklar, küçük yetişkinler değildir ve sürekli bir öğrenme ve gelişme içindedirler. Sadece ailelerinden ya da okulda aldıkları eğitimden değil çevresel olarak edindikleri deneyimlediklerinden de öğrenirler. Yürüdükleri yollardan, koştukları bahçelerden, sınıflarına giderken geçtikleri koridordan birçok kazanım elde ederler. Çocukların sonsuz bir öğrenme süreçleri vardır. Günümüz kent koşullarında çocukların oyun oynayacakları açık alanlar her gecen gün azalmakta ve çocuklar kapalı oyun alanlarında oynamaya mecbur bırakılmaktadır. Oysa bugüne kadar yapılan birçok araştırma açık alanlardaki oyun aktivitelerinin çocuk gelişimini etkilediği ve olumlu yönde teşvik

ettiğini ortaya koymaktadır. Çocuk gelişimine ve ebeveyn ihtiyaçlarına cevap veren bir park iyi planlanmış bir parktır.

Bu çalışmada, Londra şehri içinde yer alan oyun alanlarının geniş bir perspektifle değerlendirilmiştir. Oyun alanları, çocukların fiziksel sağlığı, eğitim becerileri ve sosyal gelişimi üzerinde büyük etkilere sahiptir. Bu nedenle, farklı bölgelerdeki oyun alanlarının demografik yapısı, çevresel koşulları ve kültürel özellikleri incelenerek, bu alanların çocukların yaşam kalitesine nasıl katkı sağladığı anlaşılmaya çalışılacaktır.

Demografik açıdan, her bölgedeki oyun alanlarının kullanıcı profilleri, çocuk ve ailelerin özellikleri üzerindeki etkisini ortaya koymayı hedeflenmektedir. Çevresel açıdan, yeşil alan miktarı, erişilebilirlik ve oyun alanlarının çevresel koşulları göz önüne alınarak, çocukların doğayla temasını ve fiziksel aktivitelerini destekleyen alanların nasıl tasarlandığına dair bilgi sağlanacaktır. Kültürel olarak, farklı bölgelerdeki oyun alanlarının yerel kültüre nasıl katkı sağladığı ve çocukların farklı kültürel deneyimleri nasıl paylaştığı incelenecektir. Bu çalışma, şehir planlaması ve çocuk gelişimi alanlarında önemli bir katkı sağlayarak, daha sağlıklı ve çeşitli oyun alanlarının tasarlanması ve geliştirilmesine yönelik rehberlik edecek bilgiler sunmayı amaçlamaktadır.

Türkiye başta olmak üzere kentte yaşayan çocuk nüfusu Dünya genelinde hızla artmaktadır. Günümüzde, çocukların bulundukları ortama ait hissetmeleri ve kent içinde geçirdikleri zamanlarının gelişimlerine yapacağı etki açısından oyun mekanlarının etkinliği önemli konumdadır.

“Hızla yapılaşan kentlerde çocukların oyun mekânlarının azaldığı, var olan alanların çocukların ilgisini çekmekten uzak tasarlandığı, artan teknoloji ile çocukların bilgisayar başında, teknoloji ile iç içe bir çocukluk döneminden geçmesine neden olduğu görülmektedir. Teknolojinin bu şekilde kullanımı teknoloji bağımlılığına neden olurken Çocuklar içe kapanık bir gelişim göstermekte ve kendisini iyi ifade edemeyen bireylere dönüşmektedir. Toplamların sağlıklı gelişimi çocukluk dönemi gelişimi ile doğru orantılıdır. Oyun çocuğun beslenme, bakım gibi en temel ihtiyacıdır. Bu durum oyun alanlarının planlama ve tasarımını önemli hale getirmektedir.”²

² DÖNMEZ, Burcu, (2019), Çocuk Oyun Alanlarının Kullanıcı Beklentileri Açısından İrdelenmesi: Antakya Örneği, Hatay, Yüksek Lisans Tezi

Oyun mekanlarının tasarımının ve kent ile kurduğu ilişkinin önemi bir çok araştırma ile kanıtlanmıştır. Literatürde yapılmış olan araştırmalar ve bu çalışma kapsamında yapılacak araştırma çocuk oyun mekanlarının çocukların gözünden inceleyerek, çocuklar için nerelerin oyun mekanı olarak tanımladığını tespit ederek tüm tasarım gerekliliklerini ve kent ile olan ilişkiyi bu çerçevede tanımlamaktadır.

2. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Bu bölümde öncelikle “çocuk” kavramının ortaya çıkışı ve çocuk haklarına değinilecektir. Tez içerisinde çocuklukla karşılaşılacak olan diğer kavramlar açıklandıktan sonra çocuğun sosyal, zihinsel ve fiziksel boyutlarda gelişimsel aşamaları incelenerek bu gelişimsel süreçlerin farklı gereksinimleri üzerinde durulacaktır. Çocuk gelişiminde oyunun etkisi üzerine kavramsal bir çerçeve oluşturularak ve oyun ve mekan ilişkisi irdelenerek açık oyun mekanlarının nasıl ortaya çıktığı açıklanacaktır. Kuramsal çerçevenin belirlenmesi kapsamında referans alınan tezler, makaleler, kaynak değeri taşıyan siteler üzerinden araştırma yapılmaktadır. Araştırmanın gidişatını belirlemek için İngiltere’nin Londra şehrinde kamusal oyun alanları seçilerek araştırma yapılmaktadır. Araştırmanın temelini oluşturan çocuk, oyun, mekan ve oyun mekanları kavramları öncelikle irdelenmiştir.

Çocuklar, her anlarında bir öğrenme ve gelişme içindedirler. “Etimoloji sözlüğünde çocuk, halk ağzında bala, bebek, bızdık, çağa, velet şeklinde de karşılık bulur (Eren, 1999)”. Çocukluk döneminin önemi tarihsel süreçte yıllar geçtikçe daha da anlaşılır hale gelmiştir. Çocukluk kavramının tarihteki gelişimine ilişkin durumu Neil Postman’a (1995) ait şu cümle özetler niteliktedir: “Çocukluk fikri Rönesans’ın en büyük ve belki de en insani buluşudur.” Bu dönem itibari ile çocuğa ve çocukluk dönemine önem verilmeye başlanmıştır. Fakat bu süreç çok kısa zaman içerisinde gelişim gösterememiştir.

Çocukluk kavramının tanınmadığı ve beslenmediği bir dönemden toplumsal, hukuksal ve eğitimsel sistemler içinde korunan bir çocukluk kavramına geçiş dört yüzyıl sürmüştür. Çocuğun ayrı bir kişiliğe sahip olduğunun ve çocukluğun ise hayat süreci içindeki ayrı bir yaşam dönemi olarak algılanmasında; orta sınıfın yükselmesinin, ekonominin tarımdan sanayiye geçiş yapmasının, aile yapısındaki değişikliklerin ve aile bireylerinin rolünün gelişmesinin, aile içindeki duygusal bağların önem kazanmasının ayrı birer unsur olduğunun belirtilmesi oldukça önemlidir.

Çocukluk dönemine tek bir pencereden bakmak onları anlayabilmek için yeterli olmayacaktır. Günümüzde çocukluk dönemleri dört farklı başlık altında ele alınmaktadır. Doğduktan sonra iki yaşlarına gelinene kadar geçen süreç bebeklik dönemi, 3 ile 6 yaş aralığı

olan okul öncesi dönem olan ilk çocukluk, ilkokul yıllarını kapsayan 7-11 yaş aralığı ise ikinci çocukluk dönemi ve son olarak 12-18 yaş aralığı ise ergenlik dönemi olarak bilinmektedir.

Bu dönemler içerisinde bir çok farklı alanda gelişim gösteren çocuklar için sosyal, zihinsel ve fiziksel gelişimleri doğumdan başlayarak sürekli olarak devam etmektedir. Çocukların tipik olarak yaşadığı bazı gelişimsel aşamalar şu şekilde sıralanabilir:

Sosyal Gelişim:

0-6 ay: Yüz ifadelerine cevap verir, göz teması kurar, diğer insanların seslerini tanır.

7-12 ay: Diğer insanlarla etkileşim kurmaya başlar, gülümsemeyi kullanır, başka insanların tepkilerine cevap verir.

1-2 yaş: Başkalarına isim verir, oyun oynar ve paylaşır, diğer çocuklarla birlikte oynamayı öğrenir.

3-4 yaş: Kendi hislerini ifade etmeyi öğrenir, başka çocuklarla diyalog kurar, diğer insanların duygularını anlar.

5-6 yaş: Kendi benliğini keşfetmeye başlar, arkadaşlarına karşı daha iyi bakım yapar, başka insanların perspektifini anlamaya başlar.

Zihinsel Gelişim:

0-2 yaş: Nesnelere yönelik basit algısal farkındalık gelişir, nesnelerin varlığına bağlılık gelişir.

2-7 yaş: Somut operasyonel düşünme dönemi, nesneler arasında ilişki kurabilirler, kavramlar arasında karşılaştırma yapabilirler, mantık yasalarını keşfedebilirler.

7 yaş ve üstü: Soyut operasyonel düşünme dönemi, daha soyut kavramları anlayabilirler, hipotez kurabilir ve test edebilirler, mantık yasalarına uygun düşünebilirler.

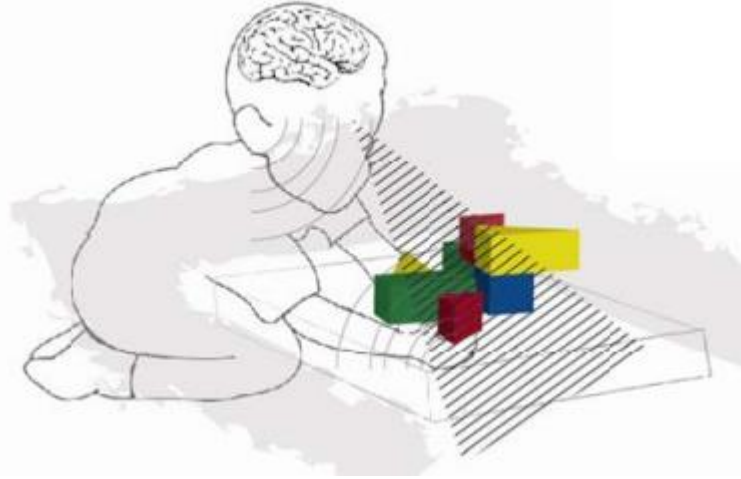
Fiziksel Gelişim:

0-2 yaş: Yürümeyi, tırmanmayı ve diğer hareket becerilerini geliştirirler.

3-5 yaş: Koşma, atlama ve top oynama becerilerini geliştirirler.

6-12 yaş: Daha karmaşık hareketler, yüzme, bisiklet sürme gibi becerileri öğrenirler, büyümeye devam ederler ve kas kütlesi gelişir. Bu gelişim aşamaları doğal olarak çocuktan çocuğa farklılık gösterebilir, ancak genel olarak, bu aşamalar tipik bir gelişim yolunu temsil eder.

Oyun, hedef odaklı olan veya olmayan, belli standartlara bağlı şekilde veya bağımsız, her durumda çocuğun istekli ve severek yer aldığı, bilişsel, fiziksel, dil, sosyal ve duygusal gelişimin temeli olan, gerçek dünyanın parçasıdır ve çocuklar için en etkili öğrenme süreci olarak sunulur. Oyun, bir çocuğun sağlıklı, zihinsel, fiziksel ve sosyal gelişiminin temel bir bileşenidir. Çocukların gerçek dünyaya uyum sağlamalarında sağlam bir köprü görevi görür. Çocuklar oyun oynadıkça duygularının, düşüncelerinin ve kendilerinin farkına varmaya başlarlar, yetenek ve becerileri ön plana çıkar. Çocukların en doğal öğrenme ortamları olan oyun, duyduklarını ve gördüklerini test ettikleri, öğrendiklerini bütünleştirdikleri deneysel bir alan ve çocuğun özgürlüğüdür.

Sekil 2.1. kaynak:desing for children

Mekan, insan eli ile kurulan bir bütün olsa dahi bir kere oluşturulduğu zaman bütün bireyler üzerinde pek çok etki yaratmaktadır. Bu etkiler herkes için farklı olabileceği için analizi çok yönlü bir yaklaşımı gerektirmektedir. “Lynch (1960)’e göre insanın mekansal davranışı, çevresel yapıdan edindiği imajlara bağlıdır (Lang, 1987).” Bundan yola çıkarak, davranış ve mekan arasında bir ilişki olduğu söylenebilir. Fiziksel alan ve davranış arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamak için, alanın nasıl kurulduğunu ve kurulduktan sonra onun nasıl etkilenilebileceğinin görülmesi gerekmektedir. Bu noktada da tasarımından

uygulamasına kadar her aşamasında planlar multidisipliner şekilde incelenmelidir. Açık, özgür ve akıcı bir harita gibi tasarlanan oyun mekanları, kararlar verme, stratejiler geliştirme, sonuçlara ulaşma ve hayali deneyimler yaratma fırsatları sunuyor. Bulunulan yerin anlamlandırılması mekan yolu ile gerçekleşmektedir.

Mekan ve çocuk ilişkisi önemlidir çünkü çocuklar, yaşadıkları fiziksel ortamı anlamlandırmaya ve kendilerini keşfetmeye çalışırken, mekanın özellikleri ve düzeni üzerinden birçok deneyim yaşarlar. Tasarımcıların bu noktada kullanıcı odaklı ve gelişmeyi teşvik edecek tasarım kararları vermeleri gerekmektedir.

Sekil 2.2. Oyun alanı birimleri(Görselin renklendirmesi yazar tarafından yapılmıştır)

Kaynak: www.pngwing.com

Çocukların gelişimsel ihtiyaçları, özellikle de fiziksel, sosyal ve zihinsel gelişimleri, uygun bir mekanın sunulmasıyla desteklenir. Örneğin, çocukların hareket etme ihtiyacı, açık alanlarda koşma, zıplama, tırmanma ve diğer fiziksel aktivitelerle karşılanabilir. Ayrıca, çocukların yaratıcılıklarını kullanmaları için çeşitli malzemelerin ve oyuncakların sunulduğu alanlar da gereklidir.

Mekanın düzenlenmesi, çocukların duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını da karşılayabilir. Örneğin, çocukların etkileşim kurabilecekleri farklı oyun alanları, oturma alanları ve dinlenme köşeleri oluşturulabilir. Böylece çocuklar, duygusal ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunan ilişkiler kurabilirler. Çocukların yaşadıkları mekanın uygun bir şekilde düzenlenmesi, onların özgüvenlerini artırırken, aynı zamanda özgürce keşfetmelerine, yaratıcılıklarını kullanmalarına ve diğer insanlarla etkileşim kurmalarına olanak sağlar.

Oyun alanları, “kentte hem yeşil alan sistemine katkıda bulunmakta, hem de çocukların gelişiminde rol oynamaktadırlar. Çocuk oyun alanları işlevlerini yerine getirmeleri için çocukların sosyal, psikolojik, fiziksel ihtiyaçlarına cevap verebilmelidirler.”³ Bu alanlar, kent içerisinde açık alanlarda ve yeşil alan sistemi içerisinde önemli bir yer tutmakta ve yeşil alan donatıları için kentlerde ve kent çevresinde konumlanabilmektedir. Oyun alanlarının bir çoğu çocuklarını ilgilendiren çeşitli şekilde tasarlanmıştır. Bunun yanında özellikle büyük şehirlerde yer alan oyun mekanlarının çok küçük metrekarelere sığdırıldığı görülmektedir. Daha seyrek nüfusların yaşadığı bölgelerde ise çok daha büyük alanlara belli bir sınırlama konulmadan doğa ile iç içe tasarlanmış birçok oyun alanı bulunmaktadır.

Çocuk oyun alanları, fiziksel, sosyal, duygusal ve zihinsel gelişimlerine katkıda bulunur. Bu alanlar, çocukların hareket etmelerini, keşfetmelerini, yaratıcılıklarını kullanmalarını, özgüvenlerini artırmalarını ve birlikte çalışma, işbirliği ve paylaşma becerileri geliştirmelerini sağlar. Ayrıca, açık hava oyun alanları, çocukların doğayı keşfetmeleri ve doğa ile bağ kurmaları için de harika bir fırsat sunar.

³ YILMAZ, Sevgi, BULUT, Zöhre, (2002) Kentsel Mekanlarda Çocuk Oyun Alanları Planlama Ve Tasarım İlkeleri, Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Erzurum

Kamusal açık oyun alanı, toplumun katılımını teşvik eden ve oyun, rekreasyon ve sosyal etkileşim için kullanılan bir alan türüdür. Bu tür alanlar, parklar, meydanlar, yeşil alanlar veya açık hava spor alanları şeklinde olabilir. Kamusal açık oyun alanları, çocuklar, gençler ve yetişkinler için çeşitli oyun ve etkinlik imkanları sunarak toplumun sağlıklı yaşam tarzını teşvik etmeyi ve toplumsal bağları güçlendirmeyi amaçlar. Çocuk oyun alanlarının önemi, çocukların sağlığı ve mutluluğu için de çok önemlidir. Çocukların yeterince fiziksel aktivite yapması, obezite, kalp hastalığı, diyabet ve diğer sağlık sorunlarının önlenmesine yardımcı olur. Ayrıca, çocuklar oyun oynadıkları zaman stres ve endişelerinden uzaklaşır, keyifli zaman geçirirler ve arkadaşlarıyla ilişkilerini güçlendirirler.

Modern oyun alanları, daha önce hiç olmadığı kadar çeşitli, yenilikçi ve eğlenceli hale geldi. Günümüzde, hareketli oyunlar, sanal gerçeklik oyunları, kum havuzları, suda oyun alanları, tırmanma duvarları, salıncaklar, kaydıraklar, ip parkurları gibi birçok farklı oyun alanı bulunmaktadır. Ayrıca, engelli çocuklar için de özel olarak tasarlanmış oyun alanları vardır.

Öğrenmede süreklilik, öğrenme sürecinin devamlılığını ifade eden bir kavramdır. Bu kavram, öğrenmenin sadece bir ders veya bir dönem boyunca gerçekleşmeyip, ömür boyu devam etmesi gerektiğini vurgular. Öğrenmede süreklilik, bireyin öğrenme sürecinin sadece okulda değil, hayatın her alanında gerçekleşmesi gerektiğini ifade eder. Aynı zamanda, bireyin öğrenme sürecine aktif olarak katılmasını ve öğrenme becerilerini geliştirmesini de içerir. Bu kavram, öğrenmenin sadece bilgi aktarımı ile gerçekleşmeyip, öğrenmenin yaşantılardan, deneyimlerden ve uygulamalardan da kaynaklanabileceğini vurgular.

Öğrenme süreci, bireyin yaşam boyu öğrenmesi gereken bilgi ve becerileri edinmesini, mevcut bilgi ve becerilerini geliştirmesini ve uygulamaya koymasını kapsar. Bu nedenle, öğrenme süreci, sadece okulda alınan derslerle sınırlı değildir. Bir çok parametrenin bir araya gelişi çocuğun öğrenme sürecine katkıda bulunur.

Öğrenmede aktif bir duyu olan dokunma, çocukların nesnelerle etkileşime girmesinde, nesneleri tanımasında ve hatırlama süreçlerinde etkin rol oynar. Yapılan araştırmalar, el-zihin koordinasyonu ile eş zamanlı müzik etkileşimine izin veren sistemlerin, çocukların işitme ve müzik becerilerini geliştirmede etkili olduğunu

göstermiştir. Duyu-motor gelişimi açısından çocukların görsel ve işitsel yeteneklerini kullanmalarının önemli olduğu düşünülmektedir.

“Öğrenmenin doğasına verilen önem, pek çok yeni eğitim kuramını da beraberinde getirmiştir. Bu amaçla eğitim bilimciler tarafından yapılan çalışmalarda, yaşam boyu aktif öğrenme, problem çözme yeteneği ve derinlemesine düşünme gibi olgular önem kazanmış, farklı öğrenme yaklaşımları ortaya çıkmıştır. Diğer bir ifadeyle öğrencilere bilgiyi bulmada, kullanmada, sistematik hale getirmede sahip oldukları ilgi, yetenek ve potansiyellerini kullanabilecekleri fırsatlar, ortamlar sunan bir eğitim anlayışı içine girilmiştir. Yeni eğitim anlayışında öğrenci aktif katılımcı, başarılı olma şansı olan birey olarak görülmektedir.”⁴

Bu yeni anlayışın en büyük destekçisi de sürekli öğrenmeyi devamlı hale getiren kamusal oyun alanlarının kent ile entegrasyonudur. Bu alanların artırılması ve yaygın hale getirilmesi ise özellikle okul öncesi dönemdeki çocukların bilişsel gelişimi için çok kıymetli bir yere sahiptir.

Montessori eğitimi 1907’de ilk kadın doktor unvanına sahip olan Dr. Maria Montessori tarafından İtalya’da oluşturulmuştur. Montessori, Roma Üniversitesi Psikiyatri Kliniği’nde çalışırken zekâ engelli çocukların eğitimiyle ilgilenmeye başlamıştır. Bu çalışmaların sonucunda engelli çocukların da eğitim aldıkları zaman başarılı olabileceklerini gözlemlemiştir. Bu sonuç onun kendi programını geliştirmesi için temel teşkil etmiş ve 1907’de Roma’nın kenar mahallelerinde 3-6 yaşlarında ilgilenilmeyen çocukların devam ettiği ilk Montessori Okulu’nu açmıştır. Günümüzde Avrupa, Amerika, Hindistan gibi bazı Asya ülkeleri ve ülkemizde Montessori okulları ile merkezi Amsterdam’da bulunan ‘Uluslararası Montessori Cemiyeti’ bulunmaktadır. Montessori eğitiminin dikkat çeken bazı özellikleri arasında şunlar yer almaktadır:

- Heterojen (farklı yaş) gruplar
- Bağımsız çalışma
- Montessori materyalleri
- Metodolojik anlamda çıkış noktası olarak sistematik gözlem, ölçerek, karşılaştırarak değerlendirme.

⁴ Sünbül, A.M., (2014). Öğretim İlke ve Yöntemleri, 6. Baskı, Eğitim Yayınları, İstanbul

Bu yaklaşım, çocukların özgürce keşfetmelerine, öğrenmelerine ve kendilerini ifade etmelerine olanak tanır. Montessori eğitiminde, çocuklar bireysel olarak çalışırlar ve öğretmenin rehberliğinde kendi öğrenme hızlarına göre ilerlerler. Çocuklar kendi öğrenme süreçlerini yönetir ve özgür iradeleriyle seçim yaparlar. Montessori eğitiminde öğretmen, öğrencinin doğal merakını uyandırmaya ve onu yönlendirmeye çalışır.

Montessori eğitiminde materyaller de önemli bir role sahiptir. Bu materyaller, çocukların el becerilerini geliştirmelerine, soyut kavramları anlamalarına ve kendilerini ifade etmelerine yardımcı olur. Montessori eğitimi, çocukların kendilerini öğrenme sürecine dahil etmelerini, kendi öğrenme yolculuklarını keşfetmelerini ve kendilerine güvenmelerini teşvik eder.

Montessori eğitiminde disiplin de farklı bir anlam taşır. Disiplin, çocukların kendi davranışlarını kontrol etmeyi öğrenmelerine, başkalarına saygı göstermelerine ve sorumluluk almalarına yardımcı olur. Öğretmen, öğrencilerin davranışlarını takip eder ve uygun şekilde müdahale eder.

Montessori eğitim yaklaşımı, çocukların doğal öğrenme sürecine uygun bir şekilde tasarlanmıştır. Bu yaklaşım, çocukların öğrenmeye, keşfetmeye ve kendilerini ifade etmeye olan ilgilerini korumalarını ve geliştirmelerini sağlar. Ayrıca, çocukların kendilerine güvenmelerini, sorumluluk almalarını ve toplumda aktif rol almalarını teşvik eder.

Montessori öğrenme ortamı, Abintra Montessori Okulu'nda Nashville, ABD'de uygulanmaktadır. Bu okulda çocuklar, masalar yerine küçük halılar üzerinde çalışma imkanına sahiptir. Bu nedenle sınıfta çocukların kullanabileceği küçük halılar bulunmaktadır. Çocuklar, yerde çalışmayı tercih ettiklerinde halılarını sererek üzerinde çalışabilirler. Çalışmalarını tamamladıktan sonra halıyı tekrar rulo yaparak yerine koyabilirler.

Montessori okullarında eğitim gören çocuklar, sınıf içinde ve açık alanlarda özgürce dolaşma ve hareket etme imkanına sahiptirler. Okulda bitki yetiştirme alanları da bulunmaktadır. Montessori okullarında zaman, geleneksel okul sistemlerinde olduğu gibi

çalışma, dinlenme ve oyun gibi ayrı bölümlere ayrılmaz. Öğrenme ortamında farklı işlevler bir arada bulunur. Mekanlar doğal olarak sınırlanmaz ve iç mekanlarda ahşap malzemeler tercih edilir, doğanın etkisiyle uyum sağlanır. Montessori sınıfları, çocukların hareketlerine izin vermek için onların boyutlarına ve hareketlerine uygun mobilyalarla donatılır. Duvar renkleri sade ve materyallerin renklerinden daha geri planda tutulur. Ortamlar doğal ışıkla yeterince aydınlatılır.

‘Bireyin zihninde, nesnelerle somut bir temasta kullanmak, anlamak ve hatırlamak için zaten bir zihinsel model tanımlanmıştır. Böylece nesnelerin yüzeyleri aracılığıyla gerçekleşen etkileşim, bellekle daha dinamik ilişkiler üzerinde etkili olmaktadır.’⁵ Bu yol ile oyun mekanlarındaki objelerin tasarımı çocukların zihinsel gelişimlerine katkıda bulunabilecek faydaları da beraberinde getirmektedir. Ludovico Quaroni Mugellini, mimarlık alanında çocukların oyun mekanları için tasarım yapmış bir İtalyan mimardır. Oyun mekanları tasarımı konusunda oldukça öncü fikirleri vardır ve bu konuda birçok çalışması bulunmaktadır.

Mugellini'ye göre, çocukların oyun mekanları tasarımı için dört temel ilke vardır: Özgürlük: Oyun alanları, çocukların özgürce hareket etmelerine, keşfetmelerine ve yaratıcı olmalarına izin verecek şekilde tasarlanmalıdır.

İlgi: Oyun alanları, çocukların ilgisini çekecek şekilde tasarlanmalıdır. Bu, renklerin, desenlerin, şekillerin ve dokuların kullanımı yoluyla sağlanabilir.

Uygunluk: Oyun alanları, çocukların yaşlarına ve fiziksel yeteneklerine uygun şekilde tasarlanmalıdır.

Etkileşim: Oyun alanları, çocukların birbirleriyle ve çevreleriyle etkileşim kurabilecekleri bir ortam yaratmalıdır.

⁵ Mugellini, E., Rubegni, E., Gerardi, S., & Khaled, O., (2007). “Using Personal Objects as Tangible Interfaces for Memory Recollection and Sharing”, 1st International Conference on Tangible and Embedded Interaction, Baton Rouge, Louisiana, 231-238.

Mugellini, çocukların oyun alanları tasarımı için doğal malzemelerin kullanımını da önermektedir. Bu malzemeler, çocukların doğayı keşfetmelerine ve çevrelerine duyarlı olmalarına yardımcı olabilir. Mugellini, oyun alanlarının çocukların bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimine katkıda bulunduğuna inanmaktadır. Ona göre, çocuklar oyun yoluyla öğrenirler ve iyi tasarlanmış bir oyun alanı, çocukların yaratıcılıklarını ve keşfetme isteklerini teşvik eder. Çocuk gelişimi ve fiziksel çevre arasındaki ilişkiye daha detaylı bakılacak olunur ise çocuğun büyüme ve gelişmesindeki önemi daha dikkatle görülebilir.

İnsan vücudu, duyarlar aracılığıyla dış dünya ile devamlı bir bağlantı kurar. Birbirinden farklı ayrıntılardaki veriler, dış dünyadan duyarlar tarafından alınırken, beyne sürekli bir bilgi akışı sağlanmaktadır. Bu nedenle nesneler duyarlar aracılığıyla deneyimlenir ve çevresel verilerin yorumlanmasını mümkün hale getirir.

"Dokunma", nesneleri aktif olarak keşfetme ve onlardan bilgi alma açısından çok önemli bir duyum olarak ifade edilebilir. Nesneleri tanıma, temelde görme ve dokunma olmak üzere iki algılama biçimine bağlıdır (Gibson, 1962). Görsel algıdaki şekil zemin ilkesi, nesne konturlarının tanınmasını çağırıştırır. Öte yandan, nesnenin hem arka hem de ön yüzeyleri, görmeden farklı olarak dokunma ile tanınır. Gibson, tam tanımanın başarısı için her iki duyunun da eşzamanlı olarak birlikte çalıştığını ekliyor.

‘Oyun, ilk olarak oyundaki yetişkinlerin paylaşılan bilgileriyle sözlü müzakerede ortaya çıkar.’⁶ Nesne-çocuk ilişkisinde çocuklar oyun sırasında nesnelerin işlevlerini yeniden düzenler ve onlara sembolik anlamlar verir. Bu nedenle oyun, gerçekliği taklitte, sembolün yer değiştirmesiyle ilişkilendirmelerinin yolunu açar. Çocuklar, oyun aracılığı ile gerçekliği taklit ederler ve öğrenme süreçlerine katkıda bulunurlar. Piaget’in de belirttiği gibi çocuklar hayali oyunlarına başlarken, sembolik görünümünde hiçbir sınırlama veya önceden tanımlanmış kurallar belirmez. Böylece çocuklar kendi tekniklerini geliştirmenin yolunu bulurlar. Çocukların karşılaştıkları sorunlarla mücadele etmek, kendi oyun alanlarında bireysel olarak kendilerini tanıtmaya fırsatı bulmak gelişimlerine katkı sağlamaktadır. Bu noktada etkileşim, bilginin sürekli akışını sağlayan bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır.

⁶ Fass, J. (2004). Children's Play and Its Role in Early Intervention: A Review of the Evidence Base. Los Angeles, CA: National Center for Infant and Early Childhood Health Policy, University of California

Ackermann'ın 'kenarsız'ın biçimsizlik anlamına gelmediğini vurguladığı gibi, fizikçi Édouard Séguin'in yöntemi nesneleri tanımada bir çerçeve oluşturur ve çocuklara nesneler üzerinden etkinliği incelemesini sağlar. Duyuların eğitiminde Séguin, nesnelerin tanınmasında şu şekilde tanımlanan üç dönem ileri sürer:

- Duyusal bir dönemi belirli bir adla ilişkilendirme
- Bu ada sahip nesneyi tanıma
- Adı hatırlama ve nesneyi tanıma (Montessori, 1909).

Böylece farklı duyular harekete geçirilmekte ve başka eşlik eden duyu ile nesneleri tanıma da ezberleme kolaylaşmaktadır. Bu süreç tasarım ile birleştirildiğinde çocukların öğrenme sürecine önemli katkılar sağlamaktadır.

Ackermann'ın önerdiği sistemin hem fiziksel hem de zihinsel olarak çocuk gelişimine katkı sağlaması hedeflenmektedir. Fiziksel altyapı, somut arayüzün bloklar halinde tasarlanması ve interaktif tahta sisteminin kurulmasıdır. Dijital arayüz, bloklara fiziksel olarak entegre olan interaktif tahtanın programlanmasının ilgili kısmıdır.

Çocukların gelişimlerine katkı sağlayacak mekanlar için bazı özellikler üç bölüm halinde tanımlanabilir. Birincisi, elle kolayca değiştirilebilen küçük ölçekli nesneler olarak tanımlanır. İkincisi, hareket etmek, eğilmek, oturmak gibi modifiye edilmesi farklı vücut hareketlerini gerektiren orta ölçekli nesnelerdir. Üçüncüsü, çocukları çevreleyen daha büyük ölçekli nesnelerdir. Küpler, dikdörtgenler prizmalar ve üçgenler prizmalar gibi dört farklı form geometrik bloklar olarak ele alınır ve daha sonraki çalışmalarda çeşitlendirilmesi mümkündür.

Sekil 2.3. Oyun alanı ve doğa (Görselin renklendirmesi yazar tarafından yapılmıştır)

Kaynak: www.pngwing.com

Tüm bunların yanında şehrin çocuğa verebilecekleri de oldukça önemlidir. Bu noktada incelenmesi gereken kavram ise Çocuk dostu şehirdir. Çocuk dostu şehir (A child-friendly city (CFC)), BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'de belirtilen haklarını gerçekleştirerek, kendi yetki alanlarındaki çocukların yaşamlarını iyileştirmeyi taahhüt eden bir şehir, kasaba, topluluk veya herhangi bir yerel yönetim sistemidir. Uygulamada, çocukların sesleri, ihtiyaçları, öncelikleri ve haklarının kamu politikalarının, programlarının ve kararlarının ayrılmaz bir parçası olduğu bir şehir, kasaba veya topluluktur.

Çocuk dostu bir kent, genç vatandaşlarının her birine; yaşadıkları kent hakkında verilen kararları etkileme; var olmasını istedikleri bir kent hakkındaki görüşlerini ifade etme;

aile, toplum ve sosyal yaşama katılma; sağlık, eğitim ve barınma gibi temel hizmetlerden yararlanma; temiz su içme ve düzgün sağlık koşullarından yararlanma; sömürü, şiddet ve kötüye kullanımdan korunma; kendi başlarına güvenli biçimde sokakta dolaşma; arkadaşlarıyla buluşma ve oynama; bitkiler ve hayvanlar için yeşil alanlara sahip olma, kirlenmenin olmadığı bir çevrede yaşama; Kültürel ve sosyal etkinliklere katılma; etnik köken, din, gelir, cinsiyet ya da engellilik gibi herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmadan kentlerinin eşit bir vatandaş olarak her türlü hizmete erişme haklarını garantiler. Genel olarak bakılacak olunursa, çocukların bulunduğu bir şehir, kasaba veya topluluktur olarak dile getirilen şehirlerin bazı özellikleri bünyesinde barındırması gerekmektedir. Çocuklar :

- ✓ Sömürü, şiddet ve istismardan korunmalıdırlar.
- ✓ Hayata iyi bir başlangıç yapmalı ve sağlıklı ve bakımlı büyümelidir.
- ✓ Kaliteli sosyal hizmetlere erişimleri olmalıdır.
- ✓ Kaliteli, kapsayıcı ve katılımcı eğitim ve beceri geliştirme deneyimini yaşamalıdırlar.
- ✓ Aile, kültür, şehir/topluluk ve sosyal hayata katılımlarını sağlayacak seçenekleri olmalıdır.
- ✓ Yeşil alanlara erişimi olan güvenli ve temiz bir ortamda yaşamalıdırlar.
- ✓ Kendi yas grupları ile tanışabilecekleri, oynayabilecekleri ve eğlenebilecekleri alanlara sahip olmalıdırlar.
- ✓ Etnik kökenleri, dinleri, gelirleri, cinsiyetleri veya yetenekleri ne olursa olsun, ortak paydada buluşabildikleri bir şehir düzenine sahip olmalıdırlar.

Ward'ın fikri, 1960'larda, şehrin insanlara geri verilmesi talebinin, şehrin arabalara ve kış parkına insanlardan daha fazla önem verdiği anlayışının bir sonucu olarak yaratılan kentsel hareket programının bir parçasıdır. Ayrıca bu dönemde çocukların mekanı nasıl tasarlayacakları ve kullanacakları konusunda belirli bir vizyona sahip oldukları vurgulandı. Bu etkiler altında, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinin şehir düzeyinde uygulanmasını sağlamak, yani şehir yönetimlerinin en iyi kararları vermesini sağlamak ve çocukların çıkarlarını korumak için 1992 yılında Çocuk Dostu Şehir (ÇDÖ) girişimi başlatıldı. UNICEF, ÇDŞ çerçevesini geliştirmede şehir yetkililerini ve çocukların çevresini iyileştirmek için çalışan insanları desteklemek için 2000 yılında Çocuk Dostu Şehirler Sekreterliğini kurmuştur (Riggio, 2002). ÇDÖ kavramı aynı zamanda çocukların kentsel

kalkınma ajanslarına dahil edilmesini, yeniden yapılanma sürecine dahil edilmesini, eylem araştırması yoluyla kentsel alanların yeniden canlandırılmasını (O'Brien, 2003; Gallagher, 2004; Horelli, 1998) ve çocuklara fırsatlar sağlanmasını da içerir.

Geleneksel oyun alanlarının temel avantajları olarak karşımıza bulunan çevrenin manipölasyonu yoluyla hayal gücü ve yaratıcılığın geliştirilmesi çevrenin araştırılması ve diğer çocuklar ile etkileşimler yoluyla sosyallik, problem çözme becerileri ve sosyal sorumluluk yetilerinde gelişim gözlenmektedir.

3. YÖNTEM

Bu araştırma için birçok farklı yöntem düşünülmüş olmak ile beraber yol gösterici olarak nitel karşılaştırmalı analiz yöntemi seçilmiştir. “Nitel karşılaştırmalı analiz, John Stuart Mill'in 1843 yılında kuramsallaştırmış olduğu karşılaştırmalı yöntemleri temel almaktadır. Ragin (1987), yöntemi, çalışmasında geliştirir ve popülerleştirir. Nitel karşılaştırmalı analiz (QCA), vaka odaklı ve değişken odaklı analiz arasında bir denge kurmak isteyen araştırmacılar için bir araç ve yaklaşımdır.”⁷ Nitel karşılaştırmalı analiz, incelenen vakaları karakterize etmek ile beraber karmaşıklığa odaklanmaktadır ve çapraz vaka analizi için yararlı bir analitik yöntem oluşturmaktadır.

“Durumlar değişkenlerin konfigürasyonudur; bu tanımın iki amacı vardır:

Birincisi, bu yapılandırmalar benzer veya farklı sonuçlar elde etmek için değişkenlerin izlediği yörüngeleri ve yolları gösterir.

İkincisi, bu konfigürasyonlar, bir araştırmanın sonuçlarına ışık tutmak üzere, karmaşık nedensellik içeren durumları, faktörlerin birleşimlerini açıklayıcı yollar sunacak şekilde sadeleştirir. QCA bir yaklaşım olmasına ilaveten aynı zamanda bir araştırma yöntemidir.”⁸

Karşılaştırmalı nitel analiz birden fazla veri kaynağının sistematik bir şekilde karşılaştırılmasını içerir. Bu yöntem, araştırmacının belirli bir konu hakkında farklı görüşleri, deneyimleri, davranışları veya kültürleri olan farklı gruplar veya bireyler arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri anlamasına yardımcı olabilir.

Veri Toplama Yöntemleri: İlk olarak, bu araştırma kapsamında farklı bölgelerdeki oyun alanlarının demografik yapısı, çevresel koşulları ve kültürel özellikleri için veri toplama yöntemleri belirlenmektedir. Demografik veriler için Londra'nın nüfus sayımı verileri, belediye istatistikleri gibi kaynaklar kullanılacaktır. Bu veriler, her bölgedeki oyun alanlarının hangi demografik gruplar tarafından yoğun olarak kullanıldığını belirlemek için

⁷ De Meur, G., & Rihoux, B. (2002). Configurational comparative methods: Qualitative comparative analysis (QCA) and related techniques.

⁸ Curchod, P., (2003). Consensus versus majority: A typology of attitudes toward the verdict. Group Processes & Intergroup Relations, 6(1), 57-73

analiz edilecektir. Çevresel verileri toplamak için, oyun alanlarının fiziksel özelliklerini ve çevresel koşullarını belirlemek amacıyla yerinde gözlemler yapılacak ve coğrafi bilgi sistemleri (GIS) kullanılarak haritalar oluşturulacaktır. Kültürel verileri elde etmek için, farklı bölgelerdeki oyun alanlarına yönelik yerel halk gözlemlenerek notları kullanılacaktır. Bu yöntemler, oyun alanlarının kültürel bağlamını ve kullanıcıların kültürel tercihlerinin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

Veri Analizi ve Karşılaştırma: Veri toplandıktan sonra, analiz aşamasına geçilecektir. Demografik veriler, istatistiksel analizlerle işlenerek farklı bölgelerdeki oyun alanlarının hangi demografik gruplar arasında daha fazla kullanıldığını ve demografik farklılıkları gösterecektir. Çevresel veriler, coğrafi bilgi sistemleri ve çevresel analiz araçlarıyla işlenerek oyun alanlarının çevresel koşulları ve erişilebilirlikleri karşılaştırmalı olarak incelenecektir. Kültürel veriler nitel analiz yöntemleriyle değerlendirilecek ve farklı bölgelerdeki oyun alanlarının kültürel açıdan benzerliklerini ve farklılıklarını belirlemeye yönelik temalar ve desenler ortaya çıkarılacaktır. Bu analizler, farklı bölgelerdeki oyun alanlarının nasıl farklı kültürel deneyimlere ev sahipliği yaptığını anlamamıza yardımcı olacaktır.

Sonuçların Değerlendirilmesi ve Öneriler: Araştırmanın son aşamasında, elde edilen bulguların bir araya getirilmesi ve değerlendirilmesi gerekecektir. Demografik, çevresel ve kültürel verilerin birleştirilmesi, farklı bölgelerdeki oyun alanlarının nasıl farklılaştığını ve benzerlikler taşıdığını açığa çıkaracaktır. Bu sonuçlar, oyun alanlarının çocukların yaşam kalitesine ve gelişimine etkisi hakkında önemli bilgiler sunacaktır. Son olarak, araştırma sonuçlarına dayanarak, oyun alanlarının tasarımı ve yönetimi konusunda önerilerde bulunulacak ve şehir planlaması, çocuk gelişimi ve çevresel sürdürülebilirlik alanlarında politika yapıcılarına rehberlik edecek önemli bilgiler sunulacaktır. Bu öneriler, Londra ve diğer şehirlerde daha sağlıklı ve çocuk dostu oyun alanlarının oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.

Bunun yanısıra çocukların algısını yalnızca görsel verimlilik açısından değil, aynı zamanda kullanıcıların ihtiyaçları, sorunları ve deneyimleri açısından da anlamayı amaçlamaktadırlar. Bu nedenle, çalışmada hem nitel hem nicel araştırma yöntemlerinden yararlanılması öngörülmektedir. Oyun mekanlarının tasarımı ve kullanıcı etkileri üzerine

araştırmalar yapılan bu çalışmada, doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmaya yön vermesi için destekleyici yöntemler olarak ise literatür araştırması, saha çalışması-örnek alanlarda yapılan görsel değerlendirmeler yapılacaktır. Araştırmada, verilerin toplanması ve yorumlanması öngörülmektedir.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. Çocuk Ve Oyun Alanları

Çocukların yaşadıkları fiziksel çevrenin kişisel ve sosyal gelişimleri üzerindeki etkisi giderek daha fazla kabul görmektedir. Çocuk oyun alanları onların fiziksel, sosyal, duygusal ve zihinsel gelişimlerine katkı sağlar. Bu alanlar, çocukların hareket etmesine, keşfetmesine, yaratıcı olmasına, güven oluşturmaya ve iş birliği yapma, birlikte çalışma ve paylaşma becerilerini geliştirmesine olanak tanır. Ayrıca açık hava oyun alanları, çocuklara doğayı keşfetmek ve doğa ile iç içe olmak için harika bir fırsat sunuyor.

Oyun alanı tasarımında uzmanların işbirliğine danışılmaktadır. Estetikten güvenliğe geniş bir bakış açısına ihtiyaç duyulan oyun alanı tasarımları için bir çok farklı disiplin bir araya gelerek ortaya bir sonuç çıkartmaktadır.

Modern yaşamın hızlı temposunda, insanlar rahatlayabilecekleri, etkileşimde bulunabilecekleri ve özgürce oynayabilecekleri mekanlara daha fazla ihtiyaç duymaktadır. Oyun alanları, bu ihtiyacın karşılanmasında önemli bir rol oynar ve bu alanların tasarımı, farklı uzmanların işbirliği ile gerçekleşir. Farklı disiplinlerden gelen uzmanların bir araya gelmesi, güvenli, işlevsel, estetik ve kullanıcı odaklı oyun alanlarının yaratılmasını sağlar.

Peyzaj mimarları, dış mekan tasarımında uzmanlaşmış profesyonellerdir. Oyun alanı tasarımında, doğal unsurların düzenlenmesi, bitki örtüsünün entegrasyonu ve mekanın genel düzenlemesi gibi peyzaj tasarımının etkisi büyüktür. Estetik açıdan çekici mekanlar yaratmak ve çevreye uyum sağlamak, peyzaj mimarlarının görevleri arasındadır.

Mimarlar, oyun alanlarının yapısal yönünü yönetirler. Ekipmanların doğru konumlandırılması, güvenli zemin malzemelerinin seçimi ve çocukların güvenliği gibi konular, mimarların önemli sorumluluklarıdır. Aynı zamanda estetik değerlerin korunması, malzeme seçimi ve mekanın genel düzeni de mimarların uzmanlık alanına girer.

Endüstriyel tasarımcılar, oyun alanı ekipmanlarının tasarımını ve üretimini üstlenirler. Ekipmanların ergonomik, güvenli ve çocukların oyun ihtiyaçlarına uygun olması için endüstriyel tasarım uzmanlarının görüşleri önemlidir. Çocukların farklı yaş gruplarına yönelik ekipmanların tasarımı, bu uzmanların uzmanlık alanına girer.

Engellilere uygun oyun alanlarının tasarımında erişilebilirlik uzmanları önemli bir role sahiptir. Engelli bireylerin oyun alanlarını rahatça kullanabilmeleri için gerekli düzenlemeler ve ekipmanlar, erişilebilirlik uzmanlarının gözetiminde yapılır. Sürdürülebilirlik, günümüzün vazgeçilmez bir gerekliliğidir. Bu noktada çevre uzmanları, malzeme seçimi, enerji tasarrufu ve doğal kaynakların korunması gibi konularda rehberlik eder. Sürdürülebilir tasarım prensipleri, oyun alanlarının gelecek nesiller için sağlıklı ve çevresel olarak dostu kalmasını sağlar.

Oyun parkları, çocukların fiziksel sağlıklarını geliştirmeleri, sosyal beceriler kazanmaları ve eğlenceli vakit geçirmeleri için önemli bir rol oynar. Bu alanlar, çocukların ve ailelerin toplumlarına katkı sağlayan önemli bir kamusal kaynaktır. Ancak, bu oyun parklarının işletilmesi ve kullanılması sırasında uyulması gereken çeşitli mevzuat ve yönetmelikler bulunmaktadır. Londra'daki oyun parkları için geçerli olan bu mevzuatlar, çocukların güvenliğini ve sağlığını korumayı amaçlamaktadır.

İlk olarak, Londra'daki oyun parkları için uyulması gereken mevzuatlardan biri, İngiltere'deki genel güvenlik ve sağlık mevzuatıdır. Bu mevzuat, oyun parklarının güvenli bir şekilde tasarlanmasını, inşa edilmesini ve işletilmesini sağlamayı hedeflemektedir. Oyun parklarının ekipmanları, güvenlik önlemleri, zemin kaplamaları ve bakımıyla ilgili detaylı kuralları içerir. Bu yönetmeliklere uyulması, çocukların oyun parklarında güvende olmalarını sağlamaktadır.

Bununla birlikte, Londra'daki oyun parklarının çevresel düzenlemeleri de göz ardı edilmemelidir. Çevre düzenlemeleri, oyun parklarının çevresel etkilerini sınırlamayı ve çevreyi korumayı amaçlar. Bu çerçevede, ağaç kesimi, yeşil alanların korunması, su yönetimi ve çevresel sürdürülebilirlik gibi konuları kapsar. Oyun parkları, çevresel düzenlemelere uygun bir şekilde tasarlanmalıdır.

Çocukların ve ailelerin güvenliğini sağlamak için, Londra'daki oyun parkları aynı zamanda hijyen ve temizlik standartlarına da uymalıdır. Temiz tuvaletler, çöp konteynerleri ve hijyenik koşullar, kullanıcıların rahat ve sağlıklı bir deneyim yaşamalarını sağlamak için önemlidir. Bu nedenle, oyun parklarının bakım ve temizliği düzenli olarak yapılmalıdır.

Ayrıca, oyun parklarının erişilebilirlik ve engellilere uygun olma gereksinimleri de bulunur. İngiltere'de, engellilerin toplumsal yaşama tam katılımını sağlamak amacıyla çeşitli yasal düzenlemeler bulunmaktadır. Bu düzenlemeler, oyun parklarının engellilere erişilebilir olmasını ve engelli çocukların oyun alanlarından eşit şekilde yararlanabilmesini sağlar.

Londra'da oyun parklarının güvenlik denetimleri ve risk değerlendirmeleri düzenli olarak yapılmaktadır. Bu, potansiyel tehlikelerin belirlenmesini ve çözülmesine yardımcı olmaktadır. Ayrıca, oyun parklarının güvenlik amacı ile olan kuralları ve talimatları kullanıcılar tarafından dikkate alınmalıdır.

Londra'daki oyun parkları, çocukların ve ailelerin güvenli, eğlenceli ve sağlıklı bir şekilde vakit geçirebilmeleri için önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, uyulması gereken mevzuat ve yönetmeliklerin titizlikle takip edilmesi ve oyun parklarının güvenliği ve kalitesinin korunması önemlidir. Bu sayede, çocuklar ve aileler Londra'daki oyun parklarını gönül rahatlığıyla kullanabilirler.

Durumun bütününe bakıldığında, oyun alanı tasarımı birçok farklı disiplini bir araya getiren bir işbirliğini gerektirir. Peyzaj mimarları, mimarlar, endüstriyel tasarımcılar, erişilebilirlik uzmanları, çocuk gelişimi uzmanları, inşaat mühendisleri, çevre uzmanları ve toplum katılım uzmanlarının birlikte çalışması, güvenli, işlevsel, estetik ve sürdürülebilir oyun alanlarının oluşturulmasına yardımcı olur. Bu uzmanların farklı perspektifleri ve becerileri, oyun alanlarını toplumun her kesimine hitap eden, keyifli ve anlamlı mekanlar haline getirir. Bu paydaşlar içerisinde mimarların yadsınamaz varlıkları oldukça önemli ve göz önündedir.

4.1.1. Çocuk ve oyun

Oyun, çocuğa yeteneklerini anlama, kendini anlatma ve dil, sosyal, akıl, duygusal ve motor becerilerini geliştirmede, önemli bir olay olarak tanımlanabilir. Oyun çocukların kendi oyun ortamlarını oluşturabildikleri bir aracı etkinliktir. Bu sebep ile Montaigne'e göre oyun, çocukların en gerçek uğraşıdır ve yetişkinlerin işe gitmesi gibi onlar oyuna gider. Piaget'nin sınıflaması da incelendiğinde fark edilmektedir ki oyun, çocuğun zihinsel gelişiminin bir aynasıdır. Fakat oyun, yalnızca bir ayna olarak kalmamakta, çocuğun gerek bedensel ve zihinsel gerekse duygusal gelişiminde çok büyük bir rol oynamaktadır. Başka bir tanımda ise “Oyun, çocuğun kendini ifade edebildiği, yeteneklerini fark edebildiği, yaratıcı potansiyelini kullanabildiği, dil, zihin, sosyal, duygusal ve vücut (motor) becerilerini geliştirebileceği önemli bir fırsattır.”⁹ Çocukların büyük bir çoğunluğu için oyun, etraflarındaki dünyayla ilişki kurmak için bir araçtır.

Çocuklar, yetişkinliklerini de etkileyecek olan davranış kalıplarını ve diğer sosyal ve kültürel fenomenleri, bazen tek başına bir arayış olarak, ancak sıklıkla başkalarıyla birlikte gözlemlemeyi ve oynayarak öğrenmeyi tercih etmektedir. Oyun, çocukların aktif, sağlıklı ve mutlu kalmaları için doğal ve eğlenceli bir yoldur. Serbest seçilmiş oyunlar, çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini destekler. Doğumdan ergenliğe kadar çocukların fiziksel ve zihinsel sağlığını korumak ve yaşam becerilerini geliştirmek için çeşitli yapılandırılmamış oyun fırsatlarına ihtiyacı vardır.

Oyun özellikle gelişme çağındaki bireyler için sosyalleşme aracıdır, oyun alanları sosyalleşme sürecinin gerçekleşmesine uygun bir mekansal bağlam oluşturabilecek şekilde şekillendirilmelidir. “Oyun alanlarına yönelik eleştiriler iki temel yönde hareket eder. İlk yön, kamusal alan kalitesinin önemli bir boyutu olarak, kullanıcı tarafından mekan kontrolü olasılığı açısından oyun alanının eleştirisine atıfta bulunur (Francis, 1989).” Bu mekanlar, yetişkinlerin istek ve ihtiyaçları ile ilgili algılarına göre düzenlenmiştir. Geleneksel oyun alanlarının sabit donanımı, çeşitli kullanımlara olanak sağlamak için mekanın değiştirilmesine imkan vermemektedir.

⁹ Dinç, N. (1993). Oyunun çocuk gelişimindeki yeri ve önemi. Milli Eğitim Dergisi, 107, 44-49.

Çocukların çoğu hafta sonları akşam saatlerinde ebeveynleri eşliğinde 1-2 saat oyun alanlarını ziyaret etmektedir. Genel olarak çocukların oyun ekipmanı tercihleri ile ücretsiz ve yapılandırılmamış oyun aktiviteleri tercihleri farklılık göstermiştir. Oyun mekanlarının yaratıcı alanlar olarak tasarlanması, çocukların sosyal, duygusal, fiziksel ve bilişsel refahını desteklemektedir.

İnsanların dış dünya hakkındaki fikirleri algılama yoluyla gelişir. Algının ilk aşaması duyumdur. Duyum, duyu organlarının uyarılması ile ortaya çıkar. Materyalleri kullanarak rekabetçi hissetmeyi, çevrelerini kontrol etmeyi ve diğer çocuklarla etkileşim kurmaktan zevk almayı, yardım etme, paylaşma, çevre ile iyi ilişkiler kurma, çevrelerindeki bireylerin sahip olduğu haklara saygı duyma, sorumluluk alma gibi temel kuralları öğrenirler. Gerçek hayatta kendilerini rahatsız eden durumları ve başkalarına aktaramadıkları duygularını sembolik olarak yansıtabilir ve oyunla ifade edebilirler.

Aynı zamanda dünya hakkında temel bilgileri edinmeleri için de sağlıklı bir ortam sağlar. Bütün bunlar onların gelecekteki yaşamları hakkında öğrenecekleri tüm dillerin, sanatların, kültürlerin, matematik ve bilimin önünü açmaktadır. Ayrıca, atlama, sıçrama, koşma, sürünme, tırmanma gibi fiziksel güç gerektiren oyunlar, çocukların dolaşım, sindirim, solunum ve boşaltım gibi bedensel faaliyetlerin düzene girmesine yardımcı olur. Serbest seçimli oyun, bir çocuğun oyunu içgüdü, hayal gücü ve ilgiye dayalı olarak seçip kontrol etmesidir. Yetişkin gözetimi olmadan oynuyorlar. Oynamanın doğru ya da yanlış yolu yoktur. Serbest seçimli oyun, çocukların sağlığını, esenliğini ve gelişimini iyileştirir.

Oyun yoluyla çocuklar dünyayı ve kendilerini öğrenirler. Ayrıca eğitim, iş ve ilişkiler için ihtiyaç duydukları becerileri de öğrenirler, örneğin: kendinden emin özgüven Dayanıklılık etkileşim sosyal beceriler bağımsızlık merak zorlu durumlarla başa çıkmak bunlara örnek olabilir.

Çocuklar için oyun mekanları, gelişimlerinde önemli bir rol oynar. İşte çocuk ve oyun mekanları arasındaki ilişkiyi açıklayan bazı noktalar:

Fiziksel gelişim: Oyun mekanları, çocukların fiziksel becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Çocuklar, oyun alanında koşmak, tırmanmak, zıplamak, sallanmak, dönmek gibi aktiviteler yaparak, koordinasyon, denge, güç ve dayanıklılık gibi fiziksel becerilerini geliştirirler.

Sosyal gelişim: Oyun alanları, çocukların sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Çocuklar, oyun alanında diğer çocuklarla etkileşim kurarak, arkadaşlık kurmayı, empati kurmayı, işbirliği yapmayı, liderlik becerilerini geliştirmeyi öğrenirler.

Duygusal gelişim: Oyun mekanları, çocukların duygusal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Çocuklar, oyun alanında duygularını ifade etmeyi öğrenirler. Başkalarıyla paylaşmayı, kurala uymayı, kaybetmeyi kabul etmeyi, haksızlığa uğradıklarında nasıl tepki vermeleri gerektiğini öğrenirler.

Bilişsel gelişim: Oyun mekanları, çocukların bilişsel becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Çocuklar, oyun alanında yeni şeyler öğrenirler. Problemleri çözmeyi, plan yapmayı, yaratıcılıklarını kullanmayı, hayal güçlerini geliştirmeyi öğrenirler.

Eğlence ve mutluluk: Oyun mekanları, çocukların eğlenceli ve mutlu vakit geçirmelerine yardımcı olur. Çocuklar, oyun alanında özgürce oynayabilir, stres atabilir, mutlu anılar biriktirebilirler.

Oyun alanları, çocukların birçok açıdan gelişimlerine yardımcı olur. Bu nedenle, çocukların erişebileceği güvenli ve uygun oyun alanları oluşturmak, onların sağlıklı bir şekilde büyümesine katkıda bulunur. Oyun yoluyla fiziksel sağlığın geliştirilmesi koşma, zıplama ve bisiklete binme gibi fiziksel oyunlar çocukların iyi fiziksel uygunluk, çeviklik, dayanıklılık, Koordinasyon ve dengelerini geliştirmesine yardımcı olur.

Oyun yoluyla sosyal becerilerin geliştirilmesi , oyun oynamak, çocukların başkalarıyla sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Dinleyerek, dikkat ederek ve oyun deneyimlerini paylaşarak, bu bir çocuğa yardımcı olur: duygularını keşfetmek öz disiplin geliştirmek kendilerini nasıl ifade edeceklerini öğrenmek hayatın duygusal yönlerini çözmek çocuklara oyun yolu ile öğretilir.

Oyun türleri genel olarak altı temel yapıya ayrılır; yaratıcı oyunlar, taklit oyunlar, açık hava oyunları, macera oyunları, yapıcı yıkıcı oyunlar ve yaratıcı oyunlar. Bu oyun türleri arasında macera oyunları, yaratıcı oyunlar, açık hava oyunları ve oyun alanları ağırlıklı olarak oynanmaktadır. Oyun alanları, çocukların hareketli rekreasyon ihtiyaçlarını karşılayan, sıklıkla kullanılan açık alanlardır. Psikolojik olarak oyun alanı, iç ve dış gerçekliğin dışındaki üçüncü alandır.

İki uluslararası kuruluş UNICEF ve IPA (Uluslararası Oyunlar Derneği), oyun ve oyun alanlarının haklarıyla ilgilenir. 1959'da Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yasası ile birlikte Çocuk Hakları Bildirgesi yayınlandı. Bu açıklama, "Çocuğa oynaması ve öğrenmesi için her türlü fırsat verilmelidir; toplum ve yetkililer bu hakkı gerçekleştirmek için çaba göstermelidir." 20 Kasım 1989'da Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen Çocuk Hakları Bildirgesi'nin 31. maddesi şeklindedir ve çocuğun boş vakit geçirme, dinlenme, oyun oynama, sosyal ve kültürel etkinliklere katılma hakkına sahip olduğunu vurgular.

IPA tarafından çocuğun boş zaman kullanımı ve oyun olanakları hakkında kararlar alınır. Bu kararlara göre, yerleşim yerlerinde yeterli oyun ve rekreasyon olanaklarının sağlanması için her ülkede yasal önlemler alınmalıdır. Mimarların, tasarımcıların, peyzaj mimarlarının, pedagogların ve hastane çalışanlarının kısacası çalışma hayatlarında çocuklarla temas eden tüm mesleklerde eğitimlerinde oyun ve çocuk gelişimi ile ilgili sorulara yer verilmeli.

“Çocukta mekânsal algı obje konumunun kavranmasıyla yakından ilişkilidir. Çocuk bu süreçte etrafındaki nesnelerin ona görünmese dahi var olmaya devam ettiğini anlamaya başlar. Öncesinde, yuvarlanan bir topun gözden kaybolduğunda peşine düşmeyen bir çocuk, sonrasında top gözden kaybolursa dahi, topun var olmaya devam

ettiğini bilerek, peşinden gider. Piaget, bu aşamayı obje korunumunun kavranması şeklinde tanımlamaktadır.”¹⁰

İyi tasarlanmış ve sürdürülen bir oyun ortamı, çocuğun algı ile motor becerilerinin gelişimine destek olmasına olanak sağlar. Bir çocuğun uzamsal farkındalığa sahip olabilmesi için yukarı-aşağı, içeri-dışarı, açık-yakın, sağ-sol, yakın-uzak gibi farklı kavramları öğrenmesi gerekir. Şekillerin, dokuların, renklerin, desenlerin ve seslerin tekrarı çocukların öğrenmesi için önemlidir. Aslında her yer ve ortamın eğitim potansiyeli vardır. Oyun alanı çocuğa şekil, boyut, sayı, parçalar arasındaki ilişki vb. kavramların geliştirilmesine yardımcı olur.

¹⁰ Altman, I., & Chemers, M. (1980). Culture and Environment. Monterey, Calif.: Brooks/Cole Pub. Co.

4.1.2. Tarihte açık oyun alanları

Açık oyun alanları, çocukların doğal çevreleriyle etkileşim halinde olmalarına olanak sağlar. Aynı zamanda, çocukların sağlıklı bir şekilde büyümelerine, öğrenmelerine, sosyal beceriler kazanmalarına ve doğayı daha yakından keşfetmelerine yardımcı olmaktadır. Bu bölümde, açık çocuk oyun mekanlarının tarihsel gelişimi incelenecektir.

Açık hava çocuk oyun alanları, günümüzde çocukların fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimlerine yardımcı olmak için önemli bir rol oynuyor. Ancak, bu oyun mekanlarının tarihsel gelişimi oldukça uzun bir sürece dayanıyor. Çocukların gelişiminde önemli bir yer tutan oyun, tarihsel süreçlerin akışı içinde, zamanın gereklerine ve teknolojik gelişmelere cevap olarak değişen mekân, biçim, araç-gereç ve dil ile gelişip değişmiştir. Açık havada ve içeride oynamak oyunun malzemesini değiştirir. Doğa, dünyanın farklı yerlerinde yaşayan ve farklı kültürlerde büyüyen çocuklar için bir oyun alanı olduğunda oyun benzerlik gösterebilmektedir. Çünkü doğa oynamak için pek çok oyuncak sunar. Hayvanlar, tohumlar, kayalar, toprak, su, çamur, ateş, meyve, mısır gibi doğanın bir parçası olan malzemeler, çocuğun oyun oluşturma ve oyun belirleme konusundaki yaratıcılığını artıran malzemelerdir.

Oyun ve oyuncakların tarihi, insanlık tarihi kadar eskidir. Tarih boyunca çocuklar genellikle kendi oyunlarını yarattılar veya yetişkinlerin oynadığı alternatif oyunları oynadılar. Açık çocuk oyun mekanlarının tarihi, antik çağlara kadar uzanmaktadır. Antik Yunanistan ve Roma döneminde, çocuklar için oyun alanları oluşturulmuş ve bu alanlarda çocuklar sosyal ve fiziksel becerilerini geliştirebilmişlerdir. Özellikle, spor alanları, çocukların fiziksel gelişimine katkıda bulunmuştur. Antik dönemde, açık çocuk oyun alanlarına verilen önem, çocukların sağlıklı gelişimlerine olan inancın bir göstergesidir.

Arkeolojik veriler doğrultusunda en çok kullanılan anlamıyla, bilinen ilk oyun araç gereç çeşitlerinin zenginliği ve bunların Mısırlılara ait olduğu bilinmektedir. Mısırlı çocukların oynadıkları tahta at, topaç, misket oyunları, Firavun mezarlarından çıkan bebekler günümüz oyun ve oyuncaklarına benzemektedir. (Erkut vd. 2017).

“Eski Mısır’da Orta krallık dönemi duvar resimlerinde, oyun tahtası üzerinde oynanan oyunlar, sıçrama oyunları, M.Ö. 2600 yılına ait Mısır Ak-hor mezarında bulunan duvar resminde ise bir kız, el vuruşma oyunu oynarken gösterilmektedir. ¹¹” Tarihin en başına dönüldüğünde ve çocukluk döneminin farkında olunmadığı zamanlara bakıldığında bile aslında çocukların hep çocuk olduğu ve hep oynamak için kendilerine bir yol buldukları görülmektedir.

“Tarihte şimdiye kadar oyunun bir ara öğrenme etkinliği olup olmadığına dair teoriler olarak farklı argümanlar ön plana çıkmıştır. Eski Mısır’da çocuklara oyun oynarken dikkatlerini öğrenmeye yöneltmek için aritmetik oyunların verildiği bilinmektedir.¹²” Oyunun küçük yaştaki bireyleri geleceğe hazırlamak için kullanılması aslında bu zamanlara kadar dayanmaktadır. Farkında olunmadan o zamanlardan beri çocukların birey olmaları yolundaki adımlar hep oyun ile attırılmaktadır.

Ortaçağ’da, oyun mekanları daha az yaygın hale gelmiştir. Bu dönemde, çocuklar genellikle sokaklarda oynarken, çevredeki binaların duvarları ve çatıları gibi yerlerde saklambaç, kovalamaca ve diğer oyunlar oynanmıştır. Açık çocuk oyun mekanları, bu dönemde özellikle zenginlerin çocukları için oluşturulmuştur. Kraliyet bahçeleri ve saray avluları, çocuklar için güvenli ve özel alanlar sunmuştur.

İlk sanayi kentinde çocukların gündelik yaşamları, fabrikalarda saatlerce sıkı çalışma ve ardından çok az boş zaman olması anlamına geliyordu ve bu bağlamda oyun için mekânlara toplumsal bir ihtiyaç yoktu. 19. yüzyılın ortalarında okul mimarisi önem kazanmış ve “açık hava okul sınıfı” olarak oyun alanları (Barnard, 1849) okulun mekansal kavramının bir parçası olmuştur. 19. yüzyılın başlarında yaşayan çocukların resmi oyun alanları yoktu. ve 19. Yüzyılda, açık çocuk oyun mekanlarına verilen önem artmaya başlamıştır. Özellikle, İngiltere’de ve diğer Avrupa ülkelerinde, bahçeler ve parklar, çocukların oyun oynamaları için açılmaya başlanmıştır. Bu dönemde, açık çocuk oyun alanları, çocukların sağlıklı bir şekilde büyüyeabilmeleri için önemli bir rol oynamıştır. Ancak, bu mekanlar genellikle

¹¹ KAHYA Canli, S. & Demirarslan, D. (2020). Çocuk Oyun Alanlarının Tarihi Gelişimi . Çocuk ve Gelişim Dergisi , 3 (6) , 60-75 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/cg/issue/58726/723546>

¹² Designing For Children

zenginlerin çocuklarına yönelik olarak tasarlanmıştır. Yüzyılın sonlarına doğru, endüstriyel devrimin etkisiyle, kentlerde yaşayan çocukların yaşam koşulları kötüleşmeye başlamıştır.

Kentlerde, açık çocuk oyun mekanlarının yokluğu, çocukların sağlıklı bir şekilde büyümelerini engellemiştir. Bu nedenle, bazı yerel yönetimler, çocuklar için oyun alanları olabilecek kamusal alanlar yaratmaya başlamışlardır. Oyun alanlarının yerleşim alanlarına yerleştirilmesi, özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde 19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başlarında kentsel gelişimin özellikleriyle de bağlantılıdır.

Bir oyun alanı inşa ederek çocuklar, sokağın kötü etkilerinden ayrılarak kontrol altına alınmakta, böylece suçlu davranışları önlemede önemli bir sosyal işlev kazanmaktadırlar. 1885'te Almanya'da "kum bahçeleri" olarak ortaya çıkan oyun alanlarının başlangıcı, 1886'da Amerika Birleşik Devletleri'nde Boston'da ortaya çıktı. Ve 20. yüzyılın başlarına kadar, kamusal alanlarda oyun alanları nadir kaldı. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ilk oyun alanı 1885 yılında Boston'da, halka açık parklarda bulunan Berlin kum havuzları model alınarak bir kum havuzu şeklinde tasarlanmıştır ve 12 yaşından küçük çocuklara yöneliktir. 1906'da, topluluk yararları, inşaat, düzen ve tasarım ve oyun alanı davranışları ve etkinlikleri dahil olmak üzere oyun alanı fikirlerini desteklemek için Amerikan Oyun Alanı Derneği kuruldu. Çağdaş literatür, ideal bir oyun alanının kız ve erkek çocuklar için ayrı oyun ve spor alanlarına sahip olması gerektiğini dikte etti; kontrol edilir; barınaklar ve tuvaletler/banyolar, gölgeli alanlar, bahçe alanları ve yüzme havuzları veya seyyar havuzları içerir.

19. yüzyılda İngiltere'deki oyun alanlarına bakış, toplumun sınıfına, yerel yönetimlere ve oyunların türüne bağlı olarak oldukça çeşitlilik gösteriyordu. Bazı zengin aileler, özel oyun alanlarına ve özel oyunlara sahip olabilirdi. Bu oyun alanları genellikle bahçelerde bulunurdu ve golf, tenis, kriket gibi sporları içerirdi. Bu sporlar zenginlerin özel hobileriydi ve daha az varlıklı insanlar için erişilemezdi. Ancak halka açık oyun alanları da mevcuttu. Bu alanlar, genellikle kasabaların ve şehirlerin parklarında bulunurdu ve futbol, kriket, ragbi gibi popüler sporları içerirdi. Ancak bu alanlar, sınıf ayrımcılığına maruz kalabilirdi ve daha az zengin insanlar tarafından kullanılırdı. Yerel yönetimlerin rolü de önemliydi. Bazı yerel yönetimler, halka açık oyun alanları inşa etmek ve bakımını sağlamak

için çaba harcarken, diğerleri bu konuda çok az ilgi gösterdi veya hiçbir şey yapmadı. Sonuç olarak,

19. yüzyılda İngiltere'deki oyun alanlarına bakış oldukça karmaşıktı ve sınıf, yerel yönetim ve spor türü gibi faktörlere bağlı olarak farklılıklar gösteriyordu. 19. yüzyılda, birçok sosyal reformcu, çocukların eğlence ve oyun ihtiyaçlarına yönelik çözümler aramaya başladı. Bu dönemde, Avrupa ve Kuzey Amerika'da, özellikle de şehirlerde, açık hava oyun mekanları inşa edildi. Bu oyun alanları, çocukların oyun oynayabileceği ve fiziksel becerilerini geliştirebilecekleri açık alanlar sunuyordu. Ancak, bu oyun alanları sadece yoksul bölgelerde veya toplumun alt kesimlerinde yer alıyordu. Zengin aileler, kırsal kesimdeki evlerinde çocuklarının oyun ve eğlence ihtiyaçlarını karşılamayı tercih ediyordu.

Londra, tarih boyunca kültürel, siyasi ve sosyal değişimlerin merkezi olmuş bir şehirdir. Bu değişimler, şehirdeki parkların oluşumunu ve evrimini etkilemiş ve günümüze kadar uzanan zengin bir tarihçe oluşturmuştur. Londra'nın parkları, yeşil alanlar ve rekreasyonun şehir yaşamında nasıl şekillendiğini gösteren önemli birer yansıtıdır.

Londra'nın parklarının tarihçesi, ortaçağ dönemine kadar uzanmaktadır. Kraliyet ailesinin avcılık alanları olan Hyde Park, Green Park ve St. James's Park, bu dönemde av sahaları olarak kullanılmaya başlanmıştır. Kral VIII. Henry, Hyde Park'ı kendi avcılık alanı olarak ilan etmiş ve bu parklarda av etkinlikleri düzenlemiştir. Ancak, bu parklar daha sonra halka açılmış ve toplumun rekreasyon ihtiyaçlarına hizmet etmeye başlamıştır. 19. yüzyılın başlarından itibaren, Londra'nın hızla büyüyen nüfusu ve sanayileşme süreci, kentsel yeşil alan ihtiyacını gündeme getirdi. 1817'de Regent's Park inşa edilmeye başlandı. Bu park, düzenli bahçeleri, göletleri ve London Zoo gibi özellikleriyle modern bir park tasarımının öncüsü oldu. Aynı dönemde, St. James's Park ve Green Park gibi geleneksel parklar da yeniden düzenlendi ve halkın kullanımına sunuldu.

Victoria Dönemi (1837-1901), Londra'nın parklarının daha da çeşitlenmesine ve gelişmesine tanıklık etti. Victoria Park, Doğu Londra'da halkın rekreasyon ihtiyaçlarını karşılamak üzere inşa edildi ve İngiltere'nin ilk halka açık parklarından biri olarak kabul edildi. Bu dönemde parklar, toplumsal eşitlik ve rekreasyon anlayışının sembolü haline geldi. Aynı dönemde, Londra'nın doğal güzellikleri ve manzaralarını korumak amacıyla da

aba gösterildi. Hampstead Heath gibi geniş doğal alanlar, doğa yürüyüşleri, piknikler ve manzaralarıyla dikkat çekti. Bu alanlar, halkın kentsel yaşamın karmaşasından uzaklaşabileceği ve doğayla iç içe olabileceği alanlar olarak değer kazandı.

20. yüzyılın başlarında, Londra'nın parkları daha da çeşitlendi ve modernleşti. Gkdelenlerin yükseldiği şehir merkezine rağmen, parklar hala yeşil adalar olarak varlığını sürdürdü. 20. yüzyılın sonlarına doğru, Docklands ve diğer bölgelerde yeni parklar ve açık hava alanları inşa edildi. Bu parklar, şehrin dönüşümüne ayak uydurarak modern rekreasyon ihtiyaçlarına cevap verdi.

Günümüzde, Londra'nın parkları hala canlı ve dinamik bir şekilde hizmet veriyor. Her bir park, kendi tarihsel ve kültürel mirasını taşırken, halkın rekreasyon, dinlenme ve etkileşim ihtiyaçlarını karşılıyor. Parklar, ocuk oyun alanlarından açık hava konserlerine, spor etkinliklerinden pikniklere kadar geniş bir yelpazede etkinliklere ev sahipliği yapmaktadır.

Tüm bunlara bakıldığında, Londra'daki parklar, şehir yaşamının değişen doğasını yansıtan birer tarih belgesidir. Tarihsel, kültürel ve sosyal dönüşümlerin izlerini taşıyan bu parklar, yeşil alanların kent yaşamında ne kadar kıymetli olduğunu gösterir. Geçmişten bugüne uzanan bu zengin tarihçe, Londra'nın parklarını sadece rekreasyon alanları değil, aynı zamanda kültürel ve sosyal bağları simgeler haline getirmiştir.

20. yüzyılın başlarında, oyun mekanlarına yönelik ilgi artmaya başladı. İlk olarak, Almanya'da, Friedrich Froebel tarafından geliştirilen "Kindergarten" (ocuk bahçesi) fikri, dünyaya yayıldı. Bu bahçeler, açık hava aktiviteleri için çocuklar için tasarlanmıştı. 1912 yılında, New York'ta ilk halka açık oyun alanı inşa edildi. Bu oyun alanı, insanların ücretsiz olarak kullanabileceği ilk oyun alanıydı. Bu sayede, her kesimden çocukların eğlence ve oyun ihtiyaçlarını karşılamak için tasarlanan oyun mekanlarına yönelik bir hareket başlamış oldu. Oyun alanları 20. yüzyılın başında serbest biçimli değildi. Çocuklara gerekli dersleri verecek, oyunlarını organize edecek eğitimciler yetiştirildi. Performans, ekipman eğitimi, geçit törenleri, tiyatro gösterileri ve diğer etkinlikleri içerebilir. ocuk oyunları ve oyuncakları çocukluğun önemli bir parçasıdır.

“İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa şehirlerinin kentsel dönüşüm döneminde geleneksel veya konvansiyonel olarak adlandırılan eksize edilmiş veya yarı eksize edilmiş ekipmana sahip bu tür oyun alanı, yeni toplu konutlar, okul bahçeleri ve anaokullarının mekansal konseptinin ayrılmaz bir parçası haline geldi¹³”.

1960'ların ortalarına kadar açık çocuk oyun mekanları, çocukların fiziksel aktivitelerini sağlamak için tasarlanmış basit yapılar olarak kalmıştı. Ancak 1960'ların sonunda ve 1970'lerde, oyun mekanlarının tasarımı ve işlevi önemli ölçüde değişmeye başladı.

Bu dönemde, oyun mekanlarına yalnızca çocukların fiziksel gelişimini desteklemekle kalmayıp, aynı zamanda zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerine de yardımcı olacak şekilde yaklaşılmaya başlandı. Oyun mekanları, çocukların hayal güçlerini geliştirebilecekleri, arkadaşlık kurabilecekleri ve problem çözme becerilerini kullanabilecekleri alanlar olarak tasarlandı. Aynı zamanda, oyun alanlarının tasarımında ve malzemelerinde de çeşitlilik gözlemlendi. Metal, plastik ve ahşap gibi malzemelerin yanı sıra, lastik, ip ve halatlar da kullanılmaya başlandı. Aynı zamanda, oyun mekanlarının çeşitli formları ve şekilleri tasarlanarak, çocukların farklı aktivitelerle eğlenebilecekleri çeşitli seçenekler sunuldu.

1980'lerde ve 1990'larda, oyun mekanları, çocukların hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını daha da geliştirebilecekleri tasarımlarla birlikte yenilendi. Bu dönemde, oyun alanlarında tema tabanlı tasarımların yanı sıra, interaktif ve elektronik öğeler de kullanılmaya başlandı. Bu dönemde, oyun alanlarının güvenliği de önemli bir konu haline geldi. Açık oyun mekanları, çocukların düşme, çarpma veya diğer kazalar gibi risklerle karşılaşmalarını önlemek için güvenlik önlemleri alınarak tasarlandı.

2000'lerden sonra, oyun alanları tasarımlarında teknolojinin kullanımı arttı. Bu dönemde, oyun mekanlarına sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik ve diğer teknolojik öğeler eklenerek, çocukların teknolojik gelişimleri de desteklendi.

¹³ RADOVIĆ, Svetlana, (2016), Igrališta - Prostorni Resursi Strukturisane I Kontrolisane Igre, Pokrajinski Sekretarijat Za Kulturu, Javno Informisanje I Odnose S Verskim Zajednicama, Novi Sad

Sonuç olarak, açık çocuk oyun alanları tarihsel olarak, çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimlerine yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Ancak, zaman içinde oyun mekanlarının tasarımları ve işlevleri önemli ölçüde değişti. Bugün, oyun mekanları, çocukların hayal güçlerini geliştirebilecekleri, farklı aktivitelerle eğlenebilecekleri alanlar olmalarının yanı sıra ulaşılabilirliği bir çok kent çocuğu için düşmektedir. And'a (1974) göre çocuğun en önemli görevi oyun, en önemli aracı ise oyuncaktır. Bir çocuğun hayatında çok önemli olan oyunlar ve oyuncaklar. Günümüzde teknolojik gelişmeler oyunun şeklini, biçimini, oyun ortamını, oynayan kişi sayısını, ihtiyaç duyulan araç ve gereçleri değiştirmeye başlamıştır.

Günümüze gelene kadar birçok gereksinim farkındalığı değişim geçirmiş olsa dahi günümüzdeki oyun alanlarının ilk örneklerini ikinci dünya savaşı sonrası inşa edilen alanlarda bulunabilmektedir. Ancak sanayileşme ve kentleşme büyüdükçe, kamu refahına duyulan ilgi de arttı. İnsani yardım, oyun alanlarını sıkışık mahallelere, kötü hava kalitesine ve sosyal izolasyona çözüm olarak gördü. Bu yeni konsept, çocukları tehlikeli sokaklardan uzak tutabilir ve fiziksel sağlıklarını, iyi alışkanlıklarını, sosyalleşme becerilerini ve çocuk olmanın zevkini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Sonuç olarak, açık çocuk oyun mekanları tarihsel olarak, çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimlerine yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Ancak, zaman içinde oyun mekanlarının tasarımları ve işlevleri önemli ölçüde değişti. Bugün, oyun mekanları, çocukların hayal güçlerini geliştirebilecekleri, farklı aktivitelerle eğlenebilecekleri alanlar olmalarının yanı sıra ulaşılabilirliği bir çok kent çocuğu için düşmektedir.

Bugün, çocuk gelişimi şehirde birçok sorunla karşı karşıya kalmaya mecbur bırakılmış durumdadır. Özellikle sanayileşmiş şehirlerde çocuklar kalabalık, güvensiz ve kirli ortamlarda yaşamlarını sürdürmektedir. Bu tür ortamlar, çocuklara çok daha az öğrenme, oynama ve eğlence için olanaklar sunmaktadır.

“Hızlı kentleşme eşitsizliği engellemediği, aksine derinleştirdiği için toplumun farklı kesimleri kentsel olanaklardan eşit şekilde yararlanamıyor. Diğer bir deyişle, kentleşmenin getirdiği sorunlar içinde boğulan kentlerimiz, çocukların ihtiyaç,

beklenti ve isteklerini karşılayamamakta ve çocuğun güvenle vakit geçirebileceği ortamlar sunamamaktadır.¹⁴

Bu artan eşitsizlik durumunun önüne geçmenin yolu doğru kentleşme ile mümkün kılınabilir. Doğru kentleşme ile aktif oyunun teşvik edilmesi de sağlanabilmektedir. Çocuklar arasında aktif oyunun teşvik edilmesi, artan çocukluk çağı obezite düzeyleri ile mücadeleye yardımcı olabilir, olumlu bir ruh halini, duygusal farkındalığın artmasını, esnekliği artırarak çocukların öğrenme süreçlerine olumlu etkiler sağlayabilmektedir. Yüksek kaliteli oyun deneyimleri çocukların bilişsel gelişimine katkıda bulunmakta ve problem çözme, yaratıcılık yeteneklerini geliştirme gibi etkilere de sahip olmaktadır. Çocuklukta edinilen bu farkındalıkların daha sonraki yaşamlarında da önemli bir yere sahip olduğu yapılan araştırmalar ile tespit edilmiştir.

Doğal oyun alanları, çocuklara kaba motor becerilerini geliştirmek için önceden oluşturulmuş tipik oyun alanlarından daha fazla fırsat sağlamanın faydalarına sahiptir. Gelişmiş bilişsel işlev, artan yaratıcılık, yetişkinlerle gelişmiş etkileşim, azaltılmış dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu semptomları ve azaltılmış saldırganlık oranları birçok etkene bağlı olarak azalmaktadır fakat çocukluk döneminde çocuk oyun alanlarında edinilen deneyimlerin çok önemli bir yeri olduğu görülmektedir.

Desinging for Children kitabında da bahsedildiği gibi, tasarımcıların çocukları tasarım sürecinin merkezine yerleştirmeleri gerekmektedir. Bu, tasarımcıların çocukların farklı yaş gruplarındaki ihtiyaçlarını anlamalarını, onların psikolojik, sosyal ve fiziksel gelişimlerini dikkate almalarını ve tasarımlarında bu faktörlere göre karar vermelerini gerektirir. Kitapta aynı zamanda, çocukların farklı yaş gruplarındaki özellikleri, gelişim aşamaları ve oyun tarzlarına göre tasarım yapmanın önemi de vurgulanmaktadır. Çocukların fiziksel aktivitelerine uygun oyun alanları tasarlamak için gereken unsurlar göz önünde bulundurulmalıdır. Yeşil ortamlar, çocukların fiziksel ve bilişsel gelişimleri ve refahları açısından fayda sağlar.

¹⁴ Gökmen, H. , Taşçı, B. G., (2016), Children's Views About Child Friendly City: A Case Study From Izmir, Megaron 2016;11(4):469-482 Doi: 10.5505/Megaron.2016.20981

“Kullanılabilirlik kavramını anlamak, yani benzersiz bir grup insan tarafından kullanılmak üzere belirli bir işlevi olan bir şeyi yapmak, oyun alanı ekipmanı tasarlarken çok önemlidir. Teoride bu görev o kadar zor olmamalı, çünkü oyunun çok az sınırı vardır ve çocuklar oyun için hemen hemen her şeyi kullanabilirler. Bu nedenle tasarımcının görevi, bazı şeylerin neden iyi çalıştığını keşfetmek ve bu özellikleri optimize etmek olmalıdır. Bunu yapmak, oyun değeri, güvenlik, erişilebilirlik, ürün ömrü ve üretim yöntemleri gibi faktörlerin en baştan dikkate alındığı ve nihai tasarıma entegre edildiği bir tasarım sürecinin kullanılmasını gerektirir.¹⁵”

Zimbovsky (2013)¹⁶ tarafından yapılan bir araştırma, geleneksel oyun alanlarına kıyasla, doğa temelli oyun alanlarının çocukların kurallı oyunlara katılımını artırdığını, keşifsel veya dramatik oyunlardan ziyade bilişsel olarak daha zorlayıcı bir oyun biçimi olduğunu bulmuştur. Doğal ortamlarda geçirilen zamanın stres ve kaygıyı azaltarak refahı artırabileceğini gösteren bir dizi çalışma da yapılmıştır.

“Doğal alanları ve inşa edilmiş yapıları birbirine bağlayan yollar, fiziksel aktiviteyi ve zenginleştirilmiş oyunu destekleyen ve bir alanın daha fazla kullanımını teşvik eden anlamlı oyun manzaraları yaratmaya yardımcı olabilir (Cosco 2007; Herrington ve Lesmeister 2007).”

Bu yaratımın sonucu olarak topluma daha çok karışan sosyal yetenekleri gelişmiş bireyler yetiştirmek mümkündür. Çocukların bir çevrede neler algıladıklarını anlayabilmek, yalnızca potansiyel tehlikelerden kaçınma nedeni ile değil, aynı zamanda çocuklara olumlu deneyimler ve ilgi çekici etkinlikler için onlara çeşitli fırsatlar sunan ortamlar sağlamanın temeli olarak da görülmelidir.

¹⁵ DUDEK, Mark, (2005), Children’s Spaces, Linacre House, Jordan Hill, Oxford OX2 8DP 30 Corporate Drive, Burlington, MA 01803

¹⁶ Zimbovsky, P. (2013). Play affordances of natural environments: A study of traditional and natural playgrounds in early childhood education settings. *Education 3-13*, 41(5), 538-556.

“Bu yaşıta çocuklar duyuları, aktiviteleri ve hareketleri yoluyla öğrenirler ve çevreleriyle fiziksel ve duygusal etkileşimler bunun merkezinde yer alır.¹⁷ Çevredeki her unsur çocuğu merakla doldurur, duyuları ayarlamak ve vücut üzerindeki motorik kontrolü geliştirmek için fırsatlar sunar.¹⁸”

Bebekler için ortamlar, çocuğun benzersiz ihtiyaçlarını karşılamak için tasarlanmak yerine genellikle yetişkin yaşam ve çalışma alanlarına uyarlanır. Ancak, tek amacı bebekler ve küçük çocuklar arasında oyun oynamayı ve öğrenmeyi teşvik etmek olan ortamlar, çocuk ve bakıcı aktivitelerini en iyi şekilde desteklemek için fiziksel olarak şekillendirilebilir.¹⁹

Çocuklar oyun yoluyla, refahları için gerekli olan sosyal davranışlarını, duygularını, yaratıcılığını, bilişsel ve fiziksel becerilerini geliştirme fırsatı bulurlar. Fakat bunun tam aksi de bu fırsatı elde edemeyen çocuklarda görülür ve etkilerini birey olduklarında bir ömür boyu taşımaya devam ederler. Oyun, birincil mekansal çerçevesi olarak herhangi bir türdeki oyun alanlarına yerleştirilerek, çocukların dünyasını gerçek dünyadan ayıran, marjinalleştirilmiş, oldukça farklılaşmış ve yalıtılmış bir etkinlik haline gelir. Mekanın düzeni, çocukların özgüven ve özerklik duygularının gelişmesine de katkıda bulunabilir. Örneğin, çocukların güvenli bir şekilde keşfetmeleri için açık ve erişilebilir alanlar sağlanabilir. Ayrıca, çocukların kendilerine ait bir alanı olduğunu hissettikleri düzenlemeler yapılabilir.

¹⁷ MORRISSEY, A., M., SCOTT, C., WISHART, L., (2015), Infant And Toddler Responses To A Redesign Of Their Childcare Outdoor Play Space , School Of Education, Deakin University, Children, Youth And Environments

¹⁸ Belton, S., O'Brien, W., & Meegan, S. (2014). The role of outdoor play in reducing children's risk of becoming myopic. Journal of Outdoor and Environmental Education, 17(1), 44-53.

¹⁹ Olds, A., R., (1982), Designing Play Environments For Children Under 3, Anita Olds And Associates, Consultants Environmental Facilities For Children Cambridge, Massachusetts, Volume: 2 Issue: 3, Page(S): 87-95

“Çocuk Oyunları Sözleşmesi (Çocuk Oyun Konseyi, 1998), “Oyun her çocuğun yaşamının önemli bir parçasıdır ve insani gelişme süreçleri için hayati önem taşır. Çocukların çevrelerindeki dünyayı keşfetmeleri için mekanizma ve becerilerin geliştirildiği ve uygulandığı ortamı sağlar. Fiziksel, duygusal ve ruhsal gelişim, entelektüel ve eğitimsel gelişim, sosyal ve davranışsal becerilerin kazanılması için gereklidir.”

Oyunun çocukların hayatlarının ilerleyen yılları içerisindeki yeri de düşünüldüğünden çok daha önemlidir. Bunun bir çıktısı olarak, “yaratıcılıklarını, kendini savunma ve grup becerilerini geliştirmenin yanı sıra onları herhangi bir baskı veya strese karşı rahatlatır.”²⁰

“Çocuk oyun alanları, bir çocuğun hayatında ve bir yetişkine dönüşmesinde çok önemli bir rol oynayabilecek önemli bir yeşil alan kaynağı oluşturur.” “Çocukların fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimini bir bütün olarak ele alacak oyun alanlarının tasarımına ihtiyaç vardır (Herrington ve Studtmann, 1998)²¹.”

Yapılan bir anket çalışmasında (Children’s Diminishing Play Space: A Study Of Inter-Generational Change In Children’s Use Of Their Neighbourhoods, C.A. Tandy) çocukların oyun alanı tercihi olarak evlerini tercih ettiklerini söylediler dahi ideal oyun alanlarını çizimleri istendiğinde ve bu çizimler analiz edildiğinde, eğer şans verilir ise çocukların çoğunluğunun çalılıklarda, parklarda veya sahilde açık hava etkinliklerine katılmayı seçeceğini göstermektedir.

Çocuk alanlarını oyun alanlarına yerleştirmenin nüfustan kontrol ve mekan kullanımı olasılığı, belirli kişilik özelliklerinin oluşumu ve aynı zamanda sosyal entegrasyon

²⁰ Ginsburg, K.R., Et Al. (2007). The Importance Of Play In Promoting Healthy Child Development And Maintaining Strong Parent-Child Bonds. Pediatrics, 119(1), 182-191.

²¹ Paraskevopoulou , A.T., Athanasiou, A. Children’s Perception On The Design Of Their Playground, A.T. Paraskevopoulou And A. Athanasiou Laboratory Of Floriculture And Landscape Architecture, Department Of Crop Science, School Of Agricultural Production, Infrastructure And Environment, Agricultural University Of Athens, Iera Odos 75, 118 55 Athens, Greece.

sağlama olasılığı üzerindeki olumsuz sonuçlarına dikkat çekiyor. Çocuk mekanlarına yönelik özel alanlar olarak oyun alanları, modern bir şehirde önemli bir kentsel içeriği temsil eder. Bir yandan modern şehrin mekânsal ve sosyal karmaşıklığı, diğer yandan çocukların bu karmaşıklıkla baş edemeyecekleri algısı nedeniyle, güvenli ve özgür oyun alanları olarak ifade edilmektedir.

Kamusal alanların özelleştirilmesine yönelik kentsel dönüşüm stratejileri, çocuk oyun alanlarına yapılan kamu yatırımlarının azaltılması, değişen eğilimler, postmodern toplumda tüketimin önemi ve önemli tüketicilerin tanınması yeni bir tür oyun alanlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Ticari oyun alanları olarak adlandırılan bu tür oyun alanlarında oyun alanı satın alınan bir obje gibi düşünülmektedir.

“Ticari oyun alanları, çocuk oyunlarının metalaştırılmasının bir biçimidir. Oyun, bir 'ürün' satın almak için oyun odasına gitmek için istekli, yetenekli veya zamanı ve parası olan kişiler tarafından kazanılabilecek bir deneyim haline gelir. Çocuklar için macera oyunları, ebeveynler için güvenli oyunlar ve ebeveynlerin dinlenebilecekleri bir alandan oluşan karma bir paket olarak sunulurlar. Öte yandan, çocukların mekân hakkının, örneğin yeme-içme tesisleri gibi kentsel çevrenin daha önce dışlandıkları kısımlarını da kapsayacak şekilde bir uzantısı olarak görülebilirler.”²²

Ticari oyun alanlarına erişim, ailenin maddi kaynakları tarafından belirlenmekte ve bu anlamda kapsayıcı çocuk mekânlarından ziyade toplumsal eşitsizliklerin yeniden üretildiği yerlerdir. Bir başka eleştiri yönü, oyun alanlarında oynamanın bir sonucu olarak belirli kişilik özelliklerinin oluşumuna atıfta bulunur. Ticari oyun odaları, kentin farklı konumlarına göre ayrı mekânsal yapılar olarak ya da başta alışveriş merkezleri olmak üzere yeme-içme ve perakende tesislerinin bir parçası olarak dünyanın herhangi bir yerinde olduğu gibi aynı prensiplerle çalışır ve çocukların mekan kullanımı için aynı sonuçları doğurur. Kentsel belgeler ve kent yetkililerinin belirli faaliyetleri aracılığıyla gözlemlenen sunulan kentsel planlama uygulamaları, oyun alanlarının tasarımının standartlaştırılmış kriterlere dayandığını, böylece kavramsallaştırma sırasında çocukların gelişimsel, bireysel ve diğer özellikleri ve ihtiyaçları konusunda açık bir duyarsızlık ve ihmal olduğunu göstermektedir.

²² Radović, Svetlana, (2016), Igrališta - Prostorni Resursi Strukturisane I Kontrolisane Igre, Pokrajinski Sekretarijat Za Kulturu, Javno Informisanje I Odnose S Verskim Zajednicama, Novi Sad

Oyun oynama süreci bir tür zihinsel esneklik olmak ile beraber fiziksel esneklik de oldukça önemlidir. İçinde yaşanan dijital bir çağda bireylerin hareketsiz faaliyetler için giderek daha fazla zaman harcadıklarını gözlemlenmektedir ve bunun sonucu olarak fiziksel esnekliği korumak çok daha da kritik bir hal almaktadır.

“Ayak bilekleri, kalçalar, omuzlar, bilekler ve boyun gibi ana eklemleri uyarmak ve genel olarak kasları germek, düzgün vücut hareketini sürdürmek için önemlidir. Kişi ne kadar esnek olursa, gün içinde fiziksel olarak aktif olduğunda veya hayatımıza sağlık ve sosyal değer katan çeşitli boş zaman ve spor etkinliklerine katılırken incinme olasılığı o kadar azdır.”²³

Bu fiziksel etkinlikleri geliştirerek büyüyen ve yetişkinlik çağına erişen bireylerin ileriki yaşlarda kendi işlerini kendi kendilerine yapmaları konusunda çok daha fazla özgüvene sahip olduğu bilinmektedir. Buna ek olarak fiziksel sağlığın mental sağlığı desteklediği de birçok araştırma ile ortaya konulmuştur.

4.1.3. Londra şehrindeki kamusal açık alanlar

Londra şehri tarihi boyunca önemli ve halk tarafından kullanıma açık olan kamusal alanlara ev sahipliği yapmıştır. “Geleneksel Londra, 1960'larda ve 1970'lerin başında imalat sanayinin gerilemesi, düşük kaliteli özel kiralama alanlarının yerini yeni belediye mülklerinin alması ve Londra'nın mesleki yapısının değişmeye başlamasıyla dramatik bir şekilde değişmeye başladı. Geçmişe bakıldığında Time Magazine'e (1969) göre 'Sallanan Altmışlı Yıllar'ın gelişi eski Londra'dan yeni Londra'ya dönüşümün başlangıcını işaret ediyordu. Bugün Londra'nın çehresi otuz yıl öncesinden bile çok farklı. Rıhtımların ve eski depoların yerini Canary Wharf'taki görkemli bir finans merkezi ve sahildeki lüks daireler aldı.”²⁴ Bu

²³Dudek, Mark, (2005), Children's Spaces, Linacre House, Jordan Hill, Oxford Ox2 8dp 30 Corporate Drive, Burlington, Ma 01803

²⁴ Hamnett, C. (2003). Unequal City: London in the Global Arena (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203580240>

büyük değişimin ve dönüşümün bir parçası olarak da şehrin sahip olduğu park ve kamusal alanların kullanımı önem kazanmaya devam etti.

Londra, dünya çapında tanınmış bir metropol ve tarih dolu bir şehir olarak bilinir. Bu büyüleyici şehir sadece tarihi ve kültürel zenginliğiyle değil, aynı zamanda geniş kamusal alanlarıyla da ünlüdür. Londra'daki kamusal alanlar, şehir sakinleri ve ziyaretçiler için birçok fayda sunar. Yeşil alanlar ve doğa bağlantısı açısından özellikle önemlidirler. Londra'nın büyük parkları, insanlara şehir yaşamının karmaşasından kaçış ve doğayla bağlantı kurma fırsatı sunar. Özellikle Hyde Park ve Regent's Park, bu yeşil alanların önde gelen örnekleridir.

Hyde Park: Londra'nın en büyük ve en ünlü parklarından biri olan Hyde Park, 16. yüzyılda İngiltere Kralı VIII. Henry tarafından av sahası olarak kullanılmıştır. Ancak 17. yüzyılda halka açılmış ve o zamandan beri şehir sakinlerinin ve ziyaretçilerin keyif aldığı bir yer haline gelmiştir. Hyde Park, gölette yapılan sandal gezileri, çimlerde piknik yapma, yürüyüş yapma ve bisiklete binme gibi birçok etkinliğe ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca, parkın içinde yer alan Serpentine Göleti, su kuşları ve yılın farklı zamanlarında düzenlenen açık hava etkinlikleri ile ünlüdür.

Sekil 4.1. Hyde Park (<https://www.royalparks.org.uk/>)

“1851 yılında, dünyanın dört bir yanından kültür ve teknolojinin sergilendiği Büyük Sergi'yi görmek için 6 milyondan fazla insan Hyde Park'ı ziyaret etti. Günümüzde bu alanda spor sahaları bulunmaktadır - bir zamanlar Kristal Saray'ın bulunduğu yerde bir futbol maçı ya da tenis turu için rezervasyon yaptırabilirsiniz!

Daha sakın bir ziyaret için parkın kuzeyindeki dolambaçlı yolları ve pitoresk çayırları keşfedin ya da Kensington Sarayı'ndan Whitehall'a uzanan tarihi bir yol olan kumlu Rotten Row'un yakınındaki gül bahçesine gidin.”²⁵

Green Park: Green Park, Buckingham Sarayı'na yakın bir konumda bulunur ve 17. yüzyıldan beri halka açıktır. Parkın en dikkat çekici özelliği, çiçeklerle süslenen güzel yollarıdır. Bu yollar, özellikle bahar ve yaz aylarında rengarenk çiçeklerle kaplıdır. Parkın sessiz ve huzurlu atmosferi, şehrin gürültüsünden kaçmak isteyenler için mükemmeldir.

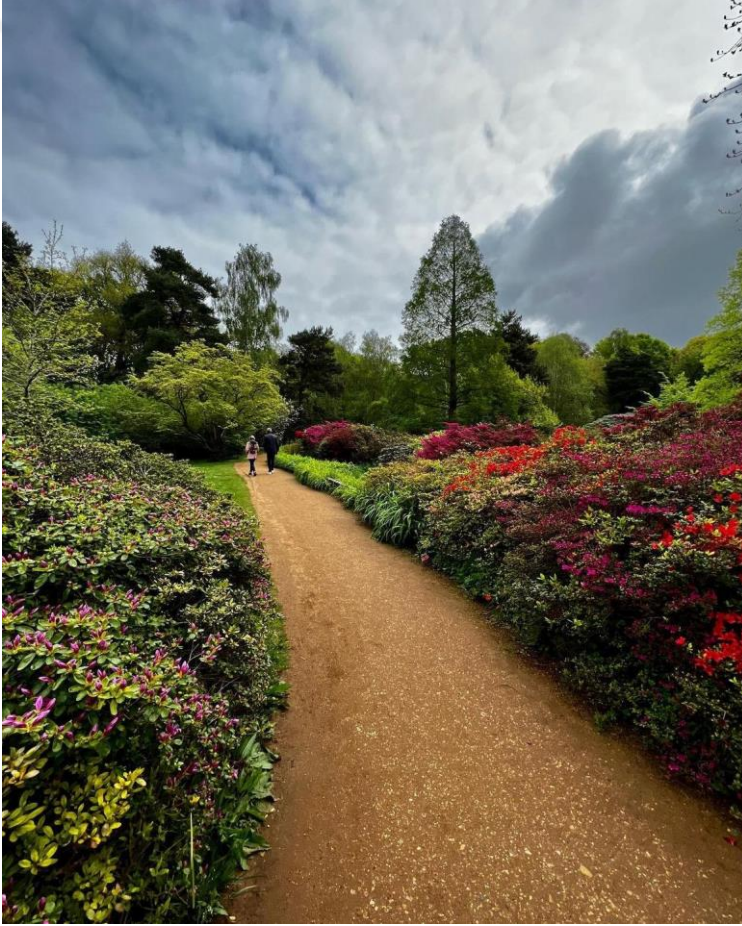
Sekil 4.2. Green Park (<https://www.royalparks.org.uk/>)

Regent's Park: Regent's Park, 19. yüzyılın başlarında Kral IV. George tarafından yaptırılmıştır. Bu park, 1835 yılında halka açılmış ve o zamandan beri büyüleyici doğal güzelliği ile ün kazanmıştır. Parkın içindeki London Zoo (Londra Hayvanat Bahçesi),

²⁵ <https://www.royalparks.org.uk/>

dünyanın en eski hayvanat bahçelerinden biridir ve birçok farklı hayvan türünü barındırır. Ayrıca park, açık hava tiyatrosu, göletler, çiçek bahçeleri ve yürüyüş yolları ile doludur.

Richmond Park: Richmond Park, Londra'nın en büyük açık alanlarından biridir ve 17. yüzyılda Kral I. Charles tarafından av sahası olarak kullanılmıştır. Bu parkın özelliği, koruma statüsü altında olmasıdır, bu da doğal güzelliklerin ve yabani yaşamın korunmasına büyük önem verildiği anlamına gelir. Parkta dolaşırken, geyikler ve diğer yabani hayvanlara rastlama şansınız oldukça yüksektir. Ayrıca, parkın yüksek noktalarından harika manzaralar sunan izleri bulunmaktadır. Park bir çok farklı ve rengarenk çiçek türüne de ev sahipliği yapmaktadır.

Sekil 4.3. Richmond Park (Görsel yazar tarafından fotoğraflanmıştır.)

St. James's Park: St. James's Park, Buckingham Sarayı'nın hemen yanında yer alır ve 17. yüzyıldan beri halka açıktır. Parkın en dikkat çekici özelliği, gölette yüzen ördekler, kuğular ve diğer su kuşlarıdır. Ayrıca, parkın içinde The Mall olarak bilinen ünlü bir yol

bulunur ve bu yolun sonunda Buckingham Sarayı'na ulaşabilirsiniz. Parkın yeşil çimleri, piknik yapmak ve güzel bir manzara eşliğinde dinlenmek için harika bir yer sunar.

Kensington Gardens: Kensington Gardens, Hyde Park'ın batısında yer alır ve 18. yüzyılda Kral I. George tarafından halka açılmıştır. Parkın içinde, Kensington Sarayı ve Diana Anıtı gibi önemli yerler bulunur. Diana Anıtı, Prenses Diana'nın anısına inşa edilmiş ve ziyaretçiler için bir anma mekanıdır. Ayrıca, parkın içinde yer alan Serpentine Gallery adlı sanat galerisi, sanatseverler için ilginç bir mekan sunar.

Hampstead Heath: Hampstead Heath, Kuzey Londra'da bulunan büyük bir açık alan ve doğal parktır. Tarihi, İngiliz Romantizmi dönemine kadar uzanır ve bu parkın doğal güzellikleri, yemyeşil çimleri ve tepeleriyle ünlüdür. Parkın en yüksek noktalarından biri Parliament Hill'dir ve buradan Londra'nın muhteşem panoramik manzaralarını görmek mümkündür. Ayrıca, yüzme havuzları, çocuk oyun alanları ve yürüyüş yolları da dahil olmak üzere birçok farklı aktivite için olanaklar sunar.

Bu parklar, hem yerel halkın hem de turistlerin dinlenmeye, doğa ile iç içe olmaya ve açık hava etkinlikleri yapmaya geldiği popüler yerlerdir. Londra'daki bu parklar tarihi ve kültürel öneme sahiptir ve şehrin yeşil alanlarını koruma çabalarıyla birlikte sürekli olarak geliştirilmektedir. Kamusal alanlar, arkadaşlarla buluşmak, aile piknikleri düzenlemek veya toplum etkinlikleri için ideal yerlerdir. İnsanlar burada bir araya gelir, sosyal bağlarını güçlendirirler.

Londra'nın kamusal alanları kültürel etkinlikler için popüler mekanlardır. Açık hava konserleri, festivaller ve diğer kültürel etkinlikler, sanat ve kültür tutkunları için cazip seçenekler sunar. Ayrıca, kamusal alanlar sosyal toplantılar için ideal yerlerdir. Arkadaşlarla buluşmak, aile piknikleri düzenlemek veya toplum etkinlikleri düzenlemek için kullanılırlar. İnsanlar burada bir araya gelir, sosyal bağlarını güçlendirirler. Koşu, bisiklet sürme, yoga yapma gibi aktiviteler için geniş alanlar sunarlar ve bu da sağlıklı bir yaşam tarzını teşvik eder. Çocuklar için tasarlanmış oyun alanları ve parklar da aileler için mükemmel seçenekler sunar. Çocuklar burada eğlenebilir ve güvenli bir ortamda oynayabilirler.

Londra'nın kamusal alanları, tarihi ve kültürel zenginliği ile diğer Avrupa şehirlerinin kamusal alanlarından farklılık gösterir ve şehrin eşsiz karakterini yansıtır. Londra'daki kamusal alanlar genellikle tarihi ve kültürel öneme sahip yapılar veya anıtlar içerir. Bu, ziyaretçilere zengin bir tarih ve kültürel deneyim sunar. Ayrıca, çeşitli büyüklüklerde ve tasarımlarda parklara erişim imkanı bulunmaktadır, böylece herkesin ihtiyaçlarına uygun bir yer bulması kolaylaşır. Ücretsiz giriş imkanı sunan bu alanlar, insanların kolayca erişim sağlamasını ve zamanlarını kamusal alanlarda geçirmesini teşvik eder.

5. AÇIK OYUN ALANLARININ ÇOCUK GELİŞİMİNE KATKISI

Londra, İngiltere'nin başkenti olarak sadece İngiliz kültürünün değil, aynı zamanda dünya çapından farklı kültürlerin bir araya geldiği ve etkileşimde bulunduğu bir kültürel mozaik sunan bir şehirdir. Bu büyüleyici şehir, farklı kültürlerin kenti nasıl dönüştürdüğünü anlamak için benzersiz bir örnek sunmaktadır. İşte Londra'nın kültürel zenginliğinin ve çeşitliliğinin nasıl bir dönüşüme yol açtığını gösteren bazı ana faktörler:

Londra, yıllar içinde dünyanın dört bir yanından gelen göçmenlere ev sahipliği yapmıştır. Bu göç dalgaları, şehrin nüfusunu çeşitli kültürlerden gelen insanlarla zenginleştirmiştir. Her bir göçmen dalgası, kendi kültürünü ve geleneklerini beraberinde getirmiştir. Bu da şehri çeşitlilik açısından zenginleştirmiş ve kozmopolit bir atmosfer yaratmıştır.

Farklı kültürlerin bir araya gelmesi, Londra'da kültürel etkileşime yol açmıştır. İnsanlar farklı kültürlerden gelen komşularıyla temas kurmuş ve farklı yaşam tarzları, inançlar ve gelenekler hakkında öğrenmişlerdir. Bu etkileşim, farklı kültürler arasında karşılıklı anlayışı artırmış ve stereotiplerin azalmasına katkıda bulunmuştur.

Londra'daki farklı topluluklar, dil, yemek, moda, sanat ve müzik gibi pek çok kültürel öğeyi paylaşmış ve birbirinden etkilenmiştir. Örneğin, şehirdeki Hint ve Bangladeşli topluluklar, geleneksel Hint yemeklerini yerel mutfakla birleştirmiş ve "Hint mutfağı" olarak bilinen bir lezzet dünyası yaratmıştır. Ayrıca, müzik sahnesi de farklı kültürel etkileri yansıtmış ve çeşitli müzik türlerinin Londra'da bulunabilirliği artmıştır.

Londra aynı zamanda dünya mutfağının örneklerini sunan birçok restoran ve kafe ile ünlüdür. Bu, farklı ülkelerden gelen yemek kültürlerinin Londra'da bulunabilirliğini artırmış ve yerel mutfağa çeşitlilik katmıştır. Bir akşam Hint yemeği yiyebilirken, ertesi gün Çin mutfağına dalaabilirsiniz. Bu, şehirdeki yemek deneyimini zenginleştiren bir etken olmuştur.

Londra, tiyatro, müzik, sanat sergileri ve festivaller gibi çeşitli kültürel etkinliklere ev sahipliği yapmaktadır. Bu etkinlikler, farklı kültürlerden gelen sanatçıların ve sanat eserlerinin sergilenmesine olanak tanımıştır. Örneğin, Shakespeare'in eserleri Londra tiyatrolarında dünya genelinde ilgi görmüş, ve şehirdeki müzik festivalleri dünya çapından müzisyenleri ağırlamıştır.

Ayrıca, Londra'daki farklı kültürlerin şehrin ekonomisine de katkıda bulunduğunu görmekteyiz. Göçmenler, farklı yeteneklere ve iş deneyimlerine sahiptirler ve bu da şehirdeki iş dünyasına çeşitlilik katarak ekonomik büyümeye katkıda bulunur.

Ancak bu kültürel çeşitliliğin beraberinde toplumsal uyum sorunlarını da getirdiğini unutmamak önemlidir. Farklı kültürlerin bir arada yaşaması, zaman zaman toplumsal uyum sorunlarına neden olabilir. Ancak Londra, bu tür sorunlarla başa ıkımak için çeşitli toplumsal hizmetler, eğitim programları ve destek ağları geliştirmiştir.

Londra farklı kültürlerin kenti olarak, çeşitliliği ve kültürel etkileşimi teşvik etmiş, şehri dinamik ve zengin bir kültürel merkez haline getirmiştir. Bu eşitlilik, şehrin sosyal, ekonomik ve kültürel dokusunu önemli ölçüde etkilemiş ve Londra'yı dünya genelinde benzersiz bir şehir yapmıştır. şehir, farklı kültürlerin bir arada yaşamasının avantajlarından yararlanmış ve kültürel bir zenginlik yaratmıştır. Londra, küresel bir metropol olarak farklı kültürlerin ve insanların bir araya gelip birlikte yaşayabileceği bir örnek sunmaya devam etmektedir.

İnsanlar doğdukları günden itibaren, uzanır, emekler, çevremizdeki nesneler arasında denge kurar, yrr, koşar ve bisiklete biner, engeller arasında yolunu bulmayı öğrenir. Oyun oynamak ise bu eğitimin buyuk bir parçasıdır ve gerçek hayata hazırlar.

“rneğin yoğun trafikli bir yolda gezinmek veya yoğun bir havaalanında hareket etmek gibi hayatın sonraki dönemlerinde ortaya çıkacak daha karmaşık fiziksel ve entelektüel faaliyetlere hazırlar. Bu tür görevler, bir durumu hızlı bir şekilde analiz etmemizi, bir plan yapmamızı ve harekete geçmemizi gerektirir. Bir şey bizi blerse, yeniden planlamalı ve ayarlanmış bir planla devam etmeliyiz. Çocuklukta geliştirilen bu müzakere becerileri olmadan bu tür görevler göz korkutucu olurdu ve bu nedenle

mekanla fiziksel ilişkimizde, entelektüel çabalarımızda ve sosyal ilişkilerimizde çeviklik geliştirmemiz çok önemlidir.²⁶”

Açık çocuk oyun alanları, çocukların açık havada oynayarak fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlerini destekleyen, güvenli ve çeşitli oyun alanlarıdır. Çocuk oyun alanları, genellikle açık ve kapalı oyun alanları olarak ikiye ayrılır. İşte bu iki tür oyun mekanları hakkında daha fazla bilgi ise şu şekilde açıklanabilir:

Açık Oyun alanları: Açık oyun alanları, çocukların doğal ortamlarında oyun oynamalarına izin veren ve genellikle dış mekanlarda bulunan oyun alanlarıdır. Bu tür oyun alanları, parklar, bahçeler, okul bahçeleri, plajlar, kamplar gibi alanlarda bulunabilir. Açık oyun mekanları genellikle, çocukların fiziksel aktiviteye katılmalarını, taze hava alarak doğayı deneyimlemelerini ve açık alanlarda bir arada olmalarını teşvik eder. Açık oyun mekanları, genellikle kaydırak, salıncak, tırmanma duvarı, tünel, köprü, labirent ve çocukların hayal gücünü uyandıran diğer oyun ekipmanları içerir. Açık oyun alanları, çocukların fiziksel, sosyal, bilişsel ve duygusal gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla tasarlanmalıdır. Bu nedenle, oyun alanlarının tasarımı, çocukların ihtiyaçlarına ve becerilerine uygun olmalıdır. İyi bir açık oyun alanı, çocukların hayal güçlerini kullanabilecekleri, özgürce keşfedebilecekleri, etkileşim kurabilecekleri ve eğlenebilecekleri bir ortam sağlamalıdır. Ayrıca, güvenli olmalı ve çocukların fiziksel güç ve becerilerini geliştirebilecek aktiviteler içermelidir.

Açık oyun alanları genellikle farklı yaş gruplarına hitap etmektedir. Bu nedenle, tasarımı sadece belirli yaş gruplarına değil, her yaştan çocuğun kullanımına uygun olmalıdır. Ayrıca, oyun mekanları engelli çocukların da rahatlıkla kullanabileceği şekilde tasarlanmalıdır. Bunun yanı sıra, açık oyun alanları doğal malzemeler kullanılarak tasarlanmalıdır. Doğal malzemelerin kullanımı, çocukların doğal dünya ile etkileşim kurmalarını sağlayarak, çevre bilinci geliştirmelerine yardımcı olur.

²⁶ Dudek, Mark, (2005), Children's Spaces, Linacre House, Jordan Hill, Oxford Ox2 8dp 30 Corporate Drive, Burlington, Ma 01803

Bu doğrultuda, iyi bir açık oyun mekanı çocukların fiziksel, sosyal, bilişsel ve duygusal gelişimlerine katkıda bulunan, güvenli, çeşitli yaş gruplarına uygun ve doğal malzemelerle tasarlanmış bir ortam sağlamalıdır.

Kapalı oyun alanları ise genellikle kapalı mekanlarda bulunan oyun alanlarıdır. Bu tür oyun alanları, alışveriş merkezleri, oyun salonları, spor salonları, okullar ve çocuk merkezleri gibi alanlarda bulunabilir. Kapalı oyun mekanları genellikle, çocukların sosyal becerilerini geliştirmelerine, hayal güçlerini kullanmalarına ve çeşitli oyun aktivitelerine katılmalarına izin verir. Kapalı oyun mekanları, genellikle yumuşak oyun ekipmanları, top havuzları, tırmanma duvarları, elektronik oyunlar, sanat ve el sanatları materyalleri gibi çeşitli oyun ekipmanları içerir.

Hem açık hem de kapalı oyun alanları, çocukların fiziksel, sosyal, zihinsel ve duygusal gelişimlerine yardımcı olabilir. Çocuklar için iyi bir oyun alanı, güvenli, uygun ve çeşitli oyun aktiviteleri sunan bir alan olmalıdır.

“Tasarım öncelikle kullanımla ilgilidir - başkaları için yararlı olan şeyleri hayal etmek, icat etmek, çizmek ve biçimlendirmek. Bir vizyonla başlayan ve bir ürünle biten karmaşık bir gelişim sürecidir. Başarılı bir tasarım için, kullanıcıyı anlamak ve kullanıcının gelecek ürünle ilişkisinin tüm yönlerini uzlaştırmak gerekir. Oyun alanı ekipmanlarının tasarımı üzerinde çalışırken, birçok farklı ihtiyaç devreye girer.²⁷”

Oyun alanları izole edilmiş değil şehrin bir parçası olmalıdırlar. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda açık oyun alanlarının önemi bir kez daha karşımıza çıkmaktadır. Özellikle çocukların gelişimleri açısından kullanıcı öncelikli oyun alanları çok önemlidir. Birey olarak ihtiyaç duydukları ortamın yaratılabilmesi için çocuk gözü ile onların gelişimlerine katkı sağlayacak tasarımlar yapılmalıdır. Kullanıcı çocuklar oldukları için isteklerini her zaman doğru şekilde dile getiremeyebilirler bu sebep ile çocukların oyun alanlarındaki ihtiyaç gereksinimleri gözlemlenerek tespit edilebileceği gibi oyun yolu ile ihtiyaç duydukları ortamların tespiti de yapılabilinmektedir.

“Çocuk oyunlarının oyun alanlarına yerleştirilmesinin popülasyondan alan kontrolü ve kullanımı olasılığı ve aynı zamanda belirli kişilik özelliklerinin oluşumu

²⁷ Dudek, Mark, (2005), Children's Spaces, Linacre House, Jordan Hill, Oxford Ox2 8dp 30 Corporate Drive, Burlington, Ma 01803

üzerindeki olumsuz sonuçlarına işaret edilmektedir. Ayrıca oyunun, sadece oyun etkinliklerinde değil, çeşitli günlük durumlarda günlük rutinleri oluşturmada ve yeniden üretmede kullanılan iletişimsel bir kaynak olduğu tartışılmaktadır. Oyunu oyun alanlarına yerleştirerek, çocukların dünyasını yetişkinlerin (gerçek) dünyasından ayıran, böylece sosyal bütünleşme olasılığını azaltan, kendi dünyasına kapalı, marjinalleştirilmiş, oldukça farklılaşmış ve izole bir aktivite haline gelir.²⁸

Tüm bunların önüne geçebilmenin en önemli adımı kullanıcıyı gerçek dünyanın içine dahil ederek ama bunu oyun ile bütünleştirerek yapmaktan geçmektedir. Alan özelliklerinin, yani türlerinin (duygusal sağlık ve tatmin) ve sosyal (sosyal ağlar ve beceriler, suçların azaltılması, yani sosyal uyumun ve entegrasyonun sağlanması) çocuk gelişiminin sağlanması ve oyun alanlarının bu sürecin uygulanması için yeterli bir mekansal çerçeve olarak ortaya çıkması ve oyun alanlarının başlangıcından itibaren kontrollü ve yapılandırılmış oyunun mekansal kaynağı olması sağlanmalıdır.

“Hareketi kısıtlamak, gelişmeyi kaynağında keser. Bu nedenle, fiziksel ortam, çocukların özgürce ve güvenli bir şekilde hareket etmelerine izin verecek ve aynı zamanda bakıcılar üzerindeki stresi azaltacak şekilde tasarlanmalı ve donatılmalıdır.

- ✓ kaba motor oyun (tırmanma, emekleme, sallanma vb.);
- ✓ yapılandırılmış oyun (bulmacaları ve oyuncakları manipüle etme, inşa etme, vb.);
- ✓ sessiz oyun (okuma, saklanma, dinlenme vb.);
- ✓ keşif oyunu (su, kum, boya, kil vb. kullanarak); ve
- ✓ taklit oyun (mutfak ve ev gereçleri, giydirme, oyuncak bebek vb. kullanma).²⁹

Oyun alanı ekipman tasarım kriterleri düşünülürken öncelikle çocuğun fiziksel gelişimine yönelik gereklilikler düşünülmektedir fakat çocukların sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimi de dikkate alınmalıdır. Duyusal bütünleme kriterlerini destekleyecek şekilde yapılacak tasarımlar ile çocukların fiziksel hem zihinsel gelişimlerinin desteklenmesi sağlanabilmektedir.

²⁸ RADOVIĆ, Svetlana, (2016), Igrališta - Prostorni Resursi Strukturisane I Kontrolisane Igre, Pokrajinski Sekretarijat Za Kulturu, Javno Informisanje I Odnose S Verskim Zajednicama, Novi Sad

²⁹ OLDS, A., R., (1982), Designing play environments for children under 3, Anita Olds and Associates, Consultants Environmental Facilities for Children Cambridge, Massachusetts, Volume: 2 issue: 3, page(s): 87-

“Küçük çocuklar için, bir denge aleti boyunca yürümeye veya emeklemeye başlamak basit ama zorlu bir iştir. Daha büyük yaş grupları için bir meydan okuma yaratmak, farklı şekiller, boyutlar ve malzemeler içerecek şekilde tasarlanmış daha çeşitli bir manzara gerektirir. Minkar'ın arkasındaki fikirlerden biri, rotası boyunca dönuşen bir yol olan çeviklik eğitimi için bir rota sağlamaktır³⁰.”

Oyun ekipmanları oyun alanı ortamının yalnızca bir parçasını oluşturmaktadır ve kullanıcıların ilgisini ve dikkatini çekmek için yeterli değildir. Oyun alanları içerisindeki ekipmanların çocuk kullanıcıların ilgilerini çekmeleri için dikkat edilmesi gereken bazı unsurlar vardır ve bunların en önemlileri renkleri ve merak uyandırıcı olmalarıdır. Bunların dikkat edilerek tasarlanan alanlarda kullanışlılık ve verim oldukça yukarılara çıkabilmektedir.

“Şehir içinde çocuklara ayrılmış oyun parkları, kontrol edilebilmeleri ve dolayısıyla güvenli hale getirilebilmeleri nedeniyle pratiktir. Bununla birlikte, çocuklar onları yalnızca orada buldukları şey tarafından uyarılır ve meşgul olurlarsa kullanacaklardır. Oyun için etkili ortamlar tasarlamak, çağdaş çocukluk kültürüyle uyumlu olmalıdır.³¹”

Oyun alanlarında çocuk kullanıcıların gereksinimlerinin yanında bir de kullanıcı ebeveynlerinin gereksinimleri de oldukça dikkat edilmesi gereken bir konudur. Fakat bunu düşünere şehirden tamamen izole edilmiş alanlar yaratmak ve çocukları buralara hapsetmek gelişimleri için oldukça yanlış ve tutarsız bir durumdur. Çocuklar, yetişkinlerin güvenlik duygularını tatmin etmek için tasarlanmış, şehirden izole edilmiş bu alanları nasıl kullanırlar? Oyun alanlarına tasarlanması planlanan birimlerin en önemli özelliklerinden bir tanesi, çoğu yetişkin ürününden daha derin, daha soyut bir şekilde kullanıcıya hitap etmelidir. Çocuğun hayal gücünü heyecanlandırmalı ve bir sihir duygusu yaratmalıdır.

“Çocuklar bilinen yeteneklerinin ötesine geçmek zorunda kaldıklarında, becerilerini keşfeder ve geliştirirler. Minkar'da, çeşitli bileşenler birbirinden iyi bir mesafeye yerleştirilmiştir, bu da çocukları mevcut beceri seviyelerinin ötesine geçmeye zorlar. İp kullanımı, çocuğun ipteki doğal harekete uyum sağlarken kol ve bacak eklemlerinin sürekli olarak uyarıldığı bir durum yaratır. Bir ipten diğerine geçmek,

³⁰ DUDEK, Mark, (2005), Children's Spaces, Linacre House, Jordan Hill, Oxford OX2 8DP 30 Corporate Drive, Burlington, MA 01803

³¹ DUDEK, Mark, (2005), Children's Spaces, Linacre House, Jordan Hill, Oxford OX2 8DP 30 Corporate Drive, Burlington, MA 01803

kavrama gücü ve üst vücut kuvveti, emekleme, yürüme, koşma temellerine ek önemli fiziksel nitelikler gerektirir.³²”

“Yetişkinler (çoğunlukla anneler) çocukları oyun alanının kenarlarına yerleştirilmiş banklardan denetler ve böylece panoptik bir alan yaratır.”³³ Ebeveynler için bu durum kontrol sağlamak ve güvenlik olarak görülse dahi bazen çocuklar için kısıtlayıcı sonuçlara sebep olabilmektedir. Bu durumu doğuran sebepler ortaya çıkartılarak tasarım yolu ile bunların önüne geçilmeye çalışılmalıdır.

“Çocukların benimle aynı dünyada yaşayacağı bir şehir istiyorum. İstenmeyen yerlerin çocuklara ve onların etkinliklerine ayrıldığı bir şehir yerine ortak bir şehir için uğraşırsak, çocukların temsilcisi olarak önceliklerimiz tam olarak doğru olmaz [...] Kent tanınır, tüm çevre ihtiyaçları göz önünde bulundurularak planlanmalı ve şekillendirilmelidir.”³⁴

Planlamacılar ve tasarımcılar oyun alanlarını geliştirmek için çaba sarf etse de, çocuklar arasında bu alanlar beklendiği kadar ilgi görmemektedir. Çocuklar, en çok özgür olabilecekleri alanlar olan mahalle alanlarına ve yetişkinlerin görüşünden çıkabilecekleri, arka bahçeler gibi terk edilmiş arazilere ilgi duymaktadırlar. Bu alanlar özel bir amaca hizmet etmeyen, kontrol ve gözetimden uzak serbest alanlardır. Kentsel gelişme, düzenleme ve kontrolün etkisinden uzak olan bu mekanlar, çocuklara yetişkinlerden uzaklaşma ve yeni yaratıcı kullanımlar keşfetme fırsatı sunar. Aynı zamanda, bu alanlar çocukların potansiyel faaliyet alanını genişletmelerini teşvik eder ve farklı kullanımlara izin verir. Bu durum da göze önüne alınarak çocukların geniş serbestlikler veren keskin sınırları olmayan oyun alanları tasarlamak oldukça önemli bir durumdur.

Yapılan araştırmalar, yerleşim alanının yenilenmesinden, yani oyunlara yönelik içeriğin tanıtılmasından sonra bile, çocukların daha çok otoparklar, kaldırım uzantıları ve sokak gibi bu yerlerin özel bölümlerinde oynadığını göstermiştir. Konvansiyonel oyun

³² Dudek, Mark, (2005), Children's Spaces, Linacre House, Jordan Hill, Oxford Ox2 8dp 30 Corporate Drive, Burlington, Ma 01803

³³ Blackford, H. (2004). Playground Panopticism: Ring-Around-the-Children, a Pocketful of Women. *Childhood: A Global Journal of Child Research*, 11(2), 227-249.

³⁴ Ward, R.C. (1978) *Floods: A Geographical Perspective*. Macmillan Press, London.

alanlarının ekipmanlarının monotonluğuna ve çocukların ilgilerini çekmemelerine tepki olarak, macera oyun alanları yaratıldı.

“Danimarkalı mimar Carl Ioeodor Sørensen, çöplerde ve şantiyelerde oynayan çocukları gözlemleyerek 1931'de ilk macera oyun alanını tasarladı. Aynı yıl bir macera oyun alanı konseptini ortaya çıkarttı ve buna önemsiz bir oyun alanı adını verdi. Çocukların, aksi takdirde kendilerine yasak olan şekillerde ve oyun için olmayan malzemelerle - eski arabalar, kutular, kereste, tuğla vb. - oynayabilecekleri kapalı bir alan hayal etti. Bu tür ilk oyun alanı 1943'te Kopenhag'daki Emdrup adlı bir sosyal toplu konutta açıldı.”³⁵

Macera oyun alanları, özellikle II. Dünya Savaşı'ndan sonra şehirlerin yeniden inşası sırasında İngiltere'de popülerdi ve bugün Avrupa çapında popüler ve oldukça yaygın bir oyun alanı biçimini temsil ediyorlar. Çoğunlukla oyun alanları - şantiyeler olan orijinal macera oyun alanlarından farklı olarak, günümüz macera oyun alanlarında ayrıca hayvan çiftlikleri, mini bahçeler, inşaat etkinliklerinin yanı sıra çocuklar üzerinde etkinlikler, aşçılar, bahçe, bahçe düzenleme vb. Bu oyun alanlarından bazılarında bebek bakıcılığı, ödevlerin yapılabilmesi veya bilgisayarla donatılmış odaların yanı sıra ebeveynlerin takılabileceği odalar da bulunmaktadır. Oyun alanları, ekipmanları şekillendirip sınırlamak yerine çocukların oyun oynamasını teşvik etmek amacıyla geleneksel ekipmanlardan ziyade oyun materyallerinin sağlanması konseptine dayanmaktadır.

³⁵ Kozlovsky, R (2008), Designing Modern Childhoods: History, Space, and the Material Culture of Children, An International Reader, ed. Marta Gutman and Ning de Coninck-Smith. Rutgers University Press. 171-190

6. LONDRA’DA BULUNAN ÇOCUK OYUN ALANLARINA KARŞILAŞTIRMALI BİR BAKIŞ

Günümüzde, insanlar modern yaşamın hızlı temposundan sıyrılıp rahatlayabilecekleri, etkileşimde bulunabilecekleri ve özgürce oynayabilecekleri mekanlara olan ihtiyaçlarını daha da fazla hissetmektedirler. İşte tam da burada, oyun alanı tasarımı ve mimarlık arasındaki güçlü ilişki devreye girer. Bu iki alan, fiziksel mekanların insanların yaşamlarını nasıl şekillendirebileceğine dair önemli bir vizyon sunar.

Oyun alanı tasarımı, çocukların ve yetişkinlerin fiziksel aktivitelerle etkileşime girebilecekleri, keşfedebilecekleri ve sosyalleşebilecekleri alanları yaratma amacını taşır. Ancak bu amaç, sadece işlevselliğin ötesine geçer. İşte burada mimarlık devreye girer ve estetik, güvenlik, erişilebilirlik ve sürdürülebilirlik gibi faktörleri dikkate alarak oyun alanlarını şekillendirir.

Birincil öncelik, insan odaklı tasarımıdır. Mimarlar, oyun alanlarının kullanıcıların ihtiyaçlarına ve davranışlarına uygun şekilde düzenlenmesine yardımcı olurlar. Bu, oyun alanlarının her yaştan insanın rahatça ve güvenli bir şekilde keyif alabileceği yerler olmasını sağlar. Ekipmanların doğru konumlandırılması, güvenli zemin malzemelerinin seçimi ve erişilebilirlik unsurları, mimarların tasarımının merkezinde yer alır.

Estetik ve çevresel entegrasyon da önemli bir rol oynar. Mimarlık, oyun alanlarını çevresel unsurlarla uyumlu renklerle, malzemeler ve tasarım öğeleri kullanarak estetik olarak çekici hale getirir. Böylelikle oyun alanları, sadece birer oyun alanı olmanın ötesinde, çevreye hoş bir katkı sağlayan sanatsal ifadeler haline dönüşebilir.

Ancak güzellik ve işlevsellik kadar, işin içine iklim ve coğrafya da dahil edilmelidir. Mimarlar, oyun alanlarının bulunduğu iklim ve coğrafi bölgeyi göz önünde bulundurmalıdır. Sıcak iklimlerde gölgelik alanlar ve serinleme imkanları sağlanması gibi özellikler, oyun alanlarını kullanıcılar için daha rahat hale getirebilir.

Sürdürülebilirlik, günümüzün önemli bir gereksinimidir. Bu noktada mimarlık, geri dönüştürülebilir malzemelerin kullanımı, enerji tasarrufu önlemleri ve çevreye duyarlı tasarım yaklaşımlarıyla oyun alanlarını sürdürülebilir hale getirebilir. Böylece hem doğal kaynakları koruma amacı güdülür hem de gelecek nesiller için sağlıklı mekanlar yaratılabilir.

Sonuç olarak, oyun alanı tasarımı ve mimarlık birbirini tamamlayan unsurlardır. İyi tasarlanmış oyun alanları, insanların hem fiziksel hem de ruhsal ihtiyaçlarını karşılar. Estetik ve işlevsellik arasındaki denge, mimarlar ve oyun alanı tasarımcıları arasındaki işbirliğiyle sağlanır. Bu iki alanın uyumlu dansı, güvenli, estetik ve sürdürülebilir oyun alanlarının yaratılmasına olanak tanır ve toplumların sosyal etkileşimini destekler.

Çocuk oyun alanları, çocukların sosyal, bilişsel ve fiziksel gelişimine katkıda bulunan önemli bir unsurdur. Bu alanlar çocukların fiziksel, sosyal, duygusal ve zihinsel gelişimlerine yardımcı olur. Aynı zamanda, çocukların hareket etmelerine, keşfetmelerine, yaratıcılıklarını ortaya çıkarmalarına, özgüvenlerini geliştirmelerine ve işbirliği yapma, işbirliği yapma ve paylaşma becerilerini geliştirmelerine olanak tanır. Ayrıca açık hava oyun alanları, çocukların doğayı keşfetmesi ve doğayla bağ kurması için harika fırsatlar sunar. İyi tasarlanmış ve tutarlı bir oyun ortamı, çocuğun duyuşsal ve motor becerilerinin gelişimini desteklemesini sağlar.

Bir çocuğun uzamsal farkındalığa sahip olabilmesi için yukarı ve aşağı, içerisi ve dışı, açılıp kapanması, sol ve sağ, yakın ve uzak gibi farklı kavramları öğrenmesi gerekir. Şekillerin, dokuların, renklerin, desenlerin ve seslerin tekrarı çocukların öğrenimi için önemlidir. Hemen hemen her yer ve ortam eğitim potansiyeline sahiptir. Oyun alanları çocuklara şekiller, boyutlar, sayılar, parçalar arasındaki ilişkiler ve daha fazlasını öğretir. Kavramların gelişmesine yardımcı olur. Farklı coğrafyalarda bulunan farklı kültürlerin izlerini taşıyan birçok oyun alanı bulunmaktadır aslında temelde tamamının amacı aynıdır. Fakat çocuk oyun alanları, dünya genelinde farklı kültürlerde benzerlikler ve farklılıklar göstermektedir.

Bazı kültürlerde çocuklar, açık alanlarda doğal materyallerle oynamaya yönlendirilirken, bazı kültürlerde ise daha yapılandırılmış oyun alanları tercih edilir. Ayrıca, bazı kültürlerde

çocukların oyun alanlarında özgürce oynamalarına izin verilirken, diğer kültürlerde çocukların oyunları daha fazla denetlenir. Dünya genelindeki oyun alanlarına bölgesel bir ölçekte bakacak olarak şunları söyleyebiliriz:

ABD'deki çocuk oyun alanları genellikle renkli, plastik malzemeler kullanılarak tasarlanır. Oyun alanları, birçok farklı aktivite seçeneği sunar ve çocukların fiziksel gelişimini destekleyen engeller, tırmanma alanları ve kaydıraklar gibi özellikler içerir. Avrupa'ya bakacak olursak çocuk oyun alanları daha doğal malzemeler kullanılarak tasarlanır. Ağaçlar, toprak ve doğal kayalar oyun alanlarında sıklıkla kullanılır. Avrupa'daki oyun alanları genellikle daha sade bir tasarıma sahiptir ve çocukların hayal gücünü kullanabilecekleri yaratıcı oyun alanları içerir.

Asya kıtasında bulunan çocuk oyun alanları, genellikle renkli, plastik malzemeler kullanılarak tasarlanır ve diğer ülkelerdeki oyun alanlarına benzerdir. Ancak, Asya'da oyun alanları genellikle çok kalabalıktır ve birçok farklı aktivite sunar. Afrika'da ise çocuk oyun alanları, genellikle doğal malzemeler kullanılarak tasarlanır. Oyun alanları, çocukların doğal dünya ile etkileşim kurmalarını sağlayacak şekilde tasarlanır ve çocukların hayal gücünü kullanabilecekleri yaratıcı oyun alanları içerir. Fakat bu bölgelerdeki oyun alanlarının sayısı oldukça az ve yetersizdir. Orta Doğu'da ABD benzeri çocuk oyun alanları gözlenmektedir, genellikle renkli, plastik malzemeler kullanılarak tasarlanır.

Oyun alanları, çocukların fiziksel gelişimlerini destekleyecek şekilde tasarlanır ve genellikle ailelerin bir arada zaman geçirebileceği oturma alanları içerir. Sonuç olarak, farklı kültürlerdeki çocuk oyun alanlarının tasarımı ve kullanımı farklılık gösterir. Ancak, ortak bir amaçları vardır: çocukların sosyal, bilişsel ve fiziksel gelişimlerine katkıda bulunmak. Farklı kültürlerle ait çocuk oyun alanlarının okul öncesi çocukların gelişiminde önemli bir rolü vardır. Bu etkilerden bazıları ise şu şekilde sıralanabilir:

Kültürel Farkındalığın Gelişmesi: Farklı kültürlerle ait oyun alanları, çocukların dünyanın farklı yerlerinden gelen oyunları, oyun materyallerini ve oyun tarzlarını keşfetmelerine olanak tanır. Bu, çocukların kültürel farkındalığını artırır ve onları farklı kültürler ve gelenekler hakkında daha anlayışlı hale getirir.

Sosyal Becerilerin Gelişmesi: Farklı kültürlerden gelen çocuklarla etkileşime geçmek, çocukların sosyal becerilerini geliştirir. Farklı kültürlerin oyunlarına katılmak ve farklı oyun tarzlarını deneyimlemek, işbirliği yapmayı, paylaşmayı, iletişim kurmayı ve empati yapmayı öğretir.

Dil Gelişiminin Desteklenmesi: Farklı kültürlerle ait oyun alanları, çocukların dil gelişimine katkıda bulunur. Çocuklar, farklı dillerde şarkılar söyleyebilir, farklı dillerde hikayeler anlatabilir ve farklı dillerde oyunlar oynayabilirler. Bu, çocukların dil becerilerini çeşitlendirir ve çok dillilikle ilgili farkındalık oluşturur.

Problem Çözme Yeteneklerinin Geliştirilmesi: Farklı kültürlerle ait oyun alanları, çocukların problem çözme yeteneklerini geliştirir. Farklı kültürlerin oyunları, çocuklara yeni sorunlarla karşılaşma ve bunları çözme fırsatı sunar. Bu, çocukların yaratıcı düşünme becerilerini ve problem çözme stratejilerini geliştirmelerine yardımcı olur.

Motor Becerilerin Gelişmesi: Farklı kültürlerle ait oyun alanları, çocukların motor becerilerini geliştirir. Örneğin, bir kültürün oyununda dans etmek veya belirli hareketleri taklit etmek çocukların denge, koordinasyon ve motor becerilerini artırır.

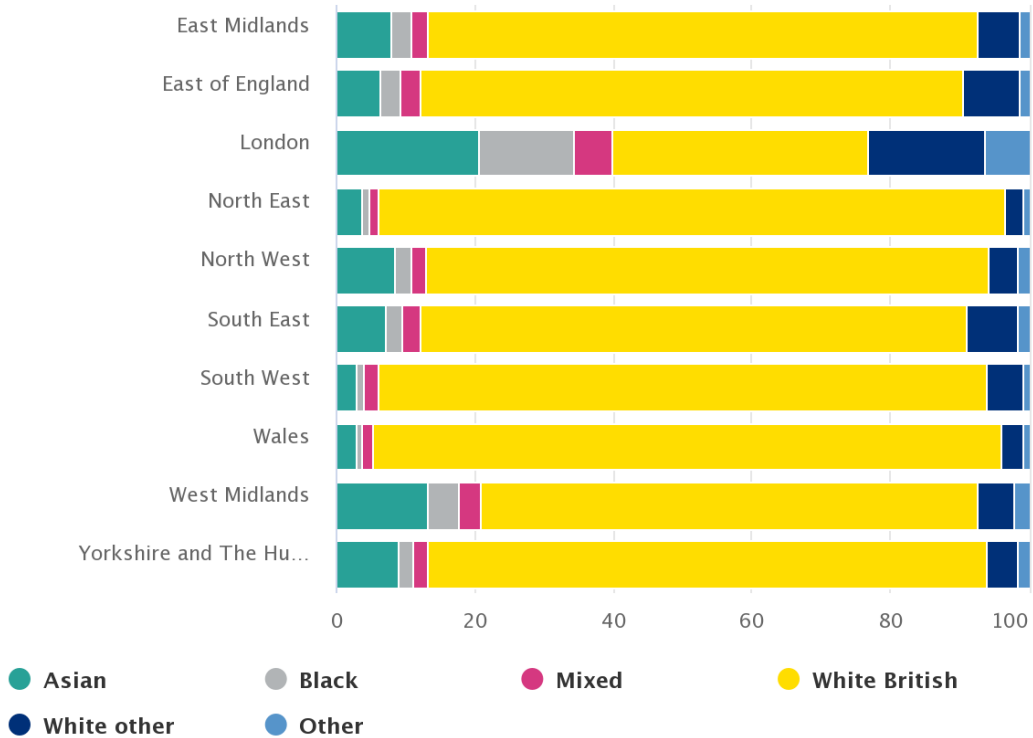
Kültürel Bağlantılar Kurma: Farklı kültürlerle ait oyun alanları, çocukların kendi kültürlerine ait köklerini keşfetmelerine ve güçlendirmelerine yardımcı olur. Aynı zamanda farklı kültürlerle bağlantı kurmalarını sağlar ve çocuklarda kültürel çeşitliliğe olan saygıyı ve takdiri teşvik etmeye yardımcı olur.

Tüm bunların sonucu olarak, farklı kültürlerle ait çocuk oyun alanları, okul öncesi çocukların gelişimini destekleyen birçok olumlu etkiye sahiptir. Kültürel farkındalığı artırır, sosyal becerileri geliştirir, dil gelişimini destekler, problem çözme yeteneklerini güçlendirir, motor becerilerini geliştirir ve kültürel bağlantılar kurmayı teşvik eder. Bu nedenle, okul öncesi eğitim kurumları ve oyun alanlarının, çeşitli kültürlerin temsil edildiği ve çocukların bu kültürlerle etkileşimde bulunabildiği bir ortam sağlaması önemlidir.

Londra, İngiltere'nin başkenti ve en büyük şehri olarak, kültürel farklılıklarla ilgili çalışmalar için ideal bir yerdir. Londra, dünyanın en çok uluslu ve çok kültürlü şehirlerinden

biridir. Kent, farklı etnik gruplardan gelen insanların bir arada yaşadığı ve çeşitli kültürel etkinliklerin düzenlendiği bir merkezdir. Londra'da çok sayıda farklı dil konuşulmakta ve çeşitli mutfaklara ait restoranlar bulunmaktadır. Şehir, birçok özelliği ve kaynağıyla bu alanda araştırmalar için birçok fırsat sunmaktadır. Londra'daki çocuk oyun alanları ve kültür arasındaki ilişki, şehirdeki çok kültürlülüğün etkisiyle oldukça çeşitlidir. Londra, dünyanın en çok kültürlü şehirlerinden biridir ve çocuk oyun alanları da farklı kültürlerin etkisi altındadır. Census 2021 verilerine göre, Londra, Birleşik Krallık doğumlu olmayan (%37) ve İngiliz olmayan (%21) nüfusun en büyük tahmini oranına sahip bölge olarak bilinmektedir. Londra'daki çocuk oyun alanları, şehrin çok kültürlü yapısını yansıtmakta ve farklı kültürlerin birbirleriyle etkileşim halinde olduğunu göstermektedir. Bu da çocukların diğer kültürleri tanımasına ve kültürel farklılıklara saygı duymasına yardımcı olur. Araştırma kapsamında ele alınan konuya yön veren fikir ise Londra'nın bu çok kültürlü yapısıdır.

Title: Areas of England and Wales by ethnicity. Location: England and Wales. Time period: 2021. Source: England and Wales 2021 Census| Ethnicity Facts and Figures GOV.UK

Şekil 6.1. Londra şehri etnik köken haritası

Londra gibi büyük ve çok kültürlü bir şehirde, çocuk oyun alanları farklı kültürlerin etkisi altında şekillenebilir. Çeşitli etnik grupların ve toplulukların bir arada yaşadığı bölgelerde, çocuk oyun alanları genellikle bu toplulukların kültürel özelliklerini yansıtan tasarımlara sahip olabilir. Örneğin, bazı oyun alanlarında farklı kültürlere ait oyun ve etkinlik unsurları kullanılabilir, geleneksel motifler veya semboller içerebilir.

Ayrıca, çocuk oyun alanlarının kültürel etkileri, oyun malzemeleri ve oyun etkinlikleri üzerinde de görülebilir. Farklı kültürlere ait oyunlar, oyun alanlarında çocuklara sunulabilir ve çocuklar arasında kültürel etkileşimi teşvik edebilir. Örneğin, bir oyun alanında çeşitli etnik gruplara ait geleneksel oyunların tanıtımı ve uygulanması sağlanabilir.

Sonuç olarak, Londra'daki açık oyun alanları, farklı kültürlerin oyun tarzlarını yansıtırken aynı zamanda çocukların kültürler arası etkileşimlerini teşvik etmektedir. Bu mekanlar, Londra'daki kültürel çeşitliliğin bir yansımasıdır ve şehirde yaşayan insanlar arasındaki iletişim ve ilişkileri güçlendirmeye yardımcı olmaktadır.

6.1. İncelenen Açık Oyun Alanları

Çizelge 6.1. Londra şehri açık oyun parkı malzeme kullanımı

Malzeme	Açıklama
Kauçuk zemin	Çocukların düşmeleri durumunda yaralanmalarını önlemek için kullanılır
Çim zemin	Doğal bir oyun alanı yüzeyi sağlar
Kum	Kum havuzu ve kum kaleleri yapmak için kullanılır
Metal tırmanma aletleri	Tırmanma, sallanma, dengeleme ve güçlendirme için kullanılır
Plastik tırmanma aletleri	Tırmanma, sallanma, dengeleme ve güçlendirme için kullanılır
Ahşap oyun setleri	Tırmanma, sallanma, dengeleme ve güçlendirme için kullanılır
Salıncaklar	Sallanmak ve havada asılı kalmak için kullanılır
Kaydıraklar	Yükseklikten kayarak inmek için kullanılır
Trambolinler	Sıçrayarak eğlenmek ve hareketlilik sağlamak için kullanılır
Tahterevalli	Birlikte oynamak ve denge sağlamak için kullanılır

Şehrin tamamında kullanılan bu malzeme çeşitliliği bölgeden bölgeye farklılık göstermektedir. Bu farkların temel sebeplerinden bir tanesi kültürel farklılıklardır. Araştırmaya yön veren bu üç farklı bölgenin seçilmiş olmasının birçok sebebi bulunmaktadır. İngiltere'nin başkenti Londra, yalnızca İngiliz kültürünün değil, dünyanın dört bir yanından farklı kültürlerin bir araya geldiği ve etkileşimde bulunduğu bir kültür mozaiğidir. Bu büyüleyici şehir, farklı kültürlerin şehirleri nasıl değiştirdiğine dair eşsiz bir örnek sunuyor.

Şekil 6.2. Londra Şehri Seçilen Parkların Konumu(Görsel yazar tarafından hazırlanmıştır)

Aldersbrook Avenue Rekreasyon Alanı

Aldersbrook Avenue Rekreasyon Alanı, doğu Londra'daki Redbridge bölgesinde bulunan bir parktır. Park, geniş yeşil alanları, yürüyüş yolları, piknik masaları ve çocuklar için tasarlanmış bir oyun alanı gibi birçok olanak sunmaktadır. Ayrıca, parkta tenis kortları, futbol sahaları ve kriket alanları da bulunmaktadır.

Şekil 6.3. Londra Aldersbrook Sokağı Rekreasyon Alanı Haritası(Görsel yazar tarafından hazırlanmıştır)

Aldersbrook Avenue Recreation Ground, yerel topluluk üyeleri ve aileler tarafından sıkça ziyaret edilen bir parktır. Parkın girişi ücretsizdir ve her yaştan ziyaretçiye hitap etmektedir. Park, özellikle yaz aylarında, açık hava etkinlikleri ve piknikler için popüler bir yerdir. Ayrıca, parkın etrafında yer alan Aldersbrook Community Centre, yerel topluluk için birçok aktivite ve etkinlik sunmaktadır.

Keskin sınırlar ile çerçevesi çizilmiş olan alanın içerisindeki birimlerin metal ağırlıklı malzemeler ile yapıldığı gözlemlenmektedir.

St Michael Yeşil Oyun Alanı

Şekil 6.4. Londra St Michael Yeşil Oyun Alanı Haritası(Görsel yazar tarafından hazırlanmıştır)

St Michael yeşil oyun alanı, Londra'nın Lambeth bölgesinde bulunan bir oyun alanıdır. Bu oyun alanı, yakındaki bir ilkokul tarafından kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Oyun alanı, çocukların fiziksel aktivite yapmaları, sosyal becerilerini geliştirmeleri ve yaratıcı oyunlar oynamaları için tasarlanmıştır. St Michael's yeşil oyun alanı, çocukların etkileşim kurabileceği ve birlikte oyun oynayabileceği çeşitli yapılar ve aktiviteler sunar. Bu aktiviteler arasında salıncaklar, tırmanma duvarları, kaydıraklar ve salıncak koltukları bulunur.

Ayrıca, çocukların yaratıcılıklarını kullanabilecekleri bir çizim tahtası da vardır. Londra'nın diğer çocuk oyun alanları gibi, St Michael's Green Playground da çeşitli kültürel

etkileri yansıtır. Özellikle, çocukların farklı kültürlerden geldiği bir bölgede bulunması nedeniyle, oyun alanı tasarımında çeşitli kültürel unsurlar göze çarpar. Örneğin, oyun alanında bulunan çizim tahtasında, farklı dillerde "Merhaba" yazıları bulunur. Bunun yanı sıra, St Michael's yeşil oyun alanı, topluluk girişimi ve katılımı ile inşa edilmiştir. Bölge sakinleri, ilkokul ve yerel kuruluşlar bir araya gelerek oyun alanını tasarlamış ve inşa etmiştir. Bu sayede, oyun alanı topluluk ihtiyaçlarına göre tasarlanmış ve çocukların kullanımına sunulmuştur.

Lindsay Park Oyun Alanı

Şekil 6.5. Londra Lindsay Yeşil Oyun Alanı Haritası(Görsel yazar tarafından hazırlanmıştır)

Lindsay Park, Londra'nın kuzeybatısındaki Harrow bölgesinde bulunan bir parktır. Park, geniş yeşil alanlara, yürüyüş yollarına ve çocuklar için tasarlanmış bir oyun alanına sahiptir. Ayrıca, birkaç tenis kortu ve bir kriket sahası da bulunmaktadır. Lindsay Park, aileler ve yerel topluluk üyeleri tarafından sıkça ziyaret edilen bir parktır. Parkta, özellikle yaz aylarında, açık hava etkinlikleri ve piknikler düzenlenmektedir. Parkın girişi ücretsizdir ve her yaştan ziyaretçiye hitap etmektedir.

Şekil 6.7. Londra Hounslow Heath Yeşil Oyun Alanı Haritası(Kaynak: <https://www.hobbledown.com/hounslow/plan-your-visit/map/>)

Raphael Park

Birleşik Krallık, Havering, London Borough, Romford'daki Gidea Park'ta halka açık bir oyun mekanıdır. Romford ve Gidea Park arasındaki demiryolu hattından kuzeye doğru uzanan bir dizi parktan biridir. Oyun mekanını içerisinde bulunduran park, yerel halk tarafından genellikle Raphael's (Ray-fell's olarak telaffuz edilir) Parkı olarak bilinir. Raphael Park'ın güney girişi, eskiden Hare Caddesi olarak adlandırılan Ana Yol üzerindedir ve kuzey girişi, A12 Doğu Caddesi'nin hemen güneyindedir. Parkın batı sınırı, parkın Ana Yol ile bulunduğu yerde 12–20 ft derinliğinde bir göl oluşturmak için baraj yapılan ve Black's Canal olarak adlandırılan küçük bir dere olan Black's Brook çizgisini takip ediyor, bu park oluşturulmadan önce yapılıyor. Barajın kendisi, Ana Yolu taşıyan ve Black's Bridge olarak bilinen 18. yüzyıldan kalma köprü'nün yanındaki parkın hemen içindedir.

Şekil 6.8. Londra Raphael Park Yeşil Oyun Alanı Haritası(Görsel yazar tarafından hazırlanmıştır)

Raphael Park, doğu Londra'da, Romford kasabasında bulunan bir parktır. 1896 yılında açılan park, ortalama 43 hektarlık bir alanı kaplamaktadır. Park, geniş yeşil alanlar, göl, çiçek bahçeleri, tenis kortları, oyun alanları ve yürüyüş yolları gibi birçok farklı aktivite alanı sunmaktadır.

Raphael Park, bölgedeki en popüler rekreasyon alanlarından biridir ve özellikle yaz aylarında aileler, çocuklar ve diğer ziyaretçiler tarafından sık sık ziyaret edilir. Parkın güneybatısında bir göl bulunmaktadır ve bu gölde balık tutmak da mümkündür. Ayrıca, park içindeki tenis kortları, basketbol sahaları ve masa tenisi masaları gibi aktiviteler de mevcuttur.

Raphael Park, Romford'un merkezine yakın bir konumda yer alır ve ulaşımı kolaydır. Parkta piknik yapmak, yürüyüş yapmak, koşmak veya sadece doğayla iç içe olmak isteyen ziyaretçiler için ideal bir yerdir.

Bedfords Park Oyun Alanı

Şekil 6.9. Londra Bedfords Park Yeşil Oyun Alanı Haritası(Görsel yazar tarafından hazırlanmıştır)

Broxhill Road'dan Bedfords Park'ın girişine döndüğünüzde, oyun alanını bulacağınız otoparkın uzak ucuna kadar uzun bir yol var. Ahşap oyun yapıları, farklı yaş gruplarına uygun aktivitelerle güzel bir şekilde tasarlanmıştır. Discovery Center'a kısa bir yürüyüş mesafesinde , geyikleri görebileceğiniz bir alan var. Ayrıca bu 215 dönümlük park alanında koşabileceğiniz çok sayıda yeşil alan var.

Bedfords Yeşil Oyun Alanı, doğu Londra'da, Havering bölgesinde bulunan bir çocuk oyun alanıdır. Bedfords Park, 1890'larda açılmış bir parktır ve 77 hektarlık bir alana yayılmaktadır. Park, geniş yeşil alanları, ormanlık alanları, yürüyüş yolları, piknik alanları ve diğer aktiviteler için uygun bir ortam sunmaktadır.

Bedfords Yeşil Oyun Alanı, çocuklar için özel olarak tasarlanmış bir oyun alanıdır. Parkta kaydıraklar, salıncaklar, tırmanma duvarları ve diğer oyun aletleri bulunmaktadır. Ayrıca, çocuklar için özel olarak tasarlanmış doğa keşfi alanı da bulunmaktadır. Bu alanda çocuklar, çevredeki doğayı keşfedebilir ve doğal malzemeler kullanarak çeşitli aktiviteler yapabilirler.

Bedfords Park, bölgedeki popüler rekreasyon alanlarından biridir ve özellikle aileler ve çocuklar için ideal bir yerdir. Parkta piknik yapmak, yürüyüş yapmak, koşmak veya sadece doğayla iç içe olmak isteyen ziyaretçiler için de uygun bir yerdir. Parka giriş ücretsizdir ve parkta bulunan diğer olanaklar arasında kafe, tuvaletler ve otopark bulunmaktadır.

Footscray Meadows Oyun Alanı

Şekil 6.10. Londra Footscray Meadows Yeşil Oyun Alanı Haritası(Görsel yazar tarafından hazırlanmıştır)

Footscray Meadows Oyun Parkı, Londra'nın güneydoğusundaki Sidcup bölgesinde yer alan bir çocuk oyun parkıdır. Footscray Meadows, büyük bir doğal alan olan Footscray Meadows doğal rezervinde yer almaktadır. Parkta, çocuklar için tasarlanmış bir oyun alanı, bir futbol sahası, bir kafe ve tuvaletler bulunmaktadır. Oyun alanı, salıncaklar, kaydıraklar, tırmanma ağıları ve diğer aktiviteler için tasarlanmış bir dizi oyun ekipmanı içermektedir.

Footscray Meadows, aynı zamanda yürüyüş, bisiklet sürme ve piknik yapma gibi doğal aktiviteler için de ideal bir yerdir. Parkta, yürüyüş yolları ve doğal alanlar gibi çeşitli açık hava alanları da bulunmaktadır. Park, genellikle aileler ve yerel topluluk üyeleri tarafından sıkça ziyaret edilmektedir.

6.2. Açık Oyun Alanlarının Farklı Özelliklerine Dair Bir Karşılaştırması

Açık oyun alanları, çocukların sosyal etkileşimde bulunmalarında, fiziksel becerilerini geliştirmelerinde ve hayal güçlerini kullanmalarında önemli bir role sahiptir. Bu oyun alanlarının tasarımı, malzeme seçimi ve kullanımı çocukların deneyimlerini ve oyunlarını şekillendirmektedir.

Bugüne kadar Londra'daki açık hava oyun alanlarının büyüme hızı, çeşitli faktörlere bağlı olarak değişmektedir. Bu büyümenin nedenleri arasında nüfus artışı, sağlık ve yaşam tarzı bilinci, şehir planlamasının ve rekreasyonel hizmetlerin önemi ve çevre bilinci yer almaktadır. Nüfus artışı, daha fazla insanın yaşamak ve oynamak için daha fazla açık oyun alanına ihtiyaç duymasına yol açabilir. Artan sağlık ve yaşam tarzı bilinciyle, insanlar açık hava oyun alanlarında egzersiz yapmaya ve doğa ile etkileşime girmeye giderek daha fazla istekli oluyor. Şehir planlama sürecinde yeşil alanlara ve açık oyun alanlarına daha fazla yer ayırmak, rahatlamayı ve sosyal etkileşimi teşvik eder. Ayrıca çevre koruma ve sürdürülebilir kalkınma bilincinin artmasıyla birlikte açık hava oyun alanlarının yaban hayatını koruma ve çevresel faydalar sağlaması önem kazanmıştır. Bunlar ve diğer faktörler, Londra'daki açık hava oyun alanlarının büyüme oranını etkileyebilir.

Dış mekanlardaki oyun alanlarında malzeme seçimi olarak genellikle doğal ve sentetik malzemelerin kullanıldığı tespit edilmiştir. Doğal malzemeler ahşap, taş ve toprak gibi doğal elementleri içerirken, sentetik malzemeler plastik, kauçuk ve metal gibi insan yapımı malzemeleri içermektedir.

Doğal malzemeler, çocukları doğa ile etkileşime girmeye ve doğal çevrelerini keşfetmeye teşvik etmektedir. Ağaç dalından sallanan salıncaklar, ahşap yapılar, çamurlu oyun alanları gibi doğal unsurlar, çocukların doğal dünyayı deneyimlemelerine ve hayal güçlerini kullanmalarına yardımcı olur. Doğal malzemelerin organik dokuları, renkleri ve şekilleri çocukların duyuusal deneyimlerini zenginleştirir ve yaratıcılıklarını destekler. Ayrıca, doğal malzemelerin geri dönüştürülebilir ve çevre dostu olma potansiyeli, sürdürülebilir bir seçenek sunar.

Doğal malzemeler, hava koşullarından etkilenebilir ve bakım gerektirebilir. Ahşap yapılarda çürüme veya çatlama riski bulunabilir. Sentetik malzemeler ise çevresel etki açısından daha sınırlıdır. Üretim sürecinde enerji ve kaynak tüketimi gerektirebilirler ve geri dönüşüm potansiyelleri düşük olabilir. Kullanım şekli açısından, açık oyun alanlarının malzeme sınırları, çocukların oyunlarını etkiler. Doğal malzemeler, çocuklara esneklik ve özgürlük sağlar. Ahşap bloklarla inşa edilen yapılar, çocukların kendi oyun senaryolarını yaratmalarına ve hayal güçlerini kullanmalarına olanak tanır. Doğal malzemeler, çocukların keşif yapmalarını ve doğal çevreyle etkileşimde bulunmalarını teşvik eder. Sentetik malzemeler ise genellikle belirli bir kullanım amacına yöneliktir. Kaydıraklar, salıncaklar gibi belirli oyun elemanları, çocukların belirli aktiviteleri gerçekleştirmelerini sağlar.

Sentetik malzemeler ise dayanıklılık, güvenlik ve şekillendirme kolaylığı gibi avantajlarıyla öne çıkar. Plastik, kauçuk ve metal gibi malzemeler, çeşitli oyun ekipmanlarının yapımında kullanılır. Kaydıraklar, salıncaklar, tırmanma duvarları gibi sentetik malzemelerden yapılan oyun elemanları, çocukların fiziksel becerilerini geliştirmelerine ve güvenli bir ortamda eğlenmelerine olanak sağlar. Sentetik malzemeler, düzgün şekillendirilmiş kenarları, kaymaz yüzeyleri ve çarpma emici özellikleriyle çocukların güvenliği açısından önemlidir. Ayrıca, sentetik malzemelerin dayanıklı olması, uzun süreli kullanım için idealdir ve kolay bakım gerektirir. Ancak, her iki malzeme türünün de bazı dezavantajları vardır.

Sentetik malzemeler, çocukların belirli becerilerini geliştirmelerine ve yapılandırılmış oyun deneyimleri yaşamalarına olanak sağlar. Sonuç olarak, açık oyun alanlarının malzeme, sınırlar ve kullanım şekli, çocukların deneyimlerini ve oyunlarını etkiler. Doğal ve sentetik malzemelerin avantajları ve dezavantajları göz önünde bulundurularak, çocukların güvenliği, yaratıcılıkları ve doğal çevreyle etkileşimlerini destekleyen bir tasarım hedeflenmelidir.

Çizelge 6.2. Londra şehri oyun alanları

Oyun Alanı	Kullanım Şekli	Malzeme	Sınırlar
Parklar	Genel oyun ve rekreasyon alanları	Çim, kum, ahşap, plastik vb.	Açık alanda, bazen çit veya düşme engelleriyle
Oyun parkları	Oyun ekipmanları ve yapıları	Plastik, metal, ahşap vb.	Sınırlı alanda, genellikle çit veya etrafı kapatılmış
Oyun bahçeleri	Okul veya kreşlerin oyun alanları	Kauçuk zemin, plastik ekipmanlar	Genellikle sınırlı alanda, çit veya etrafı kapatılmış

6.2.1. Malzeme

Açık oyun alanları ve malzeme ilişkisi, çocukların oyun sırasında deneyimleyebilecekleri farklı materyallerin kullanımı ile ilgilidir. Malzeme çeşitliliği, çocukların yaratıcılık ve hayal gücü ile oynamalarını sağlayarak, öğrenmelerine, problem çözmelerine ve sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Örneğin, kum havuzu ve çeşitli eşyaların bulunduğu bir alan, çocukların dokunma, keşfetme ve deneyimleme yeteneklerini geliştirir. Ağaçlar, doğal taşlar ve yüzeyler gibi doğal malzemeler, çocukların doğayı keşfetmelerine, farklı dokuları hissetmelerine ve farklı şekillerde kullanmalarına izin verir. Ayrıca, açık oyun alanlarına yerleştirilen oyun malzemeleri, çocukların fiziksel becerilerini geliştirir. Örneğin, tırmanma duvarları, ip tırmanma ağıları, denge tahtaları gibi malzemeler, çocukların motor becerilerini ve denge duygularını geliştirmelerine yardımcı olur. Bu nedenle, açık oyun alanlarına malzeme çeşitliliği eklemek, çocukların oyun deneyimlerini zenginleştirir ve gelişimlerini destekler.

Şekil 6.11. Londra Lindsay park Yeşil Oyun Alanı Görseli(Görsel yazar tarafından fotoğraflanmıştır.)

Açık oyun alanları, çeşitli malzemeler kullanılarak inşa edilebilir. Malzemeler, güvenlik, dayanıklılık, bakım gereksinimleri ve çevresel etkiler gibi faktörlere bağlı olarak farklılık gösterebilir. Açık oyun alanlarında sıkça kullanılan malzemelerin karşılaştırması ise şu şekilde yapılabilir:

- ✓ Ahşap: Ahşap, yaygın olarak kullanılan bir malzemedir çünkü doğal bir görünüm sağlar ve çevreye uyumlu bir seçenektir. Ahşap oyun ekipmanları, estetik açıdan hoş bir görünüme sahiptir ve çocuklar için doğal bir oyun ortamı sunar. Ahşap, çürümeye karşı dayanıklı olması için uygun bir şekilde işlendiğinde uzun ömürlü olabilir. Bununla birlikte, düzenli bakım gerektirebilir ve zamanla aşınabilir.

Şekil 6.12. Londra Hounslow Heath Yeşil Oyun Alanı Görseli

- ✓ Metal: Metal, dayanıklılık ve güvenlik açısından avantajlı olan bir malzemedir. Metal oyun ekipmanları, sağlam yapıları sayesinde uzun ömürlü olabilir. Ayrıca, düşme yüzeylerinde kullanılan metal ağırlar veya paneller, güvenlik standartlarına uygun bir şekilde tasarlanabilir. Metal malzemenin dezavantajı, güneşe veya soğuğa maruz kaldığında ısınma veya soğuma eğiliminde olmasıdır. Bu nedenle, sıcak iklimlerde kullanıldığında dikkatli olunmalıdır.
- ✓ Plastik: Plastik malzemeler, çocuk oyun ekipmanlarında yaygın olarak kullanılır. Plastik, renkli ve çeşitli şekillerde üretilir, kolay temizlenebilir ve dayanıklı olabilir. Ayrıca, plastik malzeme çocuklar için daha yumuşak bir yüzey sunabilir, böylece düşmelerde daha az yaralanma riski taşır. Ancak, plastik malzemeler güneşe maruz kaldığında solma veya kırılma riski taşır ve uzun süreli kullanımda aşınabilir.
- ✓ Kauçuk: Kauçuk, düşme yüzeylerinde yaygın olarak kullanılan bir malzemedir. Kauçuk zeminler, çocukların düşmeleri durumunda darbeyi emer ve yaralanma riskini azaltır. Kauçuk malzeme, kaymaz bir yüzey sunar ve sert zeminlere göre daha konforlu bir oyun ortamı oluşturabilir. Bununla birlikte, kauçuk zeminlerin bakımı gerekebilir ve bazı durumlarda sıcak havalarda ısınabilir.

Şekil 6.13. Londra Aldersbrook Sokağı Rekreasyon Alanı Görseli(Görsel yazar tarafından fotoğraflanmıştır.)

Her bir malzemenin avantajları ve dezavantajları olduğunu unutmamak önemlidir. Açık oyun alanlarının inşa edileceği bölgenin ihtiyaçları, güvenlik standartları ve bütçe gibi faktörler dikkate alınarak en uygun malzeme seçilmelidir.

Şekil 6.14. Londra Lindsay Yeşil Oyun Alanı Görseli(Görsel yazar tarafından fotoğraflanmıştır.)

3 birbirinden farklı bölgelerdeki açık oyun alanları detaylı olarak incelendiğinde malzeme kullanımı konusunda birtakım farklılıklar gözlemleniyor. Kuzey bölgesindeki açık oyun alanlarının malzeme kullanımı daha çok beton plastik ve metalden oluşmaktadır. Türkiye'deki oyun alanlarını incelediğimizde de yeni bilinç ile oluşturulmuş oyun alanları dışında kalan alanların bu şekilde tasarlandığını rahatlıkla görebiliriz. Batıda yer alan açık oyun alanlarına baktığımızda ise daha geniş bir skalaya sahip olduklarını gözlemliyoruz. Metal ve plastiğin yanı sıra kauçuk ve ahşap kullanımı da görülmektedir. Fakat İngiliz yoğunluklu bölgelere yani Doğu Londra'nın merkezden uzak kısımlarına baktığımızda doğal malzemelerin kullanımının diğer malzemelere oranla çok daha fazla olduğunu görebiliyoruz.

Çizelge 6.3. Londra şehri oyun alanları malzeme kullanımı

Malzeme	Açıklama
Ahşap	✓ Doğal görünüm sağlar ✓ Çevreye uyumlu bir seçenek ✓ Estetik açıdan hoş bir görünüme sahiptir. ✓ Uzun ömürlü olabilir, ancak bakım gerektirebilir ve zamanla aşınabilir
Metal	✓ Dayanıklı ve güvenli bir malzeme ✓ Uzun ömürlü olabilir. ✓ Isınma veya soğuma eğilimi vardır, sıcak iklimlerde dikkatli olunmalıdır.
Plastik	✓ Renkli ve çeşitli şekillerde üretilebilir ✓ Kolay temizlenebilir ve dayanıklı olabilir. ✓ Daha yumuşak bir yüzey sunar, düşmelerde daha az yaralanma riski taşır. ✓ Solma ve kırılma riski taşır
Kauçuk	✓ Düşme yüzeylerinde kullanılan bir malzeme ✓ Darbeyi emer ve yaralanma riskini azaltır ✓ Kaymaz bir yüzey sunar ve konforlu bir oyun ortamı sağlar ✓ Bakım gerekebilir ve ısınabilir

6.2.2. Sınır

Açık oyun alanları genellikle belirli sınırlar içinde yer almaktadır ve bu sınırlar oyun alanının güvenliğini sağlamak için belirlenir. Çocuk oyun alanlarının sınırları, çeşitli faktörlere bağlı olarak belirlenmektedir. Bunlardan bazıları şu şekilde sıralanabilir.

- ✓ Güvenlik: Çocuk oyun alanları, çocukların güvenliğini sağlamak amacıyla çevresel sınırlara sahip olmalıdır. Bu sınırlar, oyun alanını trafikten veya diğer tehlikeli alanlardan ayırarak çocukları korur.
- ✓ Alanın kullanım amacı: Oyun alanının belirli bir amacı olabilir. Örneğin, çocuk oyun alanı bir okul bahçesinde ise, sınırları okulun diğer alanlarından ayrılan belli bir bölgeyi içerebilir.
- ✓ Planlama ve düzenleme: Planlama ve düzenlemede oyun alanının büyüklüğü, alanın kullanılabilirliği ve çevresel faktörler göz önünde bulundurulur. Sınırlar, genellikle çitler, çalılar, ağaçlar veya diğer fiziksel engellerle belirlenebilir.
- ✓ Yasal düzenlemeler: Çocuk oyun alanlarının sınırları, yerel yönetmeliklere ve güvenlik standartlarına uygun olarak belirlenmelidir.

Şekil 6.15. Londra Aldersbrook Sokağı Rekreatyon Alanı Görseli(Görsel yazar tarafından fotoğraflanmıştır.)

Şekil 6.16. Londra Aldersbrook Sokağı Rekreasyon Alanı Görseli(Görsel yazar tarafından fotoğraflanmıştır.)

Bu standartlar, çocukların güvenliği ve oyun alanının kullanılabilirliği açısından belirli gereksinimleri içerirler. Sınırların belirlenmesi, çocuk oyun alanlarının güvenliği ve işlevselliği için önemlidir. Bu sınırlar, çocukların güvende hissetmelerini sağlar ve çocukların kontrolsüz bir şekilde oyun alanından uzaklaşmalarını engeller. Ayrıca, sınırlar, oyun alanının düzenlenmesini ve bakımını kolaylaştırır. Ancak, sınırların çok katı olması çocukların yaratıcılığına engel olabilir. Bu nedenle, açık oyun alanlarının sınırları belirlenirken esneklik sağlanması ve çocukların oyun alanını genişletmelerine olanak tanınması önemlidir. Böylece, çocuklar daha özgürce keşfedebilmekte ve kendilerini ifade edebilmektedirler.

Şekil 6.17. Londra Raphael Park Yeşil Oyun Alanı Görseli(Görsel yazar tarafından fotoğraflanmıştır.)

Şekil 6.18. Londra Raphael Park Yeşil Oyun Alanı Görseli(Görsel yazar tarafından fotoğraflanmıştır.)

Şekil 6.19. Londra Footscray Meadows Yeşil Oyun Alanı Görseli(Görsel yazar tarafından fotoğraflanmıştır.)

Bu bilgiler doğrultusunda seçilen oyun parklarının belirgin sınır farklılıkları göze çarpmaktadır. Öncelikle Kuzey bölgede yer alan açık oyun alanlarının keskin dış sınırları olduğu kolaylıkla görülmektedir. Türkiye'deki yerel bir çok oyun alanı gibi Londra'daki kuzey yerleşim bölgelerinde de parkı keskin sınırlar ile koruma ihtiyacı görülmektedir. Sınırlardaki esneklik kademeli olarak diğer bölgelerde azalmaktadır. Özellikle Doğu Londra'nın dış kısımlarındaki geniş parklara bakıldığında sınırların tamamen ortadan kalktığı kolaylıkla görülmektedir.

Çizelge 6.4. Londra şehri oyun alanları sınır kullanımı ve sebepleri

Sınır	Açıklama
Güvenlik	- Çocukları tehlikeli alanlardan korur
Kullanım Amacı	- Oyun alanının belirli bir amacı olabilir
Planlama ve Düzenleme	-Oyun alanının belirli bir alanda planlanması ve tasarlanması gereklidir.
Yasal düzenlemeler	-Yerel yönetmeliklere ve güvenlik standartlarına uygun sınırlar belirlenmelidir.

6.2.3. Kullanım Şekli

Açık oyun alanları, çocukların farklı şekillerde kullanabilecekleri çeşitli oyun alanlarına sahiptir. Bu kullanım şekilleri, oyun alanındaki malzemelerin türüne ve düzenlenme biçimine bağlı olarak değişebilir. Örneğin, bir parktaki salıncaklar ve kaydıraklar genellikle fiziksel aktiviteler için tasarlanmıştır. Çocuklar bu malzemeleri kullanarak bedenlerini hareket ettirebilir, denge yeteneklerini geliştirebilir ve fiziksel aktivite yaparak enerjilerini atabilirler. Diğer yandan, bir açık oyun alanında bulunan sanat malzemeleri, çocukların yaratıcılıklarını kullanarak kendi sanat eserlerini oluşturmalarını sağlar. Bu malzemeler, boyama, çizim, hamur oyunu gibi aktiviteler için kullanılabilir. Ayrıca açık oyun alanları, toplumsal ve sosyal becerilerin gelişmesi için de bir fırsat sunar. Örneğin, bir grup arkadaşla bir arada oynayarak, işbirliği yaparak ve birbirleriyle iletişim kurarak sosyal becerilerini geliştirebilirler. Bu nedenle, açık oyun alanlarının kullanım şekilleri, çocukların ilgi alanlarına, yaşlarına ve ihtiyaçlarına uygun olarak çeşitlilik gösterir. Bu çeşitlilik, çocukların gelişimlerine katkı sağlamak için önemlidir.

Şekil 6.20 : Londra Raphael Park Yeşil Oyun Alanı Görseli(Görsel yazar tarafından fotoğraflanmıştır.)

Açık oyun alanlarının kullanım şekilleri aynı zamanda alanın büyüklüğü, konumu, tasarımı ve yerel toplumun ihtiyaçları gibi faktörlere bağlı olarak çeşitlilik

gösterebilmektedir. Açık oyun alanlarının genel kullanım şekillerinin karşılaştırması şu şekilde yapılabilir:

- ✓ Çocuk Oyunları: Açık oyun alanları genellikle çocuklar için tasarlanır ve çocukların oyun oynamaları, fiziksel aktiviteler yapmaları ve sosyal etkileşimlerini geliştirmeleri için uygun ortamlar sağlar. Oyun alanları, kaydıraklar, salıncaklar, tırmanma yapıları, kum havuzları, spor alanları ve diğer oyun ekipmanları ile donatılabilir.
- ✓ Spor ve Rekreasyon: Açık oyun alanları, spor etkinliklerinin gerçekleştirilebileceği geniş alanlar sunar. Futbol, basketbol, voleybol, tenis gibi takım sporları için sahalar ve kortlar inşa edilebilir. Ayrıca, koşu parkurları, bisiklet yolları ve yürüyüş parkurları gibi fiziksel aktiviteler için uygun alanlar da sağlanabilir.
- ✓ Piknik ve Aile Etkinlikleri: Açık oyun alanları, ailelerin piknik yapabileceği ve rahatlayabileceği açık hava mekanları olarak kullanılabilir. Piknik masaları, barbekü alanları, gölgelikler ve yeşil alanlar, ailelerin bir araya gelip keyifli zaman geçirebilecekleri ortamları oluşturabilir.
- ✓ Topluluk Etkinlikleri: Açık oyun alanları, toplum etkinliklerinin düzenlendiği yerler haline gelebilir. Konserler, festivaller, tiyatro gösterileri ve diğer topluluk etkinlikleri için açık hava sahneleri oluşturulabilir. Bu tür etkinlikler, toplumun sosyal bağlarını güçlendirir ve insanları bir araya getirir.
- ✓ Rekreasyon ve Dinlenme: Açık oyun alanları, insanların doğal ortamda dinlenebilecekleri ve rekreasyon yapabilecekleri yerler olarak kullanılabilir. Parklar, bahçeler ve yeşil alanlar, stresi azaltmaya yardımcı olur ve insanların doğayla bağ kurmalarını sağlar.
- ✓ Eğitim ve Öğrenme: Açık oyun alanları, çocukların eğitici etkinliklere katılabileceği ve öğrenme deneyimleri yaşayabileceği yerlerdir. Doğal alanlar, bitki ve hayvan yaşamı hakkında bilgi edinmeleri için öğrenme fırsatları sunabilir. Ayrıca, açık hava sınıfları ve etkinlikler, açık oyun alanlarının eğitim

Şekil 6.21 : Londra St Michael Yeşil Oyun Alanı Görseli (Görsel yazar tarafından fotoğraflanmıştır.)

Farklı bölgelerdeki açık oyun alanları incelendiğinde ve kullanım özellikleri açısından değerlendirildiğinde Türkiye Cumhuriyeti kökenli ailelerin daha yoğunlukla yaşadığı Kuzey Londra bölgesindeki parklarda daha keskin bir şekilde çocuklar için yapılandırılmış oyun alanları gözlemlenmektedir. Doğu bölgesinde ise durum daha farklıdır. Doğaya ait bir birim gibi tasarlanan ve daha doğal şekillenmiş bölgeler olan oyun alanları sadece çocukların zaman geçirip öğrenebilecekleri bir alan değil aynı zamanda da aileleri ile de ortak aktiviteler yapabilecekleri doğal rekreasyon alanları olarak tanımlanabilir. Hindistan kökenli bireylerin yoğunlukla yaşadığı alanlardaki açık oyun birimlerine bakıldığında ise kullanım olarak diğer iki tarafa da belli benzerlikler gösterdiği görülmektedir.

Çizelge 6.5. Londra şehri oyun alanları kullanım şekli ve sebepleri

Kullanım Şekli	Açıklama
Çocuk Oyunları	-Fiziksel aktiviteler, sosyal etkileşimler ve oyun oynama için uygun ortamlar sağlar.
Spor ve Rekreasyon	-Spor etkinliklerinin gerçekleştirilebileceği alanlar sunar.
Sanat	-Yaratıcılığı teşvik eder ve çocukların sanat eserleri oluşturmalarına olanak tanır.
Sosyal Becerileri	-İşbirliği, iletişim ve sosyal becerilerin gelişimi için fırsat sunar.

6.3. Farklı Bölgelerin Çocuk Oyun Alanlarına Yansımaları

Oyun alanları, çocukların fiziksel, sosyal ve bilişsel gelişimlerini teşvik etmek ile birlikte eğlenceli ve güvenli mekanlar oluşturmak amacıyla tasarlanmaktadır. Ancak oyun alanı tasarımında dikkat edilmesi gereken birçok faktör vardır ve bunların başında kültürel normlar, mimari tasarım ve kentsel çevre gelmektedir. Bu belirtilen faktörler, oyun alanlarının çekiciliği, işlevselliği ve toplumsal etkisi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir.

İlk olarak kültürel normlardan bahsedilecek olunursa kültürel normlar oyun alanı tasarımını büyük ölçüde etkiler. Bir toplumun değerleri, inançları ve normları, oyun alanlarının nasıl tasarlanacağına dair önemli ipuçları sunmaktadır. Örneğin, bazı kültürlerde aile bağları ve grup oyunları önemlidir, bu nedenle oyun alanları genellikle büyük grupları ağırlayacak şekilde tasarlanır. Diğer kültürlerde ise bireysel oyunlar ve yarışmalar daha yaygın olabilir, bu da oyun alanlarının rekabetçi etkinliklere uygun şekilde tasarlanmasını gerektirir. Ayrıca, cinsiyet rolleri ve eşitlik konuları da kültürel normlar tarafından etkilenebilir. Cinsiyetlere duyarlı bir yaklaşım, oyun alanlarının her cinsiyetten çocuğun rahatlıkla katılabileceği bir ortam sunmasını sağlamayı hedeflemelidir.

Açık oyun alanları, tarih boyunca kültürel farkların belirgin bir etkisi altında olmuştur. Bu etkiler, oyun tasarımından pazarlamaya kadar geniş bir yelpazeyi içerir ve çeşitli kültürlerin oyun dünyasına katkıları, bu alanların zenginleşmesine ve evrimine katkıda bulunmuştur.

Birincil etki, oyun tasarımı ve temaları üzerindedir. Her kültürün kendine özgü mitolojisi, efsaneleri ve tarihî geçmişi vardır. Bu unsurlar, oyun geliştiricileri tarafından kullanılarak, oyun hikayelerine derinlik ve çeşitlilik kazandırılır.

Görsel ve işitsel unsurlar da kültürel farklardan etkilenir. Renk tercihleri, müzik tarzları ve karakter tasarımları, belirli bir kültürün estetik değerlerine uygun olarak şekillenir. Bu, oyunculara oyun dünyasında bir bağ kurma ve kendilerini daha fazla ifade etme şansı tanır.

Kültürel farklar, dil ve iletişim biçimlerini de etkiler. Oyun içi dil, genellikle hedeflenen kültüre uygun olmalıdır. Bu, oyuncuların hikayeleri ve karakterleri daha iyi anlamasına yardımcı olur. Ayrıca, çoklu dil seçenekleri ve doğru tercüme, kültürler arası iletişimi artırabilir.

Oyunlardaki toplumsal normlar ve değerler, kültürel farkların yansıtıldığı bir diğer önemli alanı oluşturur. Oyun karakterlerinin davranışları, kültürel normlara dayanır ve bu, oyuncuların oyun dünyasında daha derin bir empati geliştirmelerini sağlar.

Pazarlama ve satış stratejileri de kültürel farklardan etkilenir. Oyun şirketleri, hedef kitlelerinin kültürel eğilimlerini anlamak ve buna uygun pazarlama kampanyaları oluşturmak zorundadır. Böylece, oyunlar belirli bir bölgede daha çekici ve erişilebilir hale gelir.

Bu etkileşimlerin temelinde yatan faktörler arasında globalleşme, iletişim teknolojisinin gelişimi ve kültürlerarası etkileşimin artması bulunmaktadır. Bu faktörler, farklı kültürlerden gelen oyun geliştiricilerinin bir araya gelmesini sağlar ve bu da oyun dünyasını daha zengin, çeşitli ve kültürlerarası bir deneyim haline getirir. Kültürel farklar, açık oyun alanlarının evriminde önemli bir rol oynamış ve bu oyunları sadece eğlenceli değil, aynı zamanda kültürel birer ifade aracı haline getirmiştir.

Mimari tasarım da oyun alanlarının görünümünü ve işlevselliğini belirler. Oyun alanlarının fiziksel düzeni, çocukların oyunlarını oynamaları için uygun alanları içermelidir. Bununla birlikte, mimari tasarım aynı zamanda çocukların güvenliği ve rahatlığı için de önemlidir. Çocukların düşme, çarpma veya yaralanma riski olmamalıdır. Bu nedenle, oyun ekipmanlarının güvenli bir şekilde yerleştirilmesi ve zeminin yastıklı veya sert bir yüzey olup olmadığı gibi faktörler dikkate alınmalıdır. Diğer bir yandan, çocukların farklı yaş gruplarına göre farklı ihtiyaçları olduğunu unutmamak oldukça önemlidir. Bu nedenle, oyun alanlarının farklı yaş gruplarına hitap edecek şekilde tasarlanması gerekmektedir.

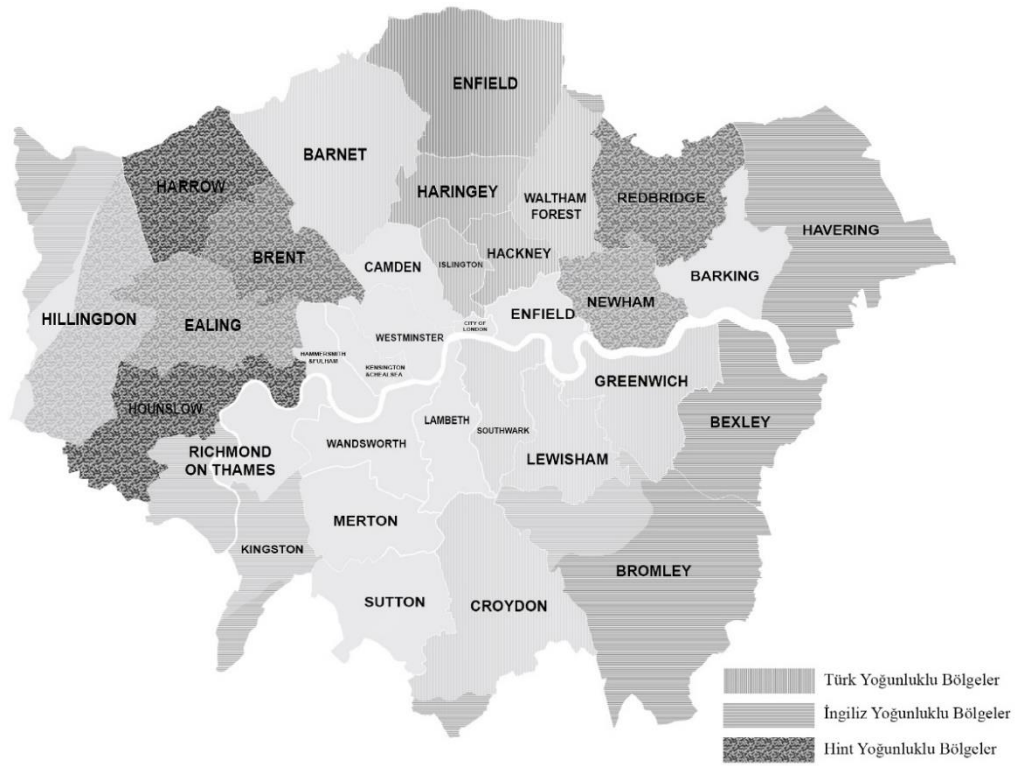
Kentsel çevre, oyun alanlarının bulunduğu yerin özelliklerini ve kullanılabilir alanı belirler. Büyük şehirlerde, oyun alanları için sınırlı alanlar bulunabilir ve bu nedenle mevcut alanın en iyi şekilde kullanılması önemlidir. Kentsel çevre ayrıca oyun alanlarının

ulaşılabilirliğini de etkiler. Çocukların ve ailelerin kolayca ulaşabileceği yerlerde oyun alanları daha etkili olacaktır. Aynı zamanda, kentsel çevre, doğal peyzaj özellikleri ve yeşil alanların oyun alanlarının tasarımına entegre edilmesini teşvik edebilir, bu da çocukların doğa ile bağlantı kurmalarına yardımcı olur.

Oyun alanı tasarımında kültürel normlar, mimari tasarım ve kentsel çevre önemli bir rol oynar. Bu faktörler, çocukların oyun deneyimlerini şekillendirir ve çocukların fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerine katkıda bulunur. Bu nedenle, oyun alanı tasarımı, yerel toplumun ihtiyaçlarına ve kültürel normlarına uygun olarak yapılmalıdır. Bu sayede oyun alanları, çocukların sağlıklı büyümelerine ve toplumsal etkileşimlerine olumlu bir katkı sağlayabilir.

Çocukların yetişmesinde farklı kültürel perspektiflerin etkisi hakkında birçok araştırma bulunmaktadır. Farklı kültürlerin çocukların oyun deneyimlerine farklı bir bakış açısı getirebileceği ve oyun alanlarının çeşitliliğini artırabileceği belirtilmektedir. Örnek olarak Afrika kültüründe toplumsal dayanışma ve ekip çalışması önemli bir rol oynarken, Avrupa kültüründe bireysel becerilerin geliştirilmesi öncelikli olabilir. Bu kültürel farklılıklar çocuk oyun alanlarına farklı oyun unsurları, yapılar ve oyun materyalleri olarak yansıyabilir, böylece çocuklar farklı kültürel deneyimleri keşfedebilir ve empati yeteneklerini geliştirebilir.

Londra, dünya çapında kültürel çeşitliliğiyle ünlü bir şehirdir ve bu çeşitlilik, şehirdeki açık oyun mekanlarına da yansımaktadır. Farklı kültürlerin oyun tarzları ve oyun mekanları, Londra'daki açık oyun mekanlarına farklı bir boyut kazandırmaktadır. Örneğin, Londra'da birçok parkta bulunan yuvarlak taşlardan yapılmış devasa oyuncaklar, İskoçya'nın Shetland Adaları'nda bulunan "öğle sırası taşları"ndan esinlenmiştir. Bu oyuncaklar, İskoçya'da 18. yüzyıldan beri okul çocuklarının öğle aralarında oyun oynamaları için kullanılmaktadır.

Şekil 6.22. Londra şehri yoğunluk haritası (Görsel yazar tarafından hazırlanmıştır)

Londra, kültürel çeşitliliğiyle dikkat çeken bir metropol şehirdir. Dünyanın en etnik ve kültürel açıdan zengin bölgelerinden biri olarak kabul edilen Londra, farklı kültürlerin bir arada yaşadığı birçok mahalleye ev sahipliği yapmaktadır. Bu büyük çeşitlilik, kültürel farklılıkların incelenmesi için cazip bir ortam sunar. Öncelikle, Londra'da bulunan etnik gruplar ve kültürler arasındaki etkileşim ve birlikte yaşama durumu dikkate değerdir. Bu şehirde, İngiltere'nin sömürge dönemi ve sonrasında gerçekleşen göçler sonucunda farklı ülkelerden gelen insanlar yerleşmiştir. Bu göç dalgaları, çeşitli kültürel deneyimlerin bir araya gelmesine ve farklı etnik grupların birlikte yaşamasına olanak tanımıştır. Londra'da yapılan bir çalışma, göçün kültürel farklılıklar üzerindeki etkisini anlamak için önemli bir veritabanı sağlayabilir.

Londra aynı zamanda birçok önemli kültürel kuruma ev sahipliği yapmaktadır. British Museum, Tate Modern ve National Gallery gibi dünyaca ünlü müzeler ve galeriler, farklı kültürlerin sanat ve tarihini sergilemektedir. Bu kurumlar, kültürel farklılıkların incelenmesi için önemli bir kaynak teşkil eder. Ayrıca, Londra'nın West End bölgesi,

tiyatrolar ve konser mekanlarıyla ünlüdür. Bu mekanlar, farklı kültürlerin sanatsal ifadelerini sergileme ve izleme imkanı sunar. Londra'daki açık oyun alanları, farklı kültürlerin oyun tarzlarını yansıtırken aynı zamanda çocukların farklı kültürlerle etkileşim kurmasına da yardımcı olur. Bu etkileşimler, çocukların kültürler arası anlayış ve empati geliştirmelerine katkıda bulunur. Ayrıca, bu mekanlar, Londra'da yaşayan aileler için de bir buluşma noktası haline gelmiştir ve farklı kültürlerden insanlar arasındaki iletişimi ve ilişkileri güçlendirmektedir.

Çizelge 6.6. Londra şehri oyun alanları değerlendirmesi

	Türkiye Cumhuriyeti Kökenli Bireylerin Yaşadığı Alanlar	İngiltere Kökenli Bireylerin Yaşadığı Alanlar	Hindistan Kökenli Bireylerin Yaşadığı Alanlar
Coğrafi Dağılım	Yoğun yerleşim bölgeleri, şehir merkezine yakın	Geniş ve doğal alanlar, şehir merkezinden uzak	Yoğun yerleşim bölgeleri, kentsel alanlarda
Demografik Özellikler	Belli bir kültür fakat farklı gelir düzeyleri	Yerel kültürler, daha yüksek yaş ortalaması	Hindistan kökenli aileler, geleneksel değerlere bağlı
Oyun Alanı Tasarımı	Modern, yapılandırılmış, sadece çocuk odaklı ve sınırlı	Doğal, esnek, çeşitli kullanım alanları	Çocuk ve aile dostu, renkli, açık rekreasyon alanları
Sosyal Etkileşim	Çocuklar arasında yoğun, ebeveynler arasında daha sınırlı	Çocuklar ve aileler arasında serbest etkileşim	Aileler arasında güçlü sosyal bağlar
Doğa ile Bağlantı	Sınırlı doğal unsurlar, daha çok yapılandırılmış alanlar	Doğal peyzaj, yeşil alanlar, açık manzara	Doğal peyzaj, parklar, ağaçlar

Bu tablo, coğrafi dağılım, demografik özellikler, oyun alanı tasarımı, sosyal etkileşim ve doğa ile bağlantı gibi farklı bakış açılarına dayanarak açık oyun alanlarını karşılaştırmaktadır.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çocuk kelimesinin anlamı insanlık tarihine kıyasla bakıldığında çok yakın bir geçmişte önem ile incelenmeye başlanmıştır. Çocukluk döneminin ileriki yaşlara olan katkısı ve toplum olma yolundaki etkileri ise çok daha yakın bir döneme dayanmaktadır. Çocuk ve oyun ilişkisinin bağı ve önemi her geçen gün farkındalığını arttırmaktadır. Bu farkındalığın en büyük faydaları yetişkinlik çağına gelmekte olan bireylerin bilişsel ve fiziksel gelişiminde gözlenmektedir.

Çocuklar bulundukları her ortamdaki herhangi bir objeyi kullanarak bir oyun yaratabilir. Oyun oynamaları için yaratılmış ortamlarda mekanlardaki objeler çocukların ilgisini çekecek ve onları gelişmeye teşvik edecek şekilde tasarlanmalıdır. Oyun alanları çocukların kendilerini topluma ait hissedebilmeleri için hayatın içinde alanlar olmalı, ayrıştırılmış, koparılmış birimlerden oluşmamalıdır. Ayrıştırılmış birimlerden oluşmaları çocukların gerçek dünyadan soyutlanmasına sebep olabilmektedir.

Araştırma, çocukların etkileşimde dokunsal, görsel ve işitsel özellikleri mekansal olarak deneyimleyebilecekleri çok duyuşsal bir ortamın konumun ve kültürün etkisi ile bireyleri nasıl etkilediğini ve doğurduğu sonuçları incelemeyi amaçlamıştır. İncelenen mekanlar, çocukların oyun tercihlerinde içinde bulundukları ortamların ve kültürlerin etkileri ile ortaya çıktığı ve etkinliğe uyum sağlayabilecekleri şekilde tasarlandığı tespit edilmiştir. Tüm bu nedenlerden dolayı çocukların becerilerini geliştirebilecekleri ve yeni bir şeyler öğrenebilecekleri oyun alanlarına ihtiyaçları vardır.

Aynı kentte farklı bölgelerde yer alan çocukların kullandıkları oyun alanları üzerinde yapılmış olan araştırmada farklı kriterlerin farklı şekillerde algılanarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Yedi farklı oyun alanı üç farklı kriterde incelenmiştir, bunlar kullanım şekli, sınır ve malzemedir. Sınır kriteri göz önünde bulundurularak bakıldığında kuzey bölgesindeki oyun alanlarının Türkiye'deki bir çok oyun alanı gibi keskin sınırlara sahip olduğu tespit edilmiştir. Doğu Londra'da yer alan ve daha çok yerli insanların yaşamlarını sürdürdükleri bölgede ise parkların keskin bir sınırları olmadığı tespit edilmiştir.

Farklı bölgelerdeki oyun alanlarının farklı tasarımlara sahip olması bölgede yaşayan farklı kültürlerdeki bireylerin etkisi ile değişkenlik göstermiş olabilir mi? Farklı kültürlerle ait çocuk oyun alanlarının okul öncesi çocukların gelişimi için birçok farklı önemi tespit edilmiştir ve bunlar şu şekilde açıklanabilir:

Kültürel farkındalık ve kabulü teşvik eder: Farklı kültürlerle ait oyun alanları, çocukların dünya çapındaki çeşitliliği öğrenmelerini ve takdir etmelerini sağlayarak kültürel farkındalık ve kabulü teşvik ettiği gibi farklı arka planlardan gelen insanlara karşı daha açık fikirli ve anlayışlı bir zihniyet geliştirmelerinde de yol gösterici olmaktadır.

Sosyal becerileri geliştirir: Farklı kültürlerden çocuklarla oynamak, okul öncesi çocukların sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olduğu gibi farklı gelenek ve göreneklere sahip olanlarla etkileşim kurmalarını teşvik ederek empati ve anlayış geliştirmelerine de katkı sağlamaktadır.

Keşfi ve yaratıcılığı teşvik eder: Farklı kültürlerle ait oyun ekipmanları çocukların merakını uyandırabilir ve yeni şeyler keşfetmelerine ve öğrenmelerine teşvik etmektedir ve dahası yaratıcılığı ve hayal gücünü teşvik edebilir ve öğrenme ve gelişim için önemli beceriler kazanmalarına yardımcı olmaktadır.

Fiziksel gelişimi destekler: Farklı türde ekipman ve aktivitelerin bulunduğu oyun mekanları, çocukların fiziksel becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Örneğin, farklı kültürlerle ait ekipmanlar farklı türde hareket ve koordinasyon gerektirebilir, bu da çocukların fiziksel yeteneklerini zorlayarak ve geliştirerek gelişimlerini desteklemektedir.

Genel olarak, farklı kültürlerle ait oyun mekanlarının çocukların gelişiminde birçok olumlu etkisi olabildiği gibi kültürel farkındalığı ve kabulü teşvik edebilir, sosyal becerileri geliştirebilir, keşfi ve yaratıcılığı teşvik edebilir ve fiziksel gelişimi desteklediği belirlenmiştir.

Oyun oynarken edinilen bilgiler ve deneyimler çocukların bilişsel ve fiziksel gelişimlerini etkilediği gibi sosyal becerileri için de önemli bir yol haritası olabilmektedir. Farklı desen, renk ve şekillerin algılanması, çocukların dikkatini görsel olarak etkinliği

çeker ve bilgi depolarına bir şeyler toplamaya başlarlar. Oyun alanlarından edinilen deneyimler çocukların fiziksel ve bilişsel gelişimlerinde çok önemli bir yere sahiptir. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda çocuk oyun alanlarının önemi sadece birey için değil toplum için de oldukça önemli bir noktadır.

Elde edilen veriler ve analizler doğrultusunda yapılan bu araştırma, Londra'daki farklı bölgelerdeki oyun alanlarının demografik, çevresel ve kültürel özelliklerini derinlemesine incelemeyi amaçlamıştır. Demografik verilerin analizi, farklı bölgelerdeki oyun alanlarının demografik gruplar arasında nasıl kullanıldığını açıkça göstermiştir. Özellikle, belirli bölgelerdeki oyun alanlarının daha belirgin demografik özelliklere sahip olduğu ve bu faktörlerin oyun alanlarının kullanımını nasıl etkilediği görülmüştür. Bu, yerel oyun alanlarına erişim ve kullanımını iyileştirmek için stratejiler geliştirme açısından önemlidir.

Çevresel analizler, oyun alanlarının fiziksel özelliklerini ve çevresel koşullarını değerlendirmiş ve yeşil alanların miktarı, erişilebilirlik gibi faktörlerin, çocukların doğayla daha fazla etkileşimde bulunmalarını desteklediğini göstermiştir. Bu sonuçlar, oyun alanlarının planlamasında ve tasarımında çevresel faktörlerin göz önüne alınmasının önemini vurgulamaktadır.

Kültürel analizler, farklı bölgelerdeki oyun alanlarının kültürel açıdan benzerliklerini ve farklılıklarını ortaya koymuş ve çocukların farklı kültürel deneyimleri paylaşma fırsatları sunduğunu göstermiştir. Bu bulgular, oyun alanlarının kültürel çeşitliliği kutlama ve topluluklar arası anlayışı teşvik etme potansiyelini vurgulamaktadır. Sonuç olarak, bu araştırma, çocukların yaşam kalitesini ve gelişimini etkileyen önemli bir unsurunun daha iyi anlaşılmasına yardımcı olmuştur.

Çocukların başka kültürlerden çocuklarla birlikte oyun alanında oynaması, çeşitliliği keşfetmesi ve yeni şeyler öğrenmesi önemlidir. Ek olarak, bu etkileşim çocukların sosyal becerilerini geliştirmelerine, empati geliştirmelerine ve farklı bakış açılarına açılmalarına yardımcı olur. Oyun ekipmanlarının çeşitli şekilleri, renkleri ve desenleri, çocukların vizyonlarını geliştirmelerine, hayal güçlerini kullanmalarına ve yaratıcılıklarını geliştirmelerine yardımcı olur. Çok çeşitli aktivite ve ekipman, çocukların fiziksel

yeteneklerini geliştirmelerine ve sağlıklı büyümelerine de yardımcı olur. Çok kültürlü oyun alanları, çocukların dünyanın çeşitliliğini öğrenmelerini ve takdir etmelerini ve farklı geçmişlere sahip insanlara karşı daha açık ve anlayışlı bir zihniyet geliştirmelerini sağlayarak kültürel farkındalığı ve kabulü teşvik eder.

Bu  alışma aynı zamanda, açık oyun alanlarının çocukların gelişimine ve toplum içindeki rolüne odaklanarak, farklı bölgelerdeki oyun alanlarının malzeme kullanımı, sınırları, ve kullanım şekilleri üzerine bir değerlendirme sunmuştur. Kuzey Londra'daki oyun alanları, özellikle çocuklar için yapılandırılmış ve güvenlik odaklıdır. Türkiye Cumhuriyeti kökenli ailelerin yoğun olduğu bu bölgelerde, keskin sınırlar ve  ocuk oyunlarına odaklı malzeme kullanımı dikkat çekicidir. Doğu Londra'da ise daha geniş, doğaya uyumlu ve rekreasyona yönelik oyun alanları gözlemlenmiştir. Bu bölgelerde, açık oyun alanları sadece çocuklar için değil, aileler için de dinlenme ve rekreasyon alanları olarak tasarlanmıştır.

Ayrıca, Hindistan kökenli bireylerin yoğun olduğu bölgelerdeki oyun alanları, diğer iki bölgeye kıyasla benzer kullanım özellikleri sergilemektedir.  ocuk oyunları, spor ve rekreasyon, sanat ve sosyal becerilerin gelişimi için çeşitli olanaklar sunmaktadır. Bu bölgelerdeki oyun alanları, kültürel farklılıklara ve toplumsal ihtiyaçlara uygun olarak tasarlanmış gibi görünmektedir.

Sonuc olarak, açık oyun alanlarının tasarımında bölgesel faktörler, kültürel özellikler ve toplumun ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalıdır. Malzeme seçimi, sınırların belirlenmesi ve kullanım şekilleri, çocukların sağlıklı gelişimine ve toplum içinde etkileşimine katkıda bulunacak şekilde planlanmalıdır. Bu  alışma, açık oyun alanlarının çeşitli yönlerini inceleyerek, bu alanların çocukların yaşamlarında önemli bir rol oynadığını vurgulamıştır.

Elde edilen sonuçlar, şehir planlaması,  ocuk gelişimi ve çevresel sürdürülebilirlik politikalarının geliştirilmesine rehberlik edecek ve daha sağlıklı,  ocuk dostu oyun alanlarının oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. Gelecekteki  alışmalar, bu alandaki daha fazla gelişimi teşvik etmek ve çocukların yaşam kalitesini iyileştirmek için bu araştırmanın sonuçlarını daha da ileriye taşıyabilir.

KAYNAKLAR DİZİNİ

- Acar, A., Soysal Acar, Ş., & Ünver, E. (2019). Mimarlık Bölümü Birinci Sınıf Öğrencilerinin Görsel-Mekânsal Becerileri Üzerine Bir Araştırma. METU JFA, 2019(36:2), 73-92.
- Akkoç, G. (2019). İlköğretim Yapılarının Ortak Alanlarının Mekan Dizim Yöntemiyle İncelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.
- Akkuş, G., & Sevgen, S. (2021). Hayatta Kalan Oyunu En İyi Öğrenen Mi? ODTULU Dergisi.
- Albayrak, O. (2015). Strateji Oyunları Mekanlarının Oyun-İnsan-Mekan Etkileşimi Bağlamında İrdelenmesi Ve Bir Tasarım Önerisi. İTÜ, Yüksek Lisans Tezi.
- Altman, I., & Chemers, M. (1980). Environmental Cognition and Perception. In Culture And Environment (pp. 43-70). Monterey California: Wadsworth Inc.
- Anıktar, S. (Yıl Bilinmiyor). Yeni Nesil İlkokullarda Öğrenme Ortamları Tasarım Destek Kılavuzu. Yıldız Teknik Üniversitesi, Doktora Tezi.
- Baloğlu, Y. B. (2020). Esnek Öğrenme Mekanları: Devlet İlkokul Yapılarında Mekan Kullanım Örüntülerinden İçgörüler. Doktora tezi.
- Bartlett, S. (1996). No Place To Play: Implications For The Interaction Of Parents And Children. Journal Of Children And Poverty, 3(1), 37-48. doi:10.1080/10796129708412204
- Blackford, H. (2004). Playground Panopticism: Ring-Around-the-Children, a Pocketful of Women. Childhood: A Global Journal of Child Research, 11(2), 227-249.

KAYNAKLAR DİZİNİ

- Belton, S., O'Brien, W., & Meegan, S. (2014). The role of outdoor play in reducing children's risk of becoming myopic. *Journal of Outdoor and Environmental Education*, 17(1),44-53.
- Curchod, P. (2003). Consensus versus majority: A typology of attitudes toward the verdict. *Group Processes & Intergroup Relations*, 6(1), 57-73.
- De Meur, G., & Rihoux, B. (2002). Configurational comparative methods: Qualitative comparative analysis (QCA) and related techniques.
- Deniz, L. (2020). Okulöncesi (4-6 Yaş Grubu) Çocuk Resimlerinde Çevre Algısı Ve Çocuk Çevrelerinin Sağlaması Gereken Özellikler. Yüksek Lisans Tezi.
- Dikmen Güteryüz, O. (Yıl Bilinmiyor). Çocukların Kentsel Dış Mekan Kullanımlarına Dair Algıları: İzmir Örneği. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Dimitrova, T. (2009). Social And Emotional Challenges Encountered In The Beginning Of School (Yüksek Lisans Tezi, Belirtilmemiş Üniversite).
- Dinç, N. (1993). Oyunun çocuk gelişimindeki yeri ve önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 107, 44-49.
- Dönmez, B. (2019). Çocuk Oyun Alanlarının Kullanıcı Beklentileri Açısından İrdelenmesi: Antakya Örneği (Yüksek Lisans Tezi). Hatay.
- Dudek, M. (2005). *Children's Spaces*. Linacre House, Jordan Hill, Oxford OX2 8DP 30 Corporate Drive, Burlington, MA 01803.
- Erdem, Ö. (2003). Okul Öncesi Eğitim Birimlerinde Dış Mekan Tasarım İlkeleri (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi.

KAYNAKLAR DİZİNİ

- Farrell, S. C. (1997). School, Community, Home: Using Architecture And Urban Design In Creating An Integrated Learning Environment (Doktora Tezi). Massachusetts Institute Of Technology.
- Fass, J. (2004). Children's Play and Its Role in Early Intervention: A Review of the Evidence Base. Los Angeles, CA: National Center for Infant and Early Childhood Health Policy, University of California.
- Ginsburg, K. R., et al. (2007). The importance of play in promoting healthy child development and maintaining strong parent-child bonds. *Pediatrics*, 119(1), 182-191.
- Gökmen, H., & Taşçı, B. G. (2016). Children's Views about Child Friendly City: A Case Study from Izmir. *MEGARON*, 11(4), 469-482. doi:10.5505/megaron.2016.20981
- Görücü, S. (2019). Kullanıcıların Kent Algısını Anlamak İçin Bir Ciddi Oyun Olarak Co-Gnito (Yüksek Lisans Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Grof, E. D. (Diaconia University of Applied Sciences). NATURE IN EVERYDAY ENVIRONMENTS-A Project to Familiarize Elements of Nature in School.
- Hamnett, C. (2003). *Unequal City: London in the Global Arena* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203580240>
- Harten, N., Olds, T., & Dollman, J. (2007). The Effects Of Gender, Motor Skills And Play Area On The Free Play Activities Of 8–11 Year Old School Children. *School Of Health Sciences, University Of South Australia*.
- Herrington, S., & Studtmann, K. (1998). *Landscape Interventions: New Directions For The Design Of Children's Outdoor Play Environments*. Department Of Landscape Architecture, College Of Design Iowa State University.

KAYNAKLAR DİZİNİ

- İncekara, B. (2018). Çocukların Mekan Algısı Ve Katılımcı Tasarım Yöntemlerinde Rolü- Muş Ve Harran Yerleşimleri (Yüksek Lisans Tezi). Yüksek Lisans Tezi.
- Kahya Canli, S. & Demirarslan, D. (2020). Çocuk Oyun Alanlarının Tarihi Gelişimi . Çocuk ve Gelişim Dergisi , 3 (6) , 60-75 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/cg/issue/58726/723546>
- Kalkanlı, Duygu, (2019), Investigation Of Streets As ‘Learning Landscapes’ For Children: The Cases Of Ankara, Middle East Technical University, Yüksek Lisans Tezi
- Karakaş, Hande, (2015), Hearing Blocks: A Synesthetic Spatial System Proposal For Children, Yüksek Lisans Tezi
- Kıymaz, Ceren Bakır (2020), Montessori Eğitim Yönteminin Çocuk Mobilya Tasarımına Etkisi, Başkent Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi
- Kozlovsky, R (2008), Designing Modern Childhoods: History, Space, and the Material Culture of Children, An International Reader, ed. Marta Gutman and Ning de Coninck-Smith. Rutgers University Press. 171-190
- Kök, Tuğçe, (2016), Oyun Mekanları Tasarım Ölçütlerinin 'Yapılandırılmış Çevre' Bağlamında Değerlendirilmesi / Evaluation Of Play Spaces 'Design Dimensions Within The Context Of structured Environment, Yüksek Lisans Tezi
- Llamas Acosta, Lillian, (2018), The Great Book Of The City : Children's Narratives Of The City, University Of London, Doktora Tezi
- Luken, Eleanor, Victoria Carr And Rhonda Brown (2011). “Playscapes: Designs For Play, Exploration And Science Inquiry.” Children, Youth And Environments 21(2): 325-337.

KAYNAKLAR DİZİNİ

- Madanipour, A. (2003). Urban Design: Aesthetic And Functional Perspectives. Routledge.
- Mani, Maryam, (2020), Children's Relationships With Their Outdoor Living Space : An Example Of Orphanage Children İn Kerman, Iran, Doktora Tezi
- Marsh, K. (2011). Meaning-Making Through Musical Play: Cultural Psychology Of The Playground. In M. S. Barrett (Ed.), A Cultural Psychology Of Music Education (Pp. 41–60). Oxford University Press
- Mojarrab, Ameneh, (2019), Türkiye’de Çocuk-Mekan Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- Morrissey, A., M., Scott, C., Wishart, L., (2015), Infant And Toddler Responses To A Redesign Of Their Childcare Outdoor Play Space , School Of Education, Deakin University, Children, Youth And Environments
- Mugellini, E., Rubegni, E., Gerardi, S., & Khaled, O., (2007). “Using Personal Objects as Tangible Interfaces for Memory Recollection and Sharing”, 1st International Conference on Tangible and Embedded Interaction, Baton Rouge, Louisiana, 231-238.
- Nadde, Mecit, (2019), Engelli Çocuklar İçin Okul Mekânlarında Çevresel Grafik Ve Yönlendirme Tasarımının Etkileri, Tobb Ekonomi Ve Teknoloji Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi
- Olds, A., R., (1982), Designing Play Environments For Children Under 3, Anita Olds And Associates, Consultants Environmental Facilities For Children Cambridge, Massachusetts, Volume: 2 Issue: 3, Page(S): 87-95

KAYNAKLAR DİZİNİ

- Özbayraktar, Mehtap, (2002), İlköğretim Okullarının Kurumsal-Toplumsal Ve Fiziksel Analizi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Doktora Tezi
- Paraskevopoulou , A.T., Athanasiou, A. Children’s Perception On The Design Of Their Playground, A.T. Paraskevopoulou And A. Athanasiou Laboratory Of Floriculture And Landscape Architecture, Department Of Crop Science, School Of Agricultural Production, Infrastructure And Environment, Agricultural University Of Athens, Iera Odos 75, 118 55 Athens, Greece.
- Radović, Svetlana, (2016), Igrališta - Prostorni Resursi Strukturisane I Kontrolisane Igre, Pokrajinski Sekretariat Za Kulturu, Javno Informisanje I Odnose S Verskim Zajednicama, Novi Sad
- Rodman, Donna M. , (1999), Our Children In The Landscape: The Univarsel Play Space, University Of British Columbia
- Seylan, A. (2005) Temel Tasarım. Samsun: Dağdelen Basın Yayın Ltd. Şti.
- Sivri Gökmen, H. (2013) “Çocuk Dostu Kent Üzerine Stratejiler”, Tmmob 2. İzmir Kent Sempozyumu, 28-30 Kasım 2013.
- Sunay, S. (2014) “Büyük Umut; Çocuk Ve Mimarlık”, Güneymimarlık, Ağustos2014, Sayı 16, Ss. 23-27.
- Sünbül, A.M., (2014). Öğretim İlke ve Yöntemleri, 6. Baskı, Eğitim Yayınları, İstanbul
- Taşçı, B. G. & Gökmen, H. (2015) “Türkiye’de Yapılan Çocuk Ve Mimarlık Çalışmalarının Literatür Eşliğinde Değerlendirilmesi”, Mimarlık, S. 381.
- Tranter, P. And Doyle, J. (1996) Reclaiming The Residential Street As Play Space, International Play Journal-4, 81-97

KAYNAKLAR DİZİNİ

Unwin, Simon, (2019), Children As Place-Makers

Ward, R.C, (1978) Floods: A Geographical Perspective, Macmillan Press, London.

Wood L. And Martin, K. (2010), What Makes A Good Play Area For Children? Centre For The Built Environment And Health, The University Of Western Australia.

Verdil, A., (2007) Mekan-Davranış İlişkisinin Dönüşümü: Alışveriş Merkezlerinin Mekansal Dizim Yöntemiyle İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi

Yıldırım, İ. (2019) “Geçmişten Günümüze Temel Tasarım Eğitimi Ve Bu Eğitimde Dijitalleşmeye Yönelik Görüş Ve Beklentiler”, J1a Journal, Uluslararası Sanat Ve Sanat Eğitimi Dergisi Yıl:2, Sayı:3, Aralık 2019, S.18-34

Yılmaz, S., Bulut, Z., (2002) Kentsel Mekanlarda Çocuk Oyun Alanları Planlama Ve Tasarım İlkeleri, Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Erzurum

Yılmaz, Şennur, (2018), Çocuk Oyun Alanlarının İlköğretim Çağındaki Kullanıcılarca Değerlendirilmesi Ve Tasarım İlkelerinin Belirlenmesi, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, İstanbul

Yönder, Çiğdem, (2017), Katılımcı Tasarım Yaklaşımları Bağlamında Alternatif Okul Mekanı: Ankara Meraklı Kedi İlkokulu Örneği, Hacettepe Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi

Zengin, Feyza, (2001), İlköğretim Okullarında Açık Alan Performansının Değerlendirilmesi Ve Okul Oyun Alanları İçin Tasarım Kriterleri, İstanbul Teknik Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi

KAYNAKLAR DİZİNİ

Zimbovsky, P. (2013). Play Affordances Of Natural Environments: A Study Of Traditional And Natural Playgrounds İn Early Childhood Education Settings. Education 3-13, 41(5), 538-556.

WEB REFERANSLARI

1. <http://www.mimarlarodasiankara.org/index.php?Did=8>
2. <https://www.archdaily.com/tag/children>
3. <https://www.dezeen.com/tag/children/>
4. <https://www.designboom.com/tag/childrens-spaces/>
5. <https://childfriendlycities.org/>
6. <https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx>
7. <https://www.royalparks.org.uk/>